

ZPRAVODAJ

ČESKÉHO SVAZU CHOVATELŮ MASNÉHO SKOTU

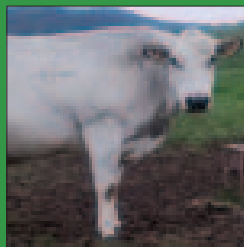
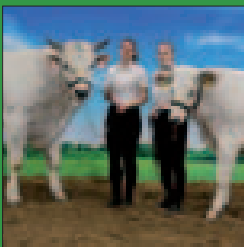

ROČNÍK XXX. • ČERVEN 2023 • ČÍSLO 2

Z OBSAHU:

- Národní výstava masného skotu – svátek všech chovatelů opět na výbornou
- Světový technický kongres Charolais International 2023 úspěšný
- Seriál: Jak se žije chovatelům masného skotu – 61. díl
- Fittérství aneb příprava zvířat na výstavu
- Základní výběry plemenných býků

Vážené chovatelky, vážení chovatelé,

dvě stěžejní chovatelské akce letošního roku – Národní výstava hospodářských zvířat a na ní napojený mezinárodní kongres Charolais International – jsou minulostí. Věřím, že se mou budete souhlasit, když uvedu, že mimořádně povedenou minulostí. Byť se může na první pohled zdát, že jde o akce, jejichž organizační zajištění je rutina a vše běží víceméně samo, opak je pravdou. Každý ročník je unikátní, kdy se vedle „tradičních“ problémů řeší i nové, a i ty „běžné“ vyžadují čas a nepodcenění. Bez detailních příprav, kdy je nutno myslet na každou jednotlivou maličkost a kdy každý z členů organizačního týmu má jasně nadefinovanou zodpovědnost, by to prostě nešlo. Dovedete si například představit, že bychom až při předávání pohárů zjistili, že nám jeden chybí, nebo že nám při dekorování šampionů došla šerpa? Jistě, svět by se bez toho nezbořil, ale detail dělá mistra. A vězte, že letošní ročník byl v mnohém specifický – od toho, že se BVV kompletně obměnil organizační tým a noví lidé se všechno učili za pochodu, přes nové role mých kolegů při komentování a posuzování zvířat až po pořádání aukce nebo zajištění odlišného způsobu skládání zvířat.

Obě akce byly natolik významné, že se jim z velké části věnujeme i v našem Zpravodaji. O detailech pojednává obsáhlá reportáž doplněná o výsledky a bohatou fotogalerii i komentáře předsedů a členů Junior teamu, a proto nemá smysl tyto detaily rozvádět na tomto místě. Zde se jen sluší poděkovat všem, kteří mají na úspěšném zvládnutí akce zásluhu.

Pro rok 2025, kdy se bude konat další ročník brněnské „národky“, se budeme snažit o posun na podzimní termín. Právě nevhodný jarní termín se totiž setkal s největší kritikou chovatelů. Diskuze s BVV a ostatními chovatelskými svazy na toto téma už započaly. Nutno ale otevřeně sdělit, že faktorů a vlivů, které se do finálního rozhodnutí musí promítnout, je tolik, že to nebude snadné. Jednání započnou už tento rok; jakmile budeme znát nějaké konkrétní závěry, budeme samozřejmě chovatele informovat.

Jako tradičně nechybí ve zpravodaji ani výsledky druhého turnusu výběrů plemenných býků. Ten se kvůli výstavě o zhruba tři týdny posunul, což bylo znát i při prodejkách. Rekordní zájem kupců z prvního turnusu, který producenty plemenných býčků navnadil, v druhém kroku mírně opadl a vrátil se víceméně na standardní úroveň. To však v žádném případě nesnižuje kvalitu býků, která má podle dosahovaných výsledků stoupající tendenci. To dokládají jak přiložené tabulky, fotogalerie býků je kvůli nedostatku místa výjimečně omezena jen na několik snímků. Fotky dalších býků potom hledejte na webu svazu a v online plemenné knize.

Vážené chovatelky, vážení chovatelé, přeji vám klidné léto bez velkých přísušků, ale s přiměřeným úhrnem srážek a celkově dobře prosperující hospodářství a na nějaké chovatelské akci se budu těšit na viděnou.

Kamil Malát

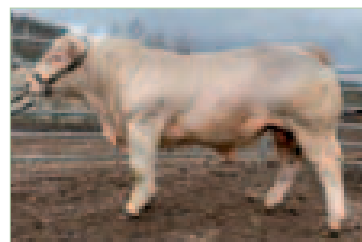
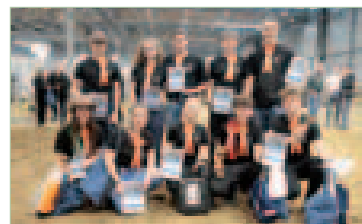

ZPRAVODAJ ČSCHMS

časopis Českého svazu chovatelů masného skotu Praha
číslo 2/2023 – ročník XXX.

OBSAH

Aktuálně.....	4
Aktivity ČSCHMS 2023.....	5
Národní výstava masného skotu – svátek všech chovatelů opět na výbornou	6
Brno 2023 aneb Jak to viděl emeritní inspektor.....	38
Světový technický kongres Charolais International 2023 úspěšný	40
Jak se žije chovatelům masného skotu: Piemonti ze Zbynic.....	46
Pařížské jednání evropských limousinských chovatelů a svazů	58
Fittérství aneb příprava zvířat na výstavu.....	61
Genomické plemenné hodnoty pro sonografické měření nejdelšího zádového svalu u plemene aberdeen angus	64
Dopřejte telatům ten nejlepší start! Průjmy u telat – Kryptosporidióza	69
Vývoj a predikce produkce, spotřeby a soběstačnosti hovězího masa ve světě, v EU a v ČR	72
Základní výběry plemenných býků – rok 2023	76
Galerie plemenných býků – II. turnus 2023	80
Termíny základních výběrů a dražeb v roce 2023	82

Adresa svazu:

Český svaz chovatelů masného skotu, z.s., Těšnov 17, 110 00 Praha 1
Tel.: 221 812 865 • e-mail: info@cschms.cz, www.cschms.cz
Číslo účtu: 123459399/0800 • IČO: 00536903 • DIČ: CZ00536903

Svaz je registrovaným spolkem zapsaným ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze oddíl L, vložka 207

Kontakty na pracovníky svazu:

- **předseda:** František Farka
Todně 4, 374 01 Trhové Sviny,
e-mail: farka@cschms.cz, tel.: 775 143 150
- **ředitel:** Kamil Malát
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
e-mail: info@cschms.cz, malat@cschms.cz,
tel.: 724 007 860
- **tajemník:** Ing. Pavla Vydrová, Ph.D.
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
e-mail: vydrova@cschms.cz, tel.: 724 229 094
- **ředitel plemenné knihy:** Jan Kopecký
e-mail: kopecky@cschms.cz, tel.: 724 007 862
- **plemenná kniha/genetické hodnocení:**
Ing. Alena Birovaš, Ph.D., e-mail: pk@cschms.cz,
birovas@cschms.cz, tel.: 774 127 184
- **administrativní pracovníci (PK a fakturace):**
Nina Honová, e-mail: honova@cschms.cz,
pk@cschms.cz, tel.: 724 073 641
Osvoboditelů 35/9, 410 02 Lovosice
Eva Pitnerová, e-mail: pitnerova@cschms.cz,
fakturace@cschms.cz, tel.: 737 433 598

inspektoři svazu:

- **západní Čechy**
Karel Melger, e-mail: melger@cschms.cz, tel.: 602 445 453
- **jižní Čechy**
Ing. Karel Šimák, e-mail: simak@cschms.cz, tel.: 725 891 286
Petr Hanus, e-mail: hanus@cschms.cz, tel.: 608 021 864
- **západní a jižní Morava**
Bc. Radek Dobeš, e-mail: dobes@cschms.cz, tel.: 724 073 640
- **severní Morava**
Ing. Olga Kovalová, e-mail: kovalova@cschms.cz, tel.: 724 384 951
- **severní a střední Čechy**
Ing. Michal Janda, e-mail: janda@cschms.cz, tel.: 702 020 761
- **střední a východní Čechy**
Ing. Petra Pokorná, e-mail: pokorna@cschms.cz, tel.: 702 020 760
Lukáš Slavík, e-mail: slavik@cschms.cz, tel.: 724 007 861

externí pracovníci:

- **obchodní činnost:** Ing. Miroslav Vráblík
Budovatelská 1096, 374 01 Trhové Sviny,
e-mail: vrablik@cschms.cz, tel.: 724 007 863

Titulní strana – hlavní fotka: Vítěz nejmladší kategorie soutěže Junior teamu na NVHZ Brno 2023 Aleš Placanda
(foto: Karel Melger)

Titulní strana – malá fotka: GINY LA PP – národní vítězka soutěže starších jalovic plemene masný simentál na NVHZ
Brno 2023 (foto: Karel Melger)

Vnitřní obálka – Pohled na předváděči během soutěže masných simentálů na NVHZ Brno 2023 (foto: Karel Melger)

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů ani jazykovou správnost příspěvků.
Zpravodaj ČSCHMS je zapsán v evidenci MK ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14344.
Tisk: Ekonoprint, Praha – www.ekonoprint.cz
Neprodejné. Pro členy ČSCHMS a PK zdarma.

Obhajoba certifikátů kvality ICAR pro KUMP

V hektické době krátce před výstavou se uskutečnila mise auditorů ICAR, jejíž cílem byla **obhajoba certifikátů kvality ICAR** mj. pro oblast kontroly užitkovosti masných plemen (KUMP) a identifikace masného skotu. Před vlastní návštěvou komisařů bylo nutné zpracovat podpůrnou technickou dokumentaci obsahující všechny podobnosti týkající se oblasti KUMP včetně softwarového rozhraní a systému identifikace, na níž navazovala praktická demonstrace výkonu KUMP a prezentace s dalšími detaily. Auditory byli Gerben de Jong z Nizozemí a Betka Logar ze Slovinska.

Systém KUMP, který v České republice od svého založení provádí Český svaz chovatelů masného skotu, byl prestižním Certifikátem kvality vydaným Mezinárodním výborem pro kontrolu užitkovosti (ICAR) poprvé oceněn v roce 2010. Za Českou republiku jej obdržela Českomoravská společnost chovatelů, a.s., která zastupuje ČR v této mezinárodní organizaci.

Očekává se, že oficiální výsledky budou oznámeny v průběhu kongresu ICAR. Už teď ale s potěšením můžeme konstatovat, že ze strany ICAR nebyly během hloubkové kontroly shledány žádné nedostatky. Platnost certifikátu kvality tak bude prodloužena na další tříleté období.

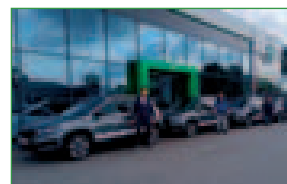
Pracovní komise ke stanovám došla ke shodě

Ve čtvrtek 18. května se znovu sešli členové pracovní skupiny pro legislativní otázky svazu, aby debatovali nad dalším **zpřesněním stanov ČSCHMS**. S úspěchem se podařilo najít jednomyslnou **shodu** u drtivé většiny projednávaných bodů. V podstatě jediná otázka, kde se názory rozcházejí, zůstává postavení klubů definované paragrafem 16. Většinový názor skupiny je zrovnoprávnit postavení klubů všech plemen, jako jediné formy organizační složky Svazu. Možnost přizpůsobit si strukturu klubů vlastním představám však **zůstává nedotčena**, a to včetně možnosti pověřit výkonem klubových záležitostí jiný subjekt (v případě chovatelů aberdeen anguse např. Asociaci). Tím se zajistí jednotná struktura celého Svazu a zároveň se nijak nedotkne jednotného postavení všech chovatelů AA. Asociace chovatelů AA může dál pracovat podle stávajícího módu a zvyklostí, pokud si to chovatelé AA takto budou přát.

Projednané změny budou nyní Mgr. Steyn Dufkovou zapracovány do přesného paragrafového znění, ve kterém budou spolu s důvodovou zprávou předloženy k posouzení výboru svazu. Ten následně materiál dá k dispozici k nastudování členské základně, aby o něm mohlo být v září na členském shromáždění hlasováno.

Nákup nových služebních vozidel

ČSCHMS se v rámci hledání vnitřních úspor rozhodl investovat do nákupu osobních vozidel pro zaměstnance svazu, které pomohou snížit výdaje spojené s úhradou cestovních nákladů. V prvním kroku byly zakoupeny čtyři identické vozy Škoda Karoq, které byly v polovině května vybraným zaměstnancům předány. Jednotný design vozidel zaručí jednoznačnou identifikovatelnost a bude pro náš svaz dobrou a nepřehlédutelnou reklamou.

Seznam nových členů svazu a plemenné knihy od 28. 2. 2023 do 26. 5. 2023

Aerts Jeroen Filip, Vrchlabí, Řádné + PK GA
ANGUS PĚČÍN s.r.o., Pěčín, Řádné + PK AA
Bio Logic 1 s.r.o., Plzeň 1, Řádné + PK MS
Birovas Nadiya, Hříběcí, Řádné + PK AA
Farma Besednice s.r.o., České Budějovice, PK HI
Farma Údolíčko s.r.o., Obecnice, Řádné + PK CH
Fousková Jitka, Neměň, PK UU
Horymas SK, spol.s r.o., Skály, Řádné + PK CH
Hynčík Zdeněk, Hluboká, Řádné + PK SA
Jiša Petr, Holčovice, Řádné + PK PI
K-2020 s.r.o., Starý Maletín, Řádné + PK CH

Kubík Petr, Ing., Nedvězí, Zájmové
Martinec Ondřej, Karolinka, Řádné + PK DX
Matějka Aleš, Bystřec, Zájmové
Procházka Pavel, Prostřední Lipka, Zájmové
Průšek Jiří, Žiňánky, Řádné + PK AA
Sirný Miroslav, Horní Čermná, Zájmové
Šuráňová Barbora, Štíhlá nad Vlárí, Řádné + PK SA
Tegro s.r.o., Těšenov, PK UU
Zárecký Miroslav, Nekoř, Řádné + PK LI
Zuzánková Eliška, Bernartice, Řádné + PK CH

Aktivity ČSCHMS 2023

Březen

- 1. 3. setkání Mise & vize – ČMSCH, a.s., Hradištko (Farka)
- 1.–3. 3. jednání uskupení EUROLIM, Francie (Malát, Martínek)
- 3. 3. konec výběrů plemenných býků v I. testu
- 3. 3. jednání Klubu chovatelů plemene hereford, Osík
- 3. 3. pracovní jednání Klubu chovatelů plemene blonde d'Aquitaine, Humpolec
- 3. 3. chovatelská návštěva Klubu salers v Rumunsku
- 6. 3. pracovní porada zaměstnanců ČSCHMS, Hradištko
- 7. 3. výbor ČSCHMS
- 8. 3. jednání pracovní skupiny pro stanovy, Hradištko
- 13. 3. online jednání Klubu chovatelů plemene aubrac
- 15. 3. jednání k ukládání plemenné skladby v ÚE, Hradištko (Malát, Birovaš)
- 16. 3. komoditní rada pro hovězí maso a mléko, Praha (Jungwirth)
- 18.–20. 3. certifikace KUMP ICAR
- 20. 3. výroční členská schůze Svazu marginálních oblastí, Horoměřice (Malát)
- 29. 4. výstavní výbor k NVHZ v Brně (Malát, Vydrová)
- 29. 4. online meeting FIERBA (Malát)
- 30. 3. workshop „sladění oka“ u plemene aberdeen angus, Pěčín
- 30.–31. 3. výroční členská schůze Asociace AA a členů plemenné knihy AA, České Budějovice (Malát, Birovaš)
- 31. 3. Seminář na přípravu zvířat na výstavu – Klub MS a Junior team, Lanškroun

Další březnové aktivity:

• Tisk a rozeslání 1. čísla svazového zpravodaje tohoto roku • Zpracování, zveřejnění a administrace výsledků I. turnusu ZV • Zveřejnění katalogů a kalendářů k výběrům plemenných býků II. turnusu ZV • Aktualizace databází o býky vybrané v I. turnusu • Zveřejnění nových výsledků mezinárodní genetické testace Interbeef • Zveřejnění kalendáře výběrů býků v II. turnusu • Příprava World Technical Charolais Conference 2023 • Příprava NVHZ v Brně 2023 • Příprava a zveřejnění aukčního katalogu jalovic a embryí masných plemen • Výpočet genomických plemenných hodnot pro plemeno AA pro znaky MLLT

Duben

- 4. 4. pracovní porada zaměstnanců ČSCHMS (Hradištko)
- 5. 4. jednání dozorčí rady ČMSCH, a.s., Hradištko (Malát)
- 12. 4. příprava materiálů na NVHZ v Brně (Hradištko)
- 13.–14. 3. výroční členská schůze ZCHMD, Slovensko (Malát)
- 19. 4. příprava a odjezd na NVHZ v Brně
- 20.–26. 4. Národní výstava masného skotu na NVHZ v Brně a World Technical Charolais Conference 2023
- 30. 4. uzávěrka přihlášek pro IV. turnus OCH

Další dubnové aktivity:

• Příprava a zveřejnění katalogů k výběrům plemenných býků pro II. turnus • Genomické plemenné hodnoty pro MLLT • Příprava podkladů do online katalogu na NVHZ v Brně • Příprava a realizace World Technical Charolais Conference 2023 • Příprava a realizace NVHZ v Brně 2023 • Administrace přihlášek do OCH do 4. turnusu • Činnosti spojené s přípravou na obhajobu certifikátu kvality ICAR pro KUMP

Květen

- 2.–23. 5. II. turnus výběrů plemenných býků
- 5. 5. Svod plemenných býků AA, Rančice
- 6. 5. Den zemědělské školy v Lanškrouně (Kovalová)
- 10. 5. reportáž v chovu – Zbynice (Vydrová)
- 15. 5. předání služebních vozů Škoda Karoq, Hradec Králové (Farka, Novotný)
- 17. 5. jednání s Plemdat a chovatelskými svazy skotu, Hradištko (Malát, Birovaš)
- 18. 5. jednání pracovní skupiny pro legislativu, Hradištko
- 24. 5. jednání Klubu chovatelů plemene salers, Hora Sv. Kateřiny
- 26. 5. jednání výboru SMO, Horoměřice (Malát)
- 27.–28. 5. jednání Klubu chovatelů plemene dexter, Zábřeh na Moravě, Maletín
- 30. 5. pracovní porada zaměstnanců, Hradištko
- 31. 5. volební jednání Klubu chovatelů plemene charolais, Počepice
- 31. 5. valná hromada ČMSCH, a.s., Hradištko (Farka)
- 31. 5. jednání předsednictva ČMSZP, Praha (Farka)

Další květnové aktivity:

• Příprava materiálů pro druhé číslo svazového zpravodaje • Zpracování a zveřejnění výsledků II. turnusu základních výběrů • Aktualizace databáze plemenných býků • Administrace členských poplatků – nový systém hromadné fakturace • Kalendář výběrů býků 3. turnus 2023

Národní výstava masného skotu – svátek všech chovatelů opět na výbornou

Je tomu už dlouhých patnáct let, kdy padlo rozhodnutí, že se národní výstavy hospodářských zvířat budou konat v Brně. Tehdy z toho měli mnozí chovatelé obavy, které se ale hned u prvního ročníku konaného v roce 2009 rozplynuly. Profesionální organizace a moderní zázemí všem ukázaly, že i přes excentrické umístění Brna, neexistuje v České republice lepší místo pro konání podobných výstav. Nyní máme za sebou již osmý ročník konaný v moravské metropoli a kvalita se každým rokem zvyšuje. Když k brněnským akcím připočteme výstavu v severočeských Svinčicích z roku 1997 a následné pražské „národky“, šlo celkově už o třináctý ročník Národní výstavy masného skotu.

Letošní ročník konaný v době od 22. do 26. dubna 2023 byl oproti těm předchozím přeci jen mírně odlišný. Jednak ne příliš vhodným jarním termínem, ale také svou délkou (ze standardních čtyř dní se výstava natáhla na pět, a to kvůli oslavám 100 let Českomoravské myslivecké jednoty) a mírně inovovaným programem doplněným aukcí a rovněž světovou konferencí Charolais International (o této akci pojednává samostatný článek, který najdete na jiném místě tohoto Zpravodaje).

Na výstavišti se během pětidenního programu představilo 236 vystavovatelů z 8 zemí a branami výstaviště prošlo téměř 50 000 osob. Návštěvníci si mohli prohlédnout přes 1000 hospodářských zvířat, které jejich majitelé přihlásili do národních šampionátů, soutěžních a chovatelských přehlídek. Expozice byly rozmístěny v pavilonech P, F, G1 včetně okolních venkovních ploch, o víkend byla využita i hala G2.

Celková rekordní návštěvnost se projevila hlavně o víkend, kdy nejvíce návštěvníků přišlo v neděli, ale velmi dobře byly navštívené i všechny všední dny. Veletrhy měly výrazný mezinárodní přesah, na výstavišti se konalo zmíněné světové setkání chovatelů plemene charolais, v šampionátech rozhodovali zahraniční sudí a z okolních zemí přijelo velké množství návštěvníků.

Kaňkou na jinak povedené akci byly zprvu poklidné protesty aktivistů, které ale vyústily v ničení majetku (posprejování vozidel chovatelů zkratkou ALF – Animal Liberation Front) a poranění zvířata. Oba tyto incidenty řešila Policie ČR a věnovala se jim také média včetně veřejnoprávní České televize. I přes tuto nepočetnou a neomluvitelnou „aktivitu“ samozvaných ochránců zvířat si chovatelé masného skotu nenechali svůj chovatelský svátek pokazit, což se pozitivně odrazilo na průběhu šampionátů i komentovaných přehlídek.

Masňáků se v hale P představilo celkem 323 od 17 plemen. Proběhly zde standardní soutěžní

přehlídky deseti plemen, komentované přehlídky u několika početně méně zastoupených plemen, soutěže býků a chovatelských skupin. Předposlední den se uskutečnila nabitá soutěž 42 mladých chovatelů sdružených v Junior teamu ČSCHMS včetně studentů středních zemědělských škol. A středa pak byla věnována zmiňované aukci plemených jalovic a embryí. Výstava se tak po ročníku 2021 poznamenaném covidovými restrikcemi vrátila do původních kolejí – kvalitou, obsazením, návštěvností i zájmem samotných chovatelů o účast.

Ohledně vstupu do haly P, kde byl skot ustájen, bylo patrné, jaký dobytek na výstavě dominuje. Plocha haly z velké většiny patřila právě masnému skotu a také hlavního stánku ČSCHMS a chovatelských klubů sdružených pod Svazem, ve kterých chovatelé svá plemena a svou činnost propagovali. Celou expozici ČSCHMS otevíral prodejní stánek „Bistro z luky“, kde měli návštěvníci možnost zakoupit výrobky a pokrmy z kvalitního hovězího masa Farmy Rudimov známé pod značkou

Výstava masného skotu v číslech:

323 zvířat masných plemen • 17 masných plemen • 10 soutěžních přehlídek • 5 zahraničních rozhodčích
• 90 zúčastněných chovatelů • 6 nejlepších chovatelských skupin • 42 mladých chovatelů v soutěži Junior teamu

Přehled šampionů masných plemen:

- Šampion plemene aberdeen angus: **ELITA RED Z TUNĚCHOD**
 - Šampion plemene charolais: **POP ROCK (ITI 166)**
 - Šampion plemene limousine: **SYMPA P (ILI 885)**
 - Šampion plemene aubrac: **HANELE Z OSTRÉHO**
 - Šampion plemene parthenaise: **EVIČKA LA ET**
- Šampion plemene masný simentál: **Heda z Libochové PP**

Maso z luky. Jídelní koutek doplňoval také automat na prodej hovězího masa, který zajistil předseda Klubu chovatelů plemene galloway a highland, Jindřich Terč, který pravidelně doplňoval vakuově balené chlazené maso z vlastního chovu plemene galloway z Farmy Borek. Toto byla pro letošní rok velká novinka, která přilákala řadu zvědavých kolemjdoucích a mnohé z nich opravdu přesvědčila k nákupu kvalitního českého hovězího masa.

Celkový souhrn aktivit masného skotu

Po dvouleté odmlce se tedy na brněnském výstavišti představilo 323 kusů masného skotu z celkově přihlášených 362 zvířat. Oproti předchozímu ročníku zájem chovatelů o tuto výstavu opět narostl a dostal se zpět na předcovidovou úroveň. U plemen, která dovezla do Brna početnější kolekce zvířat ve více kategoriích proběhl národní šampionát plemene, a tedy i boj o šampiona a případně i rezervního šampiona plemene. V případě, kdy chovatelé dali dohromady pouze jednu soutěžní kategorii, jednalo se „jen“ o „šampionát“ a udělen byl „pouze“ titul národního vítěze. Chovatelé některých dalších plemen, která se v Brně prezentovala buď jen několika kusy anebo i početnější skupinou, která ale nenaplnila soutěžní kategorie, se divákům v ringu představili formou komentované přehlídky. Jednalo se o plemeno belgické modrobílé, dexter a wagyu a nutno podotknout, že se jednalo o velmi kvalitní kolekce zvířat a chovatelé při jejich předvedení rozhodně nezaostávali za plemeny, která měla šampionáty. Komentovaná přehlídka se nad rámec programu týkala také plemene chianina, které měli návštěvníci možnost vidět na vý-

stavě vůbec poprvé. Prostor v předváděcí tak nevyužilo pouze plemeno highland, galloway a blonde d'Aquitaine. Ale i chovatelé těchto plemen poskytovali ochotně informace kolemjdoucím jak na chovatelských stáncích, tak v prostoru venkovních boxů, kde byli zástupci těchto plemen ustájeni. Nejlepší zvířata vybraná při komentovaných přehlídkách si odvezla pohár za nejlepšího zástupce plemene, případně diplom za účast na NVHZ v Brně. A i za tuto formu propagace patří chovatelům velké poděkování, protože o komentované prohlídky bývá velký zájem z řad široké veřejnosti, proto by si pro příští ročník i tato plemena zasloužila více prostoru, resp. prostor v čase, kdy jsou na výstavišti ještě přítomní návštěvníci, což se z důvodu časového posunu národních šampionátů „velkých“ plemen ne vždy podařilo.

Sobota 22. dubna 2023

Oficiální zahájení letošního ročníku s **uvítacím ceremoniálem** začalo za účasti ministra a dalších hostů v sobotu ve 14 hodin u předváděcího dojeného skotu.

Ani letos zde ale nechyběli býci masných plemen skotu, kteří vytvořili kulisu řečníkům z řad politiků, organizátorů a zástupců zemědělských organizací.

V pravé poledne byl v předváděcí masných plemen odstartován odborný program. Jako první se letos divákům představilo plemeno **aberdeen angus**. V úvodu se přivítání návštěvníků i chovatelů ujal předseda Českého svazu chovatelů masného skotu František Farka, kterého doplnil předseda klubu chovatelů plemene Milan Šebelka.

Všechna zvířata hodnotil a ta nejlepší vybíral Angus Stovold, chovatel plemene a prezident Aberdeen Angus Cattle Society ve Skotsku. Šampionát začal nejmladšími kategoriemi. Představila se telata jalovičky a v další skupině telata býčci narození od 1. 10. 2022 do 24. 2. 2023.

Rozhodčí vybral z obou skupin tři nejlepší zvířata a mezi nimi se rozhodlo o národní vítězce nebo vítězi této kategorie s možností zúčastnit se závěrečných bojů o šampiona plemene. První místo obsadila jalovička 999527931 (nar. 26. 1. 2023) po otci AAA 202 Fargis RED z Radhostic ET z chovu Ing. Jana Kofroně z Radhostic, druhé 549645 953 Charleen z Jakubovic (nar. 14. 12. 2022) po otci ZAI 787 z chovu Vetfarm s.r.o. Jakubovice a třetí 2900058951 Inka ze Stvořínky (nar. 3. 1. 2023) po otci AAA 033 Quaker Hill Dead Center

z chovu Jana Hromase ze Stvolínek. Mezi býčky vyhrál 109929035 Idefix z Tuněchod (nar. 25. 2. 2023), druhé místo obsadil 269815034 Ignác z Rančic 18M (nar. 7. 1. 2023) po otci ZAI 816 Fordel Ben Maree R219 z chovu SZ Rančice Milana Šebelky a třetí byl 932060035 Itay Red Pavas (nar. 14. 2. 2023) po otci ZAI 724 Dag Pavas z chovu Šumavský angus s.r.o. Soběsuky. Národním vítězkou se nakonec stala jalovička 999527931 z chovu Ing. Jana Kofroně, Radhostice.

Mezi jalovicemi se národní vítězkou stala plemence 927723931 (nar. 1. 2. 2022) po otci ZAI 931 Hawkey Red Zorro P728 z chovu Jana Opekara z Chodče. Druhá byla 526989953 Hera z Jakubovic (nar. 29. 12. 2021) po otci Spring Grove Overhaul 6133 patřící chovu Vetlabfarm s.r.o. Jakubovice. Na třetí místo dosáhla 805114961 Haylee z Rantiřova (nar. 20. 12. 2021), otec 292 563 Coleman Bravo 6313 z chovu Ing. Vladimíra Šaška z Rantiřova. U jalovic rozhodčí kontroloval osvalení, ale také kapacitu těla a šířkové i délkové rozměry a postoje končetin a harmonii pohybu.

U krav šlo mimo jiné o tvar vemene a motoriku pohybu, kapacitu těla z hlediska velikosti trávicího traktu a přeměny pastvy a krmiva na mléko pro tele. Protože krávy na prvním a druhém teletí byly jen dvě, rozhodčí vyhlásil vítězku, která se mohla zúčastnit závěrečného klání. Zvítěžila 880013 961 Hallina Tegro (nar. 25. 1. 2021) po otci ZAI 311 Mosshall Red Spirit P 361 z chovu Tegro s.r.o., Těšenov. Jako druhá se umístila 721770 931 Mewil Meloni 29 J po otci ZAI 363 Bond Red ze Stvolínek z chovu Ing. Miroslava Vráblíka z Trhových Svin.

Krávy na třetí a vyšší laktaci šly do předváděcího stáje ve třech skupinách a za každé z nich judge vybíral dvě nejlepší a všech šest pak bo-

jovalo o titul národní vítězky kategorie starších krav. Národní vítězkou se stala 580373932 Elita RED z Tuněchod (nar. 12. 3. 2018) po otci ZAI 401 Borec RED z Tuněchod z chovu Ing. Jiřího Valenty z Tuněchod.

Rozhodčí dával důraz na šířku a délku těla, zejména rozměry zádi, ale i kapacitu těla a utváření vemene. Krávy šly do předváděcího stáje se svými telaty, a i na ně se rozhodčí rovněž zaměřil, aby posoudil, jak dobře narostla díky mléčnosti matek a jak vypadala z hlediska vyjádření vlastností aberdeen anguse.

Nejmladší plemenní býci byly jen tři, a tak se mezi nimi rozhodlo o národním vítězi, kterým se stal býk číslo 224658034 (nar. 2. 3. 2022) po otci ZAI 931 Hawkey Red Zorro P728 z chovu Jana Opekara z Chodče. U býků u všech věkových kategorií šlo o osvalení a vyjádření samčího výrazu a harmonii pohybu a postavení končetin.

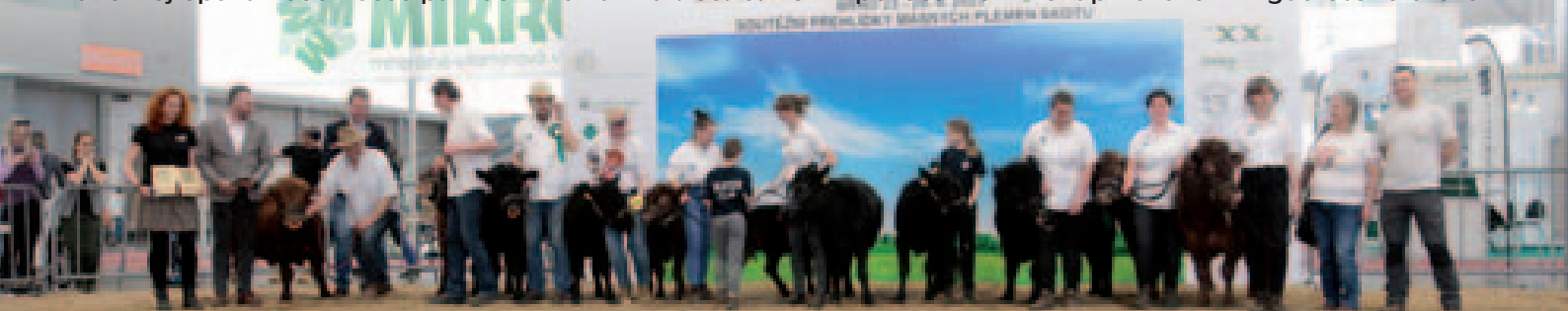
Starší býci šli do předváděcího stáje v jedné pětičlenné skupině a rozhodčí si jako národního vítěze vybral býka 193281034 Hugo z Pěčina (nar. 30. 3. 2021) po otci 292

065 Musgrave 316 Stunner z chovu Lukáše Lepší z Rejty.

Starších plemeníků bylo pět, proto šli do předváděcího stáje společně. Národním vítězem této kategorie se stal AAA 478 Grand Tegro WT/WT (nar. 25. 1. 2020) po otci ZAI 785 Balmachie Rodger P190 z chovu Tegro s.r.o., Těšenov.

Všichni národní vítězové a národní vítězky i první v pořadí u mladých krav se na závěr šampionátu sešly v ringu, aby Angus Stovold vybral šampiona plemene aberdeen angus a rezervního šampiona. Šampionkou se stala starší kráva **Elita Red z Tuněchod**. Rozhodčímu se na ní líbila harmonie tělesné stavby a to, a jak řekl, že má krásnou hlavu typického aberdeen anguse. Velkou radost z titulu rezervního šampiona měli chovatelé z Rejty, neboť se jím stal **Hugo z Pěčina** z chovu Lukáše Lepší.

Na úplný závěr šampionátu soutěžili mezi sebou také čtyři chovatelské skupiny, a to zvířata Jana Kofroně z Radhostic, Vladimíra Lepší z Pěčina, Jana Hromase ze Stvolínku a Tegra s.r.o. z Těšenova. Jako nejlepší chovatelskou skupinu určil Angus Stovold sku-

pinu Jana Hromase ze Stvolínek. Do předváděcího Hromasovi přivedli tele Inka ze Stvolínek s matkou Bezinka ze Stvolínek a s nimi jalovici Jezinka ze Stvolínek.

Angus Stovold na závěr celého dne řekl, že se mu všechna předváděná zvířata velmi líbila a že zvířata plemene aberdeen angus chovaná v České republice mají světovou úroveň.

Plemeno **dexter** bylo jedním z těch, které si při Národní výstavě vystačilo s komentovanou přehlídkou, a to i přes to, že se jim do Brna podařilo dovést moc pěknou kolekci zvířat. Přesto anebo právě proto si dexteři zasoutěžili hned o tři poháry, a to pro nejlepšího býčka, nejlepšího plemenného býčka a nejlepšího zástupce plemene. Výběr nejlepších jedinců proběhl pod taktovkou inspektorů Českého svazu chovatelů masného skotu Ing. Michala Jandy a Bc. Radka Dobeše.

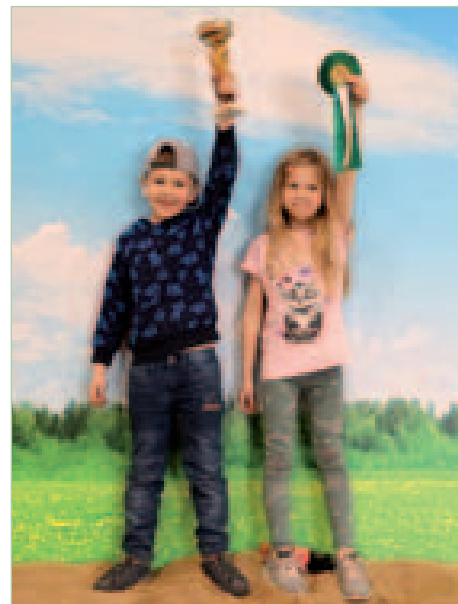
Komentování nejlepších zástupců tří kategorií se ujal kolega Michal a nejprve ocenil celou kolekci zvířat a označil ji za velmi kvalitní a vyváženou a poté přistoupil k ocenění nejlepšího zástupce mladých býčků. Tím se díky své délce, osvalení a přední šířce hrudníku stal s katalogovým číslem 328 Charlie z Úlovic P z chovu pana Luboše Ždárského. Nejlepším plemenným býčkem byl ze tří účastníků své kategorie vyhlášen bezrohý Genesha red z Brukvízu P* (ZDX 111) z chovu pana Martina Tichého, který okouznil sudí svou vyzrálostí, perfektním osvalením, hloubkou těla a velmi zajímavým červeným zbarvením. Tohoto býčka najdete v katalogu pod číslem 331. No a to nejlepší nakonec, celkovou vítězkou a tedy nejlepším zástupcem plemene dexter na

Národní výstavě v Brně, se stala mladší jalovička **Hela z Jablonné** z chovu pana Miloše Černého aktuálně v majetku farmy Chov Charolaise spol.s r.o. ze Slabců, která uchvátíla oba sudí svou ušlechtilostí a jemností.

Chovatelům plemene dexter patří velké poděkování za to, jakým způsobem svá zvířata připravili a předvedli a těšíme se na jejich klubovou výstavu, která se uskuteční v letošním roce v rámci veletrhu Země živitelka v sobotu 26.8.2023 a zde už půjde o opravdový titul šampiona plemene. Chovatelé se na tuto akci velmi pečlivě připravují, tak je určitě přijďte do Českých Budějovic podpořit.

Závěr prvního dne výstavy patřilo komentované přehlídce plemene **belgické modrobílé**. I v jejím rámci byla oceněna nejlepší zvířata. Šestičlennou skupinu utvořenou z dvouměsíčního telete, tří jalovic, osmileté krávy a osmnáctiměsíčního plemenného býka, a sestavenou ze dvou chovů, hodnotili svazoví inspektoři Ing. Karel Šimák a Bc. Radek Dobeš.

Čtyři z celkového počtu šesti předvedených zvířat byly z chovu předsedy klubu Ing. MVDr. Antona Hermana z Dubnice. Konkrétně se jednalo o jalovičku Chiméru z Dubnice (UZ 266232951 CZ), narozenou 17. 3. 2022 po otci Dauphin De Centfontaine (ZBM 460). Dále o krávu s teletem – Betty z Dubnice ET (UZ 212337951 CZ), narozenou 9. 11. 2015 po inseminacním otci Attribut Du Fond De Bois (ZBM 295) na pátém teletu, respektive s dvouměsíčním býčkem Indigo z Dubnice a konečně o plemenného býka Huberta z Dubnice (ZBM 514), narozeného 30. 10. 2021 po otci Tetu De La Coue (ZBM 457).

Uvedenou skupinu pak doplnili starší jalovice z chovu ZD Chýšť: Gabina z Chýště (UZ 406835953 CZ), po belgickém inseminacním otci Baron De Warichet (ZBM 407) a Ema z Chýště (UZ 406309953 CZ) po inseminacním otci Orval Des 3 Frontieres (ZBM 318).

„Je to líbivá, harmonická kolekce. Jedná se o zvířata s vybalancovaným osvalením na jemné kostře. Pokud jde o ocenění tria nejlepších zvířat, na třetím místě se umístil dvou a půl měsíční býček Indigo z Dubnice z chovu MVDr. Antona Hermana. Jedná se o zvíře s jemnou hlavou, krásně nasazeným osvalením, širokým hřbetem a vynikajícími hloubkovými rozměry. Druhé místo jsme přisoudili Gábině z Chýště z chovu ZD Chýšť, která vyniká širokým rovným hřbetem a abnormálně osvalenou zádí. Podle našeho názoru byla z předvedených zvířat nejlepší třináctiměsíční jalovička Chiméra z Dubnice, která prezentovala zvíře s harmonickou stavbou těla a excelentním potenciálem růstu,“ konstatovali ve finálovém rozstřelu rozhodčí a předali

Chiméře pohár za nejlepšího zástupce tohoto plemene. Bohužel, právě toto plemeno utrpělo časovým posunem předcházejícího programu a při jejich jinak moc krásné přehlídce bohužel už zela tribuna téměř prázdnotou. Pro příště se snad podaří najít vhodnější čas i pro toto velmi atraktivní plemeno, které si to jistě zaslouží.

Neděle 23. dubna 2023

Jako první ze dvou francouzských plemen, jež byla ten den na programu, se divákům představilo **charolais**. Pozvání k hodnocení přijal prezident francouzské plemenné knihy (Herd Book Charolais) Sébastien Cluzel, který se také zabývá chovem tohoto plemene. Poháry a plakety předávali chovatelům oceněných zvířat také účastníci Světového technického kongresu Charolais International, který se v letošním roce konal v České republice. Právě tato prestižní mezinárodní akce české vystavující chovatele zdravě vyburcovala a ti do Brna přivezli více než šest desítek „šaroláků“.

V deset hodin dopoledne se do předvadiště masného skotu dostavila první skupina, a to těch nejmladších účastníků Národního šampionátu – charolaiských jaloviček, po jejichž hodnocení nastoupili před rozhodčího býčci z kategorie telat. Nejlépe hodnocenou jalovičkou byla Charlotta z Mokřýšova (o. ITI 770 Pickup PP)

z chovu pana Leoše Slavíka z Mokřýšova, kde se výstavní předpoklady předávají v rámci rodiny, protože její matka Ema z Mokřýšova i babička Zuzanka z Mokřýšova dosáhly několika úspěchů, a to nejenom v konkurenci českých zvířat.

Titul Národní vítěz v kategorii telat byl udělen téměř sedmiměsíčnímu býčkoví Churchillovi Agrochyt (o. ITI 072 Ocean) z chovu Agrochyt s.r.o., Mohelno, a to především díky celkové harmonii a nadprůměrnému osvalení zádě a hřbetu.

Po předání ocenění v kategorii telat začaly do předvadiště nastupovat mladší jalovice, které byly nejpočetnější kategorií šampionátu plemene charolais na NVHZ, a proto jejich hodnocení probíhalo ve čtyřech kolech, přičemž z prvních tří kol byly rozhodčím vybrány vždy tři jalovice, které postoupily do finálového kola této kategorie, aby mezi nimi byla zvolena nositelka titulu Národní vítězka. Ten v silné konkurenci získala Charita z Týniště (o. ICH 734 Merlin P) z chovu TFARMA spol.s r.o., která rozhodčího uchvátla svou velikostí a výbornou délkou těla s perfektní hřbetní linií. Výborně utvářené končetiny s výraznými plemennými charakteristikami přispěly k celkové harmonii a eleganci, s níž se Charita v předvadišti prezentovala rozhodčímu i divákům. Ocenění za druhé místo získala také TFARMA, a to díky Hanině z Týniště (o. ICH

075 Hamel), která se předvedla s velmi dobrým celkovým osvalením, typovou hlavou a elegantní motorikou. Bronz v kategorii mladších jalovic udělil Sébastien Cluzel dobře narostlé Hortenzii z Meziboří (o. ICH 821 Hiago) z chovu Ing. Vlastimila Hatláka, který s touto jalovicí oslavil výstavní úspěch již na Charolais Show v Lysé nad Labem v roce 2022, kde obsadila nejenom první místo v kategorii telat-jaloviček, ale stala se i Národní vítězkou v kategorii telat a na závěr obdržela i titul Res. šampionky.

V následující kategorii starších jalovic se o vítězce také rozhodovalo při vícekolovém hodnocení. Ve dvou základních kolech bylo k postupu do finále vybráno šest jalovic a titul Národní vítězky si odvezli majitelé Suzy (o. ITI 058 Niger PP), kterou REDU, spol.s r.o. zakoupila ve Francii na chovu GAEC Chaize v Pouilly-les-Nonains. Tato výrazná jalovice vynikala nejenom typem, ale též výborným utvářením pánve a celkovým osvalením. Na druhé místo zamířila další zástupkyně chovu TFARMA s. r. o. – Geperka z Týniště (o. ICH 426 Epernay), kterou rozhodčí při sestavování nejlepší trojice upřednostnil díky lepšímu utváření zádě i výraznějšímu osvalení oproti Hermi Měcholupské (o. ITI 080 Orateur) z chovu Měcholupská zemědělská a. s. Ani pro Hermi, která se letos prezentovala velmi dobrým zevnějškem s dobře vyvinutým osvalením zádi a jemné, pružné kůže, se nejednalo o první výstavní úspěch. V roce 2021 ji mohli návštěvníci brněnské NVHZ spatřit jako Národní vítězku v kategorii telat.

Divácky velmi oblíbenou kategorií jsou krávy, které mají být vždy předváděny v doprovodu svých mláďat. Rozhodčímu se tentokrát v kategorii mladších krav, tedy prvotek a krav na druhém teletí, představilo pět soutěžících a Národní vítězkou se stala Ema z Mokřýšova (o. ICH 426 Epernay) z chovu pana Leoše Slavíka. Tato čtyřletá kráva ve skupině „soupeřek“ vynikala vynikajícím typem a délkou těla a mimořádným osvalením zádě. Podle rozhodčího nebylo možné opome-

nout ani ukázkový soulad mezi matkou a její krásnou dcerou, kterou byla nejlépe hodnocená jalovička v kategorii telat – Charlotte u níž již bylo naznačeno, že Ema již má za sebou několik výstavních úspěchů. V roce 2021 získala nejenom titul Šampionky plemene na NVHZ v Brně, ale také titul Miss Europe v mezinárodní virtuální soutěži Champion of Europe a druhé místo na virtuální výstavě, kterou pořádá organizace Charolais International. Na „výstavní geny“ této rodiny mohou poukazovat i úspěchy Eminy matky Zuzanky z Mokryšova – druhé místo v kategorii starších krav na NVHZ v Brně v roce 2019 a první místo v kategorii starších krav na Charolais Show v Lysé nad Labem v roce 2022. Druhé místo obsadila Fidorka ze Straníka P* (ICH 393 Lerot) z chovu pana Kamila Indráka z Hodslavic, kterou oproti plemenici na třetím místě zvýhodnila její jemná a pružná kůže, a jako třetí se umístila velmi pěkná Femina Agrochyt (o. ZIT 827 Chic) z Agrochytu s.r.o., Mohelno.

Pokud jde o starší krávy, tedy od třetího telete výš, tak do předváděcího příšly pouze dvě zástupkyně této kategorie. Lepšího hodnocení se dostalo Debře z Meziboří (o. ZIT 335 Azelier), kterou doprovázel syn Christian, z chovu Ing. Hatláka.

Pak nastal čas na předvedení zástupců „silnějšího pohlaví“. Nejprve příšly na řadu dvě skupiny mladých býků ve věku 13–15 měsíců, jež byli zařazeni do II. turnusu základních výběrů letošního roku. Z nich do finálového kola postoupili čtyři býci, u kterých rozhodčí poukázal na velmi výrazné osvalení, což je vlastnost, kvůli které získalo plemeno charolais celosvětovou popularitu. Právě výjimečné osvalení v kombinaci s nejnižším věkem a výborným postojem hrudních končetin přispělo k získání titulu Národního vítěze Chlapákoví z Meziboří P* (o. ITI 350 Onedream P) z chovu Ing. Hatláka. Ani pro tohoto býka to nebyla výstavní premiéra. V roce 2022 získal na Charolais Show v Lysé nad Labem první místo v kategorii telat-býčků. Na druhé příčce se umístil Charakter ze

Lhenic PP (o. ICH 734 Merlin P) z chovu pana Kamila Karbana. Charakter se s Chlapákem setkal v loňském roce ve výstavním ringu v Lysé a tehdy byly jeho kvality oceněny třetím místem.

V kategorii mladých plemených býků, kteří byli registrovaní do plemenitby v roce 2023, se v předváděcí sešla dvojice velmi pěkných plemeníků, z nichž byl díky výborné stavbě těla a výraznějšímu osvalení tím lépe hodnoceným IIT 310 Triathlon (o. Onemanshow) importovaný z francouzského GAEC Micaud do chovu Měcholupské zemědělské a.s. Pokud jde o starší plemenné býky, tak i v této kategorii nastoupili pouze dva představitelé, z nichž byl tím impozantnějším ITI 166 Pop Rock (o. ZIT 828 Eden SC P), jenž byl také importovaný z Francie, tentokrát z GAEC Star 2000 a jeho působištěm se stal chov REDU, spol.s r.o. Pop Rock byl označen za mimořádně vydatřeného býka s vynikajícím utvářením pánve, mimořádným osvalením plece a výbornou motorikou pohybu. Nelze se tedy příliš divit, když se v závěrečném hodnocení stal Šampionem plemene charolais.

Titul rezervní šampionky výstavy získala Suzy (o. ITI 058 Niger PP) – Národní vítězka kategorie starších jalovic.

Úplný závěr charolaiské přehlídky představovalo vyhlášení soutěže chovatelských skupin, při níž se v předváděcí sešly kolekce pěti chovatelů. Vítězná šesti-

členná skupina na sebe upoutala pozornost nejenom Sébastiena Cluzela, a to především svou mimořádnou vyrovnaností mezi různými věkovými kategoriemi, pocházela z chovu pana Leoše Slavíka z Mokryšova.

Odpoledne patřilo plemeni limousine, kterých se v předváděcí sešlo přes čtyřicet. I když jednotlivé kategorie plemene limousine nebyly tak početné jako u charolais, tak úloha francouzské rozhodčí a chovatelky tohoto plemene Rikke Benoit z GAEC Benoit, nebyla vůbec snadnější, což bylo patrné i z toho, že v průběhu celé soutěže neskrývala své nadšení z předváděných zvířat a v některých kategoriích bylo evidentní, že o prvním a druhém místě rozhodují skutečně drobné detaily. Při hodnocení a určování pořadí kladla důraz na utváření pánve a jemnost kostry, jež jsou důležité pro snadný průběh porodů, ale samozřejmě i na úroveň osvalení, zejména hřbetu a zádi, kde se nachází ty nejkvalitnější partie hovězího masa.

V kategorii telat, která podle slov rozhodčí společně s jalovicemi ukazují na směr dalšího vývoje chovu, bylo předvedeno pět zvířat. K vítězství býčka Charlee ze Semic (o. ZIL 973 Nelombo) z Farmy Semice s.r.o. přispělo především výborné utváření zádi, osvalení s krásně klenutou kýtou a velmi dobrá délka a šířka těla. Druhé místo připadlo panu Janu Porubovi z Šenova u Nového

Jičína díky jalovičce Charismě z Kunína (o. ZLM 985 Goldies Jackpot), které k tomuto umístění pomohla velmi dobrá zád, a to jak z hlediska utváření pánve, tak osvalení, a velmi dobrá hřbetní linie. Výstavní předpoklady mohla Charisma podědit od své matky Daniely z Kunína, která na NVHZ v roce 2021 zvítězila v kategorii mladších krav a zabodovala i letos, tentokrát mezi staršími kravami.

Poté se v předvadišti vystřídaly dvě skupiny mladších jalovic, z nichž osm postoupilo do finálového kola, v němž Rikke Benoit vybrala novou nositelku titulu Národní vítězka. Rozhodčí u všech jalovic poukázala na výbornou jemnost kostry, kapacitu těla a utváření končetin a konstatovala, že určení závěrečného pořadí v této skupině nebylo vůbec snadné, protože šlo o velice pěkná a vyrovnaná zvířata. Vítězkou se nakonec stala elegantní Chyméra VFU (o. ZLM 592 Astor z Kaliště) z chovu Veterinární univerzity Brno, a to především díky výrazné kapacitě a osvalení, výborné široké zádi a harmonii mezi jemností kostry a svalovou hmotou. Druhé místo obsadila také velmi elegantní a výrazně samičí Rézi ze Svaté Kateřiny R* (o. ILI 078 Nikon V) z chovu pana Adolfa Loose z Hory Svaté Kateřiny. Rézina matka Ramička se zúčastnila NVHZ v roce 2019 v kategorii mladších jalovic a byla součástí vítězné chovatelské skupiny. Mezi Réziny předností rozhodčí zařadila výraznou délku těla, výborný pohlavní výraz a krásně utvářené končetiny. Třetí místo připadlo opět zástupkyni chovu Veterinární univerzity Brno – Halině VFU (o. ZIL 123 Gstaad), která nejenom rozhodčí upoutala svým výrazně masným typem, velmi dobrým utvářením pánve a osvalením kýty.

Při hodnocení kategorie starších jalovic se v předvadišti opět sešla výborná ukázka typických charakteristik plemene limousine, k nimž patří zejména výrazné osvalení, jemná kostra a klidný temperament. Mezi jalovicemi ve věku 25 až 36 měsíců se Národní vítězkou stala Gracie z Kunína

(o. ZLM 985 Goldies Jackpot) z chovu pana Jana Poruby, o jejímž vítězství rozhodla nejenom výrazná velikost těla, utváření zádi a osvalení, ale též mimořádná elegance pohybu. Druhé a třetí místo si opět zabraly reprezentantky chovu Veterinární univerzity Brno. Gladys VFU (o. ZIL 123 Gstaad) a Galie VFU (o. ZIL 410 Hercule MN) byly podle slov rozhodčí typickými představitelkami tzv. mixed či smíšeného typu. Avšak Gladys získala umístění před Galii díky širší zádi, lepšímu utváření končetin a výraznějšímu osvalení.

Kategorie prvotetek a krav na prvním teletí, tedy mladších krav, byla zastoupena dvojicí matek s telaty, ale ani tak nebylo rozhodování o vítězce snadným úkolem, protože se jednalo vskutku o velice vyrovnaná zvířata. Nakonec se Rikke Benoit rozhodla upřednostnit Ester VFU (o. ZLM 652 Dieunordic) z chovu Veterinární univerzity Brno, kterou doprovázel velmi mladý, ale již velmi slibně vypadající býček Chán VFU P (o. ZLM 659 Jordy PP). Ester nebyla na výstavě poprvé v roce 2021 získala bronz na NVHZ v kategorii starších jalovic. Od té doby dorostla v krásnou krávu tzv. smíšeného typu s jemnou kostrou, výbornou délkou těla, šířkou zádi, utvářením vemene i osvalením.

Kategorie starších krav byla tvořena také pouze dvěma soutěžícími, které byly díky velkému věkovému rozdílu velice odlišné, ale přesto obě výborné. Úžasné,

funkční utváření zevnějšku s výraznou délkou těla a perfektním vememem vyneslo první místo pětileté Daniele z Kunína (o. ZLM 405 Cameos) z chovu pana Jana Poruby, kterou doprovázela nádherná jalovička Charisma. I Danielu již diváci viděli, a to v roce 2021, kdy na NVHZ vyhrála kategorii mladších krav. A nelze opomenout plemenci, která se umístila na druhém místě – Lucinku z Něchova (o. ZLI 268 Ionesco) z chovu pana Jana Valenty, kterou provázela velmi dobře vypadající dcera. Lucinka v únoru oslavila své desáté narozeniny, a nejen podle názoru Rikke Benoit se jednalo o úchvatnou krávu, která na svůj věk vypadá velice dobře. Její impozantní vzhled dotvářely pořádné, krásně utvářené rohy, které již u plemene limousine nejsou moc často k vidění.

Ani kategorie mladých plemenných býků nebyla početnější. Před zraky rozhodčí a diváků byli přivedeni dva zástupci z chovu pana Poruby – ILI 788 Harlow z Kunína a ILI 783 Hardy z Kunína. Oba býci jsou potomky býka ZLM 985 Goldies Jackpot a oba byli ukázkou výrazného osvalení. První místo bylo uděleno o měsíc mladšímu býku Harlow, který vynikal nejen výbornou délkou a šířkou těla a mimořádným osvalením kýty, ale též lepšími končetinami s velmi dobrou mechanikou pohybu.

U plemenných býků do tří let to již bylo s účastí lepší a do předvadiště nastoupilo šest plemeníků, přičemž čtyři pocházeli z českého

chovu Černěveský Háj s.r.o. a dva byli importováni z Francie. Titulem Národní vítěz byl oceněn nejstarší plemeník v této kategorii – ILI 885 Sympa P (o. ZLI 934 Lorenzo PP), kterého z francouzského chovu Earl Normand v Carignan přivezla společnost Natural, u které bude Sympa P působit na insemináčnické stanici. Podle slov rozhodčí jde o komplexního býka, jenž byl na výstavu výborně připraven. Mezi jeho přednostmi Rikke jmenovala nejenom výbornou délku těla, utváření zádi a osvalení hřbetu i kýty, ale navíc se prezentoval ukázkovým, elegantním pohybem. Druhé místo obsadil druhý importovaný plemeník – ten nejmladší v kategorii, a to ILI 886 Sauveur (o. 293 865 Nylon), jenž do Česka přijel z chovu pana Phillipa Deshouliere a jeho majitelem se stala Farma Semice. Také Sauveur se předvedl ve vynikající výstavní kondici a výborně utvářená kostra byla doplněna mimořádným osvalením.

Na vyhlášení Šampiona výstavy už se nemuselo příliš dlouho čekat a stal se jím Národní vítěz kategorie býků nad tři roky – **ILI 885 Sympa P** (o. ZLI 934 Lorenzo PP). Titul Res. Šampionky putoval do Šenova u Nového Jičína společně s vítězkou kategorie starších krav – **Danielou z Kunína** (o. ZLM 405 Cameos). Po tomto velkém finále ještě proběhla soutěž o nejlepší chovatelskou skupinu, do níž se přihlásili čtyři chovatelé. Za nejlepší byla vyhlášena pětičlenná kolekce z chovu Veterinární univerzity Brno, která francouzskou rozhodčí zaujala svou perfektní vyrovnaností.

Pondělí 24. dubna 2023

Jako první se v pondělí dopoledne pěti kategoriích představilo celkem jedenáct zvířat plemene **aubrac**, která hodnotil francouzský rozhodčí Laurent Antignac.

V kategorii telat byly předvedeny dvě jalovičky, a to Cherry LA ET (číslo ušní známky 568720953 CZ), narozená 6. 12. 2022. Chovatelem a současně i majitelem zvířete po otci Genet a matce Finlandia LA ET byla Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun,

která předvedla i o dva měsíce starší jalovičku – bezrohovou Myšku LA P (UZ 469125953 CZ), která měla v původu insemináčnického otce Otto 657 EFB PP (ZAU 138) a matku Daphne LA ET. Z této mini skupiny rozhodčí zvolil za vítězku starší, heterozygotně bezrohovou jalovičku Myšku, u níž vyzdvihl především velmi pěkně osvalenou záď.

Další předvedenou skupinu tří zvířat reprezentovaly mladší jalovice. A to Chloé z Českého Ráje (UZ 468606952 CZ), narozená 25. 5. 2022, po otci Dauphin a matce Cita MOF z chovu Farma Český ráj, s.r.o., která je současně i majitelem zvířete. Dále Iris LA P (UZ 534866953 CZ), narozená 9. 2. 2022, po otci Otto 657 EFB PP a matce Daphne LA ET, kterou předvedla Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun. Trio uzavírala Hermiona z Českého Ráje (UZ 468601952 CZ), narozená 21. 11. 2021, po otci Dauphin a matce Elina MOF, tak též z chovu Farma Český ráj, s.r.o. Vítězkou se stala nejstarší z předvedené skupiny jaloviček – Hermiona, která podle rozhodčího Antignaca nejlépe reprezentovala plemenný typ. Zejména v osvalení, a to jak předních, tak i zadních tělesných partiích.

Také ve skupině starších jalovic byla předvedena tři zvířata, dvě byla z chovu (majitele) Farma Kozák, s.r.o. A to Hakimi z Ostrého (UZ 928811931 CZ), narozenou 28. 8. 2021 po otci Financier a matce Carmen z Ostrého. A Hanele z Ostrého (UZ 928810931 CZ), narozenou 21. 8. 2021 otci Financier

a matce Ereba z Ostrého. Třetí „bezejmennou“ jalovici (s katalogovým číslem 203 a UZ 606045921 CZ), která se narodila 17. 10. 2021 a byla po otci Derby MOF přivezla společnost Farma Pojedy, s.r.o.

„Při hodnocení se přihlíží zejména na utváření hřbetní linie, osvalení přední části těla a pánve a na postoj končetin. Z předvedeného tria je pro mne národní šampionkou starších jalovic Hanele z Ostrého, která je typickou reprezentantkou plemene,“ hodnotil Laurent Antignac. K tomu je třeba ještě dodat, že Hanele se v konečném finálovém rozstřelu stala také celkovou šampionkou národního šampionátu plemene aubrac.

V kategorii starších krav se představily dvě krávy s telaty ze Střední školy zemědělské a veterinární Lanškroun. Konkrétně Finlandia LA ET (UZ 488765953 CZ) s již zmiňovanou čtyřměsíční jalovičkou Cherry LA. Plemence narozená 22. 11. 2019 byla po otci Dauphin a matce Annabelle LA, a dále Daphne LA EE (UZ 419010953 CZ) s šestměsíční Myškou, která se narodila 19. 10. 2017 a byla po otci Duches a matce Annabelle LA.

Vítězkou v této kategorii se stala mladší Finlandia LA, která podle rozhodčího byla lépe osvalená a měla krásné vemeno.

Do předváděcího se dostal i plemenný býk Derby MOF (ZAU 101) po otci Usse MOF. „Opravdu nádherné zvíře, perfektně osvalené, s ideální hřbetní linií a mechanikou končetin. To dokazuje, že v České republice se zvyšuje nejen počet zvířat, ale i jejich kvalita,“

řekl na adresu předvedeného plemeníka z chovu společnosti Montážně obchodní firma, s.r.o., Bučický mlýn, který je momentálně majetkem firmy Farma Pojedy s.r.o., Pojedy. Právě za uvedené přednosti se asi 1400 kg vážící býk Derby stal vícešampiónem plemene.

I soutěž **parthenaisů** rozhodoval Francouz Laurent Antignac. V kategorii telat se mu nejvíce zalíbila jalovička s číslem 509767/953 ze Statku Lipka a.s. Horní Bradlo narozená 1. 10. 2022 po otci Octane. Na druhém místě skončila Charlie LA (469110/953) ze Střední školy zemědělské a veterinární v Lanškrouně narozená 29. 4. 2022 z kombinace Evelin LA ET x Nova (ZPA 128).

Plemenné jalovice byly rozděleny celkem do tří skupin podle věku: ve stáří 13 až 18 měsíců, 19 až 24 měsíců a 25 až 36 měsíců. V nejmladší kategorii určil sudí národní vítězkou Hermionu z Ostrého (č. 928822/931) chovatele a majitele Farma Kozák, s.r.o. Jalovice se narodila 6. 12. 2021 z kombinace Zenomique z Ostrého ET x Jackpot (ZPA 110). Druhou příčku obsadila Chanel z Českého ráje (č. 468602/952) z Farmy Český ráj, s.r.o., narozená 12. března loňského roku z kombinace Balerina MOF x Illus (ZPA 109). Pomyslný bronz putoval na farmu Josefa Rajcharta, Břasy, za plemenič s číslem 674251/932 po otci Garfield (ZPA 073).

Mezi jalovicemi ve věku 19 až 24 měsíců se národní vítězkou stala Laura z Čapího hnízda (č. 540540/921) chovatele a majitele Čeňka Horáčka, Bořetice. Jalovice se narodila 6. září 2021 po otci Garfield (ZPA 073). Stříbrnou medaili si odvezl Milan Novotný z Mezihoří za plemenič číslo 508270/953 narozenou 2. 6. 2021 z kombinace Zolla z Mezihoří x Ocean (ZPA 117). Třetí místo v této kategorii získala jalovice č. 509726/953 chovatele a majitele Statek Lipka a.s. Horní Bradlo z matky Aylesbury Farm Jemma po otci Octane (ZPA 121).

V kategorii nejstarších jalovic přiřkl sudí titul národní vítězka jalovici Hildě ET (č. 495852/953) narozené 22. 1. 2021 z kombinace Pitchoune x Joker, kterou do Brna přivezli z chovu Zbyňka Břízy z Klášterce nad Orlicí. Za ní skončila Gita z Hvozdečka (č. 386826/971) chovatele a majitele Lukáše Zapletala. Narodila se 11. září 2020 z kombinace Cita z Hvozdečka x Fausset (ZPA 034). Třetí příčka patřila jalovici č. 502007/953 narozené 27. 8. 2020 z kombinace Oalus x Japonais, která pochází ze Statku Lipka Horní Bradlo.

V kategorii dospělých plemenic bez ohledu na počet otelení se národní vítězkou stala Evička LA ET (č. 448161/953) chovatele a majitele Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun. Narodila se 17. prosince 2018 z kombinace Genomique y Garfield (ZPA 073).

Druhou příčku získala Darinka z Mezihoří z chovu Milana Novotného. Kráva číslo 378963/953 se narodila 21. 8. 2017 z kombinace Kyle Herd Jenny ET x Echire (ZPA-047). Pomyslný bronz si pak odvezli do Statku Lipka v Horním Bradle za plemenič č. 390994/953 narozenou 21. 8. 2016 z matky Lisnagranchy Indira po otci Azur.

Mezi různě starými býky rozhodčí na první místo dosadil staršího z nich, plemeníka jménem Malicieux (ZPA 077) chovatele Gaec Babin, Le Chateau, Beugnon Thireuil a majitele Farma Pojedy, s.r.o. Plemeník se narodil 3. září 2016 z kombinace Fiseta x Echire (ZPA 047). Druhou příčku získal Granit z Lipky (ZPA 140) chovatele Statek Lipka Horní Bradlo a majitele Josefa Rajcharta, Břasy. Býk se narodil 20. 3. 2020 z kombinace Meadowridge Kyshu x Nabab (ZPA 096).

Vyvrcholením celé soutěžní přehlídky bylo vyhlášení šampiona a rezervního šampiona a také nejkompaktnější chovatelské skupiny. Šampionkou plemene pro rok 2023 se stala **Evička LA ET**, která vyhrála kategorii krav. Rezervní šampionkou potom Laurent Antignac jmenoval vítěznou nejstarší jalovici Hildu ET narozenou z importovaného embrya. Soutěž chovatelských skupin ovládl se třemi zvířaty Milan Novotný z Mezihoří.

Chovatelé plemene **gasconne** dovezli do Brna dvě kategorie zvířat, z toho jedna byla soutěžní. Utkali se o pohár Národní vítězka v kategorii starších jalovic ve věku 25–36 měsíců, kterou vyhrála s katalogovým číslem 235 **Harfa** z chovu Václava Svobody z Chotěšic v majetku Gustava Hodbodě z Libštátu. Druhé místo obsadila Hilda z chovu pana Zbyňka Břízy z Klášterce nad Orlicí a pohár za třetí místo si odvezla domů Hanička, opět z chovu pana Václava Svobody v majetku Gustava Hodbodě, kterou najdete v katalogu pod číslem 233. Čtvrtým zástupcem tohoto krásné rustikálního plemene byl starší plemenný býk Grand z Libštátu +/+ (ZGS 363) z chovu Gustava Hodbodě z Libštátu, který je aktuálně v ma-

jetku pana Zbyňka Břízy. Připomeňme, že tento býk si odvezl titul v kategorii „Nejlepší mladý plemenný býk“ už z výstavy v roce 2021.

Dalším plemenem, které dovezlo do Brna alespoň jednu soutěžní kategorii, bylo plemeno **salers**. Tento Klub se domluvil na obsazení kategorie „Jalovic ve věku 12–24 měsíců“ a jak si představovali, tak také učinili a dovezli všech šest nahlášených zástupkyň a utkali se o pohár pro Národní vítězku této kategorie. A jak to dopadlo? Na prvním místě se umístila a titul získala bezrohá jalovička ušní číslo **876760/931** s kat. číslem 240 z chovu pana Eduarda Kramla ze Stach. Na druhém místě pak obstála jalovička s číslem 947805/931 z chovu Martina Sobolíka z Krče a třetí byla Hedvika z Veletin z chovu předsedy Klubu chovatelů plemene salers, pana Věroslava Orlovského. Kolekce byla velmi vyrovnaná, a tak ani ostatní zástupkyně nemusely smutnit, bylo důležité se zúčastnit a tak to jistě bral i čtvrtý chovatel, který se zasloužil o doplnění kolekce, který je znám zejména chovem plemene limousine, ale mnozí vědí, že se věnuje i chovu plemene salers a není jím nikdo jiný, než pan Adolf Loos z Hory Sváté Kateřiny. Děkujeme všem chovatelům a panu Eduardovi Kramlovi také za komentář k plemeni, kterého se při představování plemene na začátku šampionátu ujal.

Doslova našlapaný dvoudenní program francouzských plemen se nachýlil ke svému konci a kromě velkého poděkování všem chovatelům za perfektně připravená zvířata a velmi precizní předvedení patří poděkování také paní Ing. Aleně Pechové, která je mezi chovateli francouzských plemen známou a oblíbenou tlumočnicí nejen na výstavách, ale také na jejich četných návštěvních francouzských farem a výstav.

Odpoledne proběhla komentovaná přehlídka plemene **wagyu**. Celkem se v předváděcí divákům představilo devět zástupců tohoto plemene. Největší počet zvířat včetně plemenných býků pocházel z Wagyu farmy Müller, v předváděcí byli ale rovněž

k vidění zástupci z chovu Lenky Ficbauerové z Hladkých Životic i Jiřího Brádky z Hrušova. Jako nejlepší zástupce plemene byl vybrán starší plemenný býk **Viagra BOVET ET** (WAG 017) majitele Josefa Müllera z Pardubic (Mnětic). Je na místě poděkovat také chovatelům plemene wagyu za to, jakým způsobem dokázali své plemeno odprezentovat. Předsedovi Klubu za přípravu textu, který byl v předváděcí přednesen a který přiblížil plemeno wagyu návštěvníkům a byl jistě velmi dobrou reklamou celému Klubu. Kromě skvělého představení plemene a aktivit Klubu musíme zmínit i bezvadnou prezentaci samotné suroviny. Ta se odehrávala na stánku Klubu, kde chovatelé nabízeli kolemjdoucím čerstvě připravené grilované maso pokrájené na lahodné kousky a s komentářem od samotného předsedy Klubu neměla tato reklama chybu. Výborný tah!

Úterý 25. dubna 2023

Úterní dopoledne v Brně se pod taktovkou švýcarského rozhodčího Mathiase Gerbera uskutečnil šampionát plemene **masný simental**. A rozhodně se bylo na co koukat.

V kategorii telat – jaloviček se vítězkou stala Rita Ležnická P (č. 261755/941) chovatelky a majitelky Ing. Hany Chlupáčkové z Ležnice. Jalovička se narodila 4. prosince loňského roku Lidce Ležnické PP, jejím otcem je Der-

motstown Delboy ET R (ISI 614). Na druhé místo Gerber dosadil jalovičku Chani Budyňskou P (č. 908136/931) narozenou 22. 11. 2022 z kombinace Estrasyian Budyňská P* x Linde General P (ZMS 449). Jejím chovatelem i majitelem je Petr Valenta z Budyně. Pomyslný bronz putoval opět do chovu Hany Chlupáčkové, za jalovičku Rozálii Ležnickou P s číslem 261761/941 narozenou 9. února tohoto roku matce Ince Ležnické P po býku Alis Ležnický PP (ZMS 407).

Mezi telaty samčího pohlaví se sudímu nejvíce zalíbil býček chovatele a majitele Agrochyt s.r.o., Mohelno jménem Charlie Agrochyt (č. 82882064) narozený 25. října loňského roku z kombinace Balerina Agrochyt P x Coose Kojack P* (ISI 621). Druhý mezi býčky se umístil plemeník číslo 476305/932 narozený 7. 12. 2022 po otci Celtic Comet P (ZMS 697), jehož chovatelem i majitelem je společnost Mělochupská zemědělská a.s.. Třetí příčka patřila v Brně chovateli a majiteli Petru Valentovi z Budyně za býčka Icarium Budyňský P narozeného 17. února 2023. Plemeník s číslem 228292/034 pochází z kombinace Cudrn Budyňská ET PP x Démon Agrochyt V (ISI 035).

Národní vítězkou mezi telaty se pak stala nejlepší jalovička Rita Ležnická P po otci Dermotstown Delboy ET R.

V kategorii jalovic ve věku 12 až 24 měsíců se národní vítězkou stala reprezentantka chovu Jiřího Poláka z Dolní Libochové jménem Heda z Libochové PP (č. 868999/961). Plemenice narozená 23. 11. 2021 z kombinace Berta z Libochové P x Coose Jericho P (ISI 138) je homozygotně bezrohá. Na druhé příčce skončila plemenice chovatelky a majitelky Zdenky Polákové z Dol-

ní Libochové s číslem 868987/961. Tato jalovice se narodila 11. února loňského roku z kombinace Běla z Libochové P x Coose Kojack P (ISI 621). Bronz v kategorii mladších jalovic putoval do Agrochytu Mohelno za plemenici č. 783924/961 narozenou 3. 11. 2021 z kombinace Caramela Agrochyt P* x Coose Jericho P (ISI 138).

Mezi staršími jalovicemi přířkl švýcarský sudí titul národní vítěz plemenici Giny LA PP (č. 512571/953) chovatele a majitele Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun. Jalovice narozená 27. 11. 2020 pochází z kombinace Džangl ET P x Drak Agrochyt PP (ISI 182). Pomyslnou stříbrnou medaili si v kategorii jalovic ve věku 25 až 36 měsíců odvezli do podniku Agrochyt Mohelno za plemenici č. 783893/961 narozenou 21. 2. 2021 z kombinace Celestýna Agrochyt P* x Dingo Agrochyt P (ISI 133). Na třetí místo pak rozhodčí dosadil zástupkyni stejného chovu s číslem 783896/961 narozenou 12. března 2021 z kombinace Doubravka Agrochyt P x Uragán Agrochyt P (ZSI 935).

V kategorii krav na třetím a dalším teletu se Mathiasovi nejvíce zalíbila zástupkyně chovu Ing. Hany Chlupáčkové Lidka Ležnická PP (č. 214506/941) narozená 12. 12. 2017 z kombinace Deborah Ležnická P x Ziel Ležnický P (ZMS 315). Na druhé místo sudí vybral krávu jménem Balerina Agrochyt P (č. 634134/961) narozenou 9. 10. 2015. Její matkou je Valerie Vodňanská P a otcem Curaheen Vio ET R (ZSI 949). Třetí

příčku v této kategorii obsadila Laura Ležnická P* (214506/941) z chovu Hany Chlupáčkové. Tato kráva se narodila 1. prosince 2017 z kombinace Inka Ležnická P x Alis Ležnický PP (ZMS 407).

Finální rozhodnutí nebylo podle Mathiase Grubera vůbec jednoduché. Všechna zvířata byla podle jeho slov pěkná a dobře připravená. Šampionkou celé show se nakonec stala rok a půl stará jalovice Heda z Libochové PP, rezervním šampionem se stal plemenný býk Gingo Agrochyt P* (ISI 935) chovatele a majitele Agrochyt Mohelno. Narodil se 2. července 2020, jeho matkou je Norma Vodňanská P a otcem Dingo Agrochyt P (ISI 133).

Pohár za nejlepší chovatelskou skupinu získali chovatelé z Mohelna za čtyřčlennou kolekci ve složení vítězný býček (tele), bronzová mladší jalovice, stříbrná starší kráva a rezervní šampion přehlídky, plemenný býk Gingo.

Plemeno hereford bylo jedním z těch, u nichž se v rámci šampionátu volil „pouze“ národní vítěz v jedné kategorii. Celkem přivezli do Brna svá zvířata tři chovatelé: Jiří Zelený z Drouhavče, Ing. Jan Machač z Chřibské a pan Bohumil Kolář z chovu své ženy Markéty Kolářové z Albrechtic u Rýmařova. V ringu se ale o pohár pro nejlepšího býka do tří let utkali pouze dva chovatelé – pan Machač s panem Kolářem. Národním vítězem pro rok 2023 zvolil Michal Janda plemenného býka Herodes FM ze Chřibské PP (HRF 599) z kombinace

Emilie z Přílepova x Gouldingpoll 1 Stockman (HRF 549). Jeho chovatelem i majitelem je Ing. Jan Machač. Na druhém místě skončil býk Herkules Almako PP (HRP 776) narozený 21. 12. 2021 matce Evička Almako PP po otci Fabb 1 Rory P (HRF-540). Jeho chovatelkou i majitelkou je Markéta Kolářová z Albrechtic u Rýmařova. Třetí příčku obsadil opět Jan Machač za plemeníka jménem Harvey FM ze Chřibské PP (HRF 597) narozeného 6. prosince 2021 z kombinace Cosina z Drouhavče x Gouldingpoll 1 Stockman (HRF 549).

Plemeno **piemontese** není v České republice příliš početné, přesto se ale mohli účastníci Národní výstavy hospodářských zvířat v Brně potěšit pohledem na několik jeho zástupců. V ringu se se svými zvířaty představili následující chovatelé: ZD Francova Lhota, Ing. Eva Nová ze Zbynic a Zdeňka Jarošová z Rosičky. Národní vítězkou se stala reprezentantka kategorie jalovic ve věku 12 až 24 měsíců **Vločka ze Zbynic** (č. 652408/932) narozená 10. dubna 2021 z kombinace Popelka ze Zbynic x Astro (ZPI 782). Ta je opravdovým chovatelským skvostem, ale v předvadišti se jí vůbec nelíbilo, přitom je dle slov chovatelky doma jako beránek. Věříme, protože to dokázala druhý den při focení před plátnem a uvěříte také po přečtení reportáže z chovu, kterou najdete na jiných stránkách tohoto Zpravodaje. Chovatelem a majitelem jalovice není nikdo jiný než Ing. Eva Nová ze Zbynic. Druhé místo patřilo zástupkyni stejného chovu Čiperce ze Zbynic P*, která se narodila 26. prosince 2021 z kombinace Aninka z Lutoniny x Grandios P (ZPI-720). I třetí příčka v Brně patřila jalovici ve věku 12 až 24 měsíců, konkrétně plemenci č. 334776/972 narozené 2. ledna 2022 po otci Taiolo (ZPI 693), jejímž majitelem a chovatelem je Zemědělské družstvo Francova Lhota. I chovatelé plemene piemontese přivezli do Brna velmi pěknou kolekci a patří jim velké poděkování.

Odpoledne čtvrtého výstavního dne proběhla napínavá soutěž

plemenných býků napříč plemeny, které se z pohledu soudcování ujala Ing. Petra Pokorná a Ing. Karel Šimák. V první kategorii mladých plemenných býků se na prvním místě umístil limuzín Harlow z Kunína (ILI 788) z chovu Jana Poruby, na druhém místě pak „šarolák“ Chlapák z Meziboří P* z chovu rodiny Hatlákových a třetí příčku obsadil masný simentál Hrom z Nové Vody PP, jenž pochází z chovu pana Reinold ze Staré Červené Vody.

V kategorii Plemenní býci do tří let se na první pozici probojoval simentál **Gingo Agrochyt P*** (ISI 935) z chovu Agrochyt s.r.o. Mohelno, na druhou příčku dosáhl z Francie importovaný býk plemene limousine SYMPA P v majetku firmy Natural, spol.s r.o. a třetí místo si z předvadiště

odnesl hereford Herodes FM ze Chřibské PP (HRF 599) Jana Machače.

No a třešničkou na dortu byla jako obvykle velmi sledovaná show v podobě předvedení těch nejmajestátnějších zástupců masných plemen a tou je kategorie plemenných býků ve stáří nad tři roky, která se těší velké oblibě z pohledu laické veřejnosti i online sledovanosti. Zde se na prvním místě umístil býk plemene parthenaise Malicieux (ZPA 077) v majetku Farmy Pojedy s.r.o.. Pohár za druhé místo bral další z Francie dovezený býk „šarolák“ Pop Rock (ITI 166) v majetku firmy REDU, spol.s r.o. a třetím je již výše zmiňovaný Grand z Libštátu +/+ (ZGS 363) z chovu pana Gustava Hodbodě, který je zástupcem plemene gasconne.

Krásná podívaná, na všechny tři kategorie plemenných býků napříč plemeny, velké poděkování za to, že chovatelé našli odvahu a dovezli své poklady do Brna na výstavu.

Po býcích následovala **soutěž chovatelských skupin** napříč plemeny, do které se nominovali vítězové ze soutěží v rámci jednotlivých plemen. V konkurenci tří dalších skupin tuto divácky atraktivní část programu vyhrála velmi početná charolaiská skupina z chovu pana Leoše Slavíka z Mokřýšova, na druhém místě se zaslouženě umístila skupina limousinských zvířat ze ŠZP v Novém Jičíně (VETUNI Brno) a třetí příčku získala malá, ale krásná angusská chovatelská skupina z chovu pana Ing. Jana Hromase ze Stvolínek. Pomyslnou bramborou medaili si odvezli studenti za kolekci aubrackých zvířat, která jsou v majetku Střední škola zemědělské a veterinární v Lanškrouně. Novinkou při představování chovatelských skupin bylo věnování prostoru samotným vodičům, kteří měli možnost chovatelskou skupinu či farmu, ze které pochází, představit. Posuzování rozdílů mezi skupinami se ujali kolegové z týmu zaměstnanců Svazu Radek Dobeš a Michal Janda.

Závěr úterního dne se pak divákům představila budoucí generace – mladí chovatelé z **Junior**

teamu ČSCHMS, který při našem svazu již řadu let úspěšně funguje a kterou letos doplnila desítka studentů středních zemědělských škol. Od založení Junior teamu ČSCHMS v roce 2010 jsou soutěže mladých chovatelů trvalou součástí výstav. Úterní soutěže se z 54 přihlášených nakonec zúčastnilo „jen“ 42 mladých chovatelů, kteří byli rozděleni dle věku do čtyř soutěžních kategorií. Je vidět, že zkušenosti podpořené několika workshopy na téma přípravy zvířat a jejich předvádění na výstavách, se pozitivně projeví, neboť výkony drtivé většiny účastníků byly na velmi vysoké úrovni. Soutěž rozhodovala tříčlenná porota ve složení Jindřich Terč (předseda Klubu galloway a highland), Radek Dobeš a Petr Hanus (inspektoři Svazu).

V nejmladší kategorii do 10 let dominoval mezi sedmi účastníky sedmiletý Aleš Placanda, pro kterého to i přes jeho nízký věk nebyla první výstava a ani první zlato. Na prvním místě se umístil již na loňské speciální výstavě Charolais & Simmental show 2022 v Lysé nad Labem. Stejně tak stříbrný Daniel Matějček (9 let) i bronzová Rozálie Valentová (10 let) patří k pravidelným a úspěšným účastníkům soutěží mladých chovatelů.

V kategorii 11–15 let soutěžilo 9 mladých chovatelů. O svých kvalitách porotu přesvědčil dvanáctiletý Libor Polák, který rovněž nepatří k žádným nováčkům soutěží juniorů i on již dobře ví, jak má vypadat profesionální výkon. Ten hodnotící komisi předvedl, a proto právem bral první příčku. Na stříbrné pozici skončila mladá chovatelka angusů Monika Matějčíková (12 let). Patnáctiletá Eliška Slavíková pak byla oceněna na třetím místě.

Výkony patnácti mladých chovatelů v kategorii 16–18 let byly natolik profesionální, že vybrat mezi nimi tohoto nejlepšího byl nelehký úkol. Svě zkušenosti z předvádění a práci se zvířaty plně zúročil osmnáctiletý Martin Hřebec, pro něhož první místo rovněž nebylo žádnou novinkou. I on uspěl například na loňské speciální výstavě Charolais & Simmental show 2022. Stejně starý Vojtěch Slavík přebral od poroty pohár za druhé místo, bronz pak získala Sandra Lišková.

V nejstarší kategorii se divákům představilo celkem 11 juniorů, z nichž deset bylo mladých slečen. I zde platilo, že výkony všech účastníků byly na velmi vysoké úrovni a rozhodování nebylo pro porotu vůbec jednoduché. Díky převaze dam však není až překvapivé, že se na prvních třech místech umístily právě mladé juniorky. Na první místo hodnotící komise umístila dvacetiletou Lucii Svobodovou, která rovněž ví, jak chutná vítězství (první místo získala na Jihočeské beef show 2022). O rok mladší Lucie Hrdličková získala stříbrnou příčku, bronz pak brala Adéla Murcková (20 let).

Průvodcem této části programu byla Pavla Vydrová, která divákům představila jednotlivé soutěžící a také sponzory, kteří společně s naším svazem věnovali nejenom vítězům pěkné ceny. Mezi hlavní sponzory soutěže Junior teamu patřily firmy Českomoravská společnost chovatelů, vydavatelství Profi Press, plemenařské společnosti Natural, Jihočeský chovatel, CRV Czech Republic, Charolais CZ, dále firmy ALM centrum, Olmix Group CZ&SK a Agrotrans. Děkujeme za podporu.

Juniorským kláním sice Národní výstava neskončila, ale byla to – jako obvykle – taková krásná tečka za soutěžním programem. Nemohli chybět ani bublinky a hromady dáreků od zmiňovaných sponzorů na závěr celého náročného dne, který ale vyvrcholil tím nejkrásnějším a to pocitem, že nám vyrůstá skvělá generace mladých a šikovných chovatelů.

Středa 26. dubna 2023

Novinkou letošního ročníku národní výstavy byla dražba plemenných jalovic a embryí. Do střeďeční aukce, kterou společně s naším svazem zajišťoval Pavel Kozák z OPB Cunkov a David Hruška jako garant za část embryí, chovatelé přihlásili celkem 25 masných jalovic a jednu zástupkyni plemene normande. Embryí bylo nabídnuto více než 80. Nejvyšší zájem byl v aukci o jalovice plemene aubrac, kterých se prodalo pět. Jedna

augusská jalovice poputuje do Slovinka, dvě simentálské jalovice pak zakoupil zájemce z Německa. Nejhlouběji do kapsy musel sáhnout nový majitel u šampionky plemene aubrac Hanelle z Ostrého (otec Financier ZAU 067), za kterou neváhal nabídnout 121 tisíc korun.

Za sumu jen o tři tisíce korun méně se prodala sedmiměsíční geneticky bezrohá aubračka Chloe LA ET P, jejímž otcem je býk Otto PP (ZAU 138). Za 66 resp. 91 tisíc korun byly vydraženy pak dvě simentálské jalovice Hana z Nové Vody P (otec ZMS 865) a Poměnka ze Siré P (otec ISI 620), jenž najdou nové působiště u našich západních sousedů. Zájem byl o i další simentálskou jalovici Petra Ležnická PP (ISI 695 x ZMS 407), kupce však odradila extrémně vysoká vyvolávací částka. Nové majitele našly i obě nabízené parthenaiské jalovice, které se prodaly za částky 78 a 85 tisíc korun.

Slušný zájem byl i o nabízená embrya. Trojice limousinských embryí byla prodána za 18 200 Kč (kombinace Hurta z Ostrého x ILI 078), na 23 000 Kč se vyšplhala cena dvojice aubrackých embryí (kombinace Hruška z Ostrého x ZAU 188), pětice dalších pěti aubrackých embryí se prodala za 30 200 Kč (kombinace Garba z Ostrého x ZAU 109). Zájemce si trochu překvapivě našla i dvě embrya plemene lowline, jenž nový zájemce vydražil za 21 600 Kč.

Poděkování závěrem a v roce 2025 znovu

Letošní, mírně inovovaný koncept spojený s pozměněným způsobem naskladňování a rozdělením rolí v ringu mezi vícero kolegů se osvědčil. Děkujeme jménem kolektivu pracovníků našeho svazu všem chovatelům za jejich profesionální přístup a za jejich úsilí, které věnovali přípravě zvířat na tento chovatelský svátek. Poděkování také směřujeme všem kolegům, organizačnímu týmu z BVV včetně Honzy Chrousta a Terezy Dodávkové, jenž se ujala organizace hromadné dopravy, garantovi celé akce – Českomoravské společnosti chovatelů a.s., studentům zemědělských škol za výpomoc při přípravě a průběhu celé výstavy a v neposlední řadě také všem sponzorům výstavy a rovněž partnerům a sponzorům soutěže Junior teamu, kteří spolu s naším svazem věnovali soutěžícím hodnotné ceny.

A co si přát do budoucna? Ať se všichni společně ve zdraví a plné síle sejdem zase za dva roky v Brně a pokud možno, tak v podzimním termínu!

*Za Český svaz chovatelů masného skotu Kamil Malát, Pavla Vydrová
Za vydavatelství Profipress Jana Velechovská, Alena Ježková,
Martin Jedlička + Anna Marcinková*

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

Národní výstavy masných plemen Brno 2023

Aberdeen angus

(bonitér: Angus Stovold)

Č. k.	Pořadí	Ušň č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: I. telata jalovice					
005	1. místo	999527931CZ		Kofroň Jan, Ing., Radhostice	Kofroň Jan, Ing., Radhostice
012	2. místo	549645953CZ	CHARLEEN Z JAKUBOVIC	VETLABFARM s.r.o., Jakubovice	VETLABFARM s.r.o., Jakubovice
010	3. místo	290058951CZ	INKA ZE STVOLÍNEK	Hromas Jan, Stvolínky	Hromas Jan, Stvolínky
Kategorie: I. telata býci					
309	1. místo	109929035CZ	IDEFIX Z TUNĚCHOD	Valenta Jiří, Ing., Tuněchody	Valenta Jiří, Ing., Tuněchody
008	2. místo	269815034CZ	IGNÁC Z RANČIC 18M	Šebelka Milan, SZ, Rančice	Šebelka Milan, SZ, Rančice
003	3. místo	93206035CZ	ITAY RED PAVAS	Šumavský angus spol.s r.o., Soběsuky	Šumavský angus spol.s r.o., Soběsuky
Kategorie: I. telata					
005	NV	999527931CZ		Kofroň Jan, Ing., Radhostice	Kofroň Jan, Ing., Radhostice
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měs.					
027	NV	927723931CZ		Opekar Jan, Chodeč	Opekar Jan, Chodeč
034	2. místo	526989953CZ	HERA Z JAKUBOVIC	VETLABFARM s.r.o., Jakubovice	VETLABFARM s.r.o., Jakubovice
037	3. místo	805114961CZ	HAYLEE Z RANTÍŘOVA	Šašek Vladimír ml., Ing., Rantířov	Šašek Vladimír ml., Ing., Rantířov
Kategorie: III.a mladé krávy na 1. a 2. teleti					
040	1. místo	880013961CZ	HALLINA TEGRO	TEGRO s.r.o., Těšenov	TEGRO s.r.o., Těšenov
042	2. místo	721770931CZ	MEWIL MELONI 29J	Vráblík Miroslav, Ing., Trhové Sviny	Vráblík Miroslav, Ing., Trhové Sviny
Kategorie: III.b starší krávy na 3. a dalším otelení					
046	NV	580373932CZ	ELITA RED Z TUNĚCHOD	Valenta Jiří, Ing., Tuněchody	Valenta Jiří, Ing., Tuněchody
053	2. místo	197875951CZ	BEZINKA ZE STVOLÍNEK	Hromas Jan, Stvolínky	Hromas Jan, Stvolínky
044	3. místo	766356931CZ	RED ET	Kofroň Jan, Ing., Radhostice	Kofroň Jan, Ing., Radhostice
Kategorie: IV.a plemenní býci					
056	NV	224658034CZ	CHOPPER Z CHODČE	Opekar Jan, Chodeč	Opekar Jan, Chodeč
057	2. místo	216781034CZ	RED ET	Kofroň Jan, Ing., Radhostice	Kofroň Jan, Ing., Radhostice
058	3. místo	233141034CZ	BOROVKA H141 HACKER	Borovková Petra, Chlum	Borovková Petra, Chlum
Kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let					
060	NV	193281034CZ	HUGO Z PĚČINA LL ET	Lepša Lukáš, Rejta	Lepša Lukáš, Rejta
059	2. místo	624306042CZ	HEKTOR BREZE	BREZE a.s., Výsluní	BREZE a.s., Výsluní
061	3. místo	236652034CZ	HUBERT MS	Sklář Miroslav, Brloh	Sklář Miroslav, Brloh
Kategorie: IV.b starší plemenní býci					
066	NV	121126064CZ	GRAND TEGRO WT/WT	TEGRO s.r.o., Těšenov	TEGRO s.r.o., Těšenov
070	2. místo	60438034CZ	FARGO RED ZDB WT/WT	ZD Brloh	ZD Brloh
068	3. místo	384042700428UK	GEAR MAGNUS BLUE V428	Mark GH Pilcher ESQ, Gear Farm, Zennor	Dvořák Josef, Ing., Telecí
RESERVE ŠAMPION PLEMENE					
060	Reserve ŠP	193281034CZ	HUGO Z PĚČINA LL ET	Lepša Lukáš, Rejta	Lepša Lukáš, Rejta
ŠAMPION PLEMENE					
046	ŠP	580373932CZ	ELITA RED Z TUNĚCHOD	Valenta Jiří, Ing., Tuněchody	Valenta Jiří, Ing., Tuněchody

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: I. telata jalovice					
074	1. místo	462461953CZ	CHARLOTTA Z MOKRÝŠOVA	Slavík Leoš, Mokřšov	Slavík Leoš, Mokřšov
071	2. místo	450265981CZ	ISABELA ZE STRANÍKA P*	Indrák Kamil, Hodslavice	Indrák Kamil, Hodslavice
076	3. místo	708334932CZ	ZAIDA Z BUKOVA P	Novák Petr, Sirá	Novák Petr, Sirá
Kategorie: I. telata býci					
077	1. místo	82870064CZ	CHURCHIL AGROCHYT	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
075	2. místo	272699064CZ	CHRISTIAN Z MEZIBOŘÍ	Hatlák V., Ing., Meziboří	Hatlák V., Ing., Meziboří
Kategorie: I. telata					
077	NV	82870064CZ	CHURCHIL AGROCHYT	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měs.					
084	NV	252156941CZ	CHARITA Z TÝNIŠTĚ	TFARMA spol.s r.o., Týniště	TFARMA spol.s r.o., Týniště
086	2. místo	252145941CZ	HANINA Z TÝNIŠTĚ	TFARMA spol.s r.o., Týniště	TFARMA spol.s r.o., Týniště
092	3. místo	873053961CZ	HORTENZIE Z MEZIBOŘÍ	Hatlák V., Ing., Meziboří	Hatlák V., Ing., Meziboří
Kategorie: II.b jalovice 25–36 měs.					
117	NV	4243129952FR	SUZY	Gaec Chaize, Pouilly les Nonanins	REDU, spol.s r.o.
112	2. místo	242382941CZ	GEPERKA Z TÝNIŠTĚ	TFARMA spol.s r.o., Týniště	TFARMA spol.s r.o., Týniště
110	3. místo	670693932CZ	HERMI MĚCHOLUPSKÁ A/G MH/+ R*	Měcholupská zemědělská a.s.	Měcholupská zemědělská a.s.
Kategorie: III.a mladé krávy na 1. a 2. teleti					
123	NV	418249953CZ	EMA Z MOKRÝŠOVA	Slavík Leoš, Mokřšov	Slavík Leoš, Mokřšov
122	2. místo	364321981CZ	FIDORKA ZE STRANÍKA P*	Indrák Kamil, Hodslavice	Indrák Kamil, Hodslavice
120	3. místo	783847961CZ	FEMINA AGROCHYT	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
Kategorie: III.b starší krávy na 3. a dalším otelení					
125	1. místo	709299961CZ	DEBRA Z MEZIBOŘÍ	Hatlák V., Ing., Meziboří	Hatlák V., Ing., Meziboří
126	2. místo	335070953CZ	BEATA Z CHOTČE	Řehounek Vít, Ing., Choteč	REDU, spol.s r.o.
Kategorie: IV. býčci 13–15 měsíců					
129	NV	272691064CZ	CHLAPÁK Z MEZIBOŘÍ P*	Hatlák V., Ing., Meziboří	Hatlák V., Ing., Meziboří
133	2. místo	632847042CZ	CHARAKTER ZE LHENIC PP	Karban Kamil, Lhenice	Karban Kamil, Lhenice
130	3. místo	732530062CZ	CHRIST REDU P*	REDU, spol.s r.o.	REDU, spol.s r.o.
Kategorie: IV.a mladí plemenní býci 2023					
135	1. místo	337722508FR	TRIATLON	Gaec Micaud, Ygrande	Měcholupská zemědělská a.s.
136	2. místo	801935052CZ	HERNAN ZE STATKU ET	Zuzánek J., Ing., Bernartice	Zuzánek J., Ing., Bernartice
Kategorie: IV.b starší plemenní býci					
139	1. místo	7121959851FR	POP ROCK	Gaec Star 2000, Issy l'Eveque	REDU, spol.s r.o.
138	2. místo	332760241FR	RITAL	Gaec Micaud la Neverdiere, Ygrande	REDU, spol.s r.o.
RESERVE ŠAMPION PLEMENE					
117	Reserve ŠP	4243129952FR	SUZY	Gaec Chaize, Pouilly les Nonanins	REDU, spol.s r.o.
ŠAMPION PLEMENE					
139	ŠP	7121959851FR	POP ROCK	Gaec Star 2000, Issy l'Eveque	REDU, spol.s r.o.

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: I. telata jalovice					
145	NV	266437034CZ	CHARLEE ZE SEMIC R*	Farma Semice s.r.o., Semice	Farma Semice s.r.o., Semice
141	2. místo	443569981CZ	CHARISMA Z KUNÍNA	Poruba Jan, Šenov u N.J.	Poruba Jan, Šenov u N.J.
144	3. místo	913789961CZ		Velát Jaroslav, Horní Prosička	Velát Jaroslav, Horní Prosička
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měs.					
152	NV	422498981CZ	CHYMÉRA VFU	Veterinární univerzita Brno	Veterinární univerzita Brno
150	2. místo	237704942CZ	RÉZI ZE SV. KATEŘINY R*	Loos Adolf, Hora Svaté Kateřiny	Loos Adolf, Hora Svaté Kateřiny
159	3. místo	422486981CZ	HALINA VFU	Veterinární univerzita Brno	Veterinární univerzita Brno
Kategorie: II.b jalovice 25–36 měs.					
173	NV	381185981CZ	GRACIE Z KUNÍNA	Poruba Jan, Šenov u N. J.	Poruba Jan, Šenov u N. J.
176	2. místo	385739981CZ	GLADIS VFU	Veterinární univerzita Brno	Veterinární univerzita Brno
172	3. místo	385747981CZ	GALIE VFU	Veterinární univerzita Brno	Veterinární univerzita Brno
Kategorie: III.a mladé krávy na 1. a 2. teleti					
180	1. místo	364058981CZ	ESTER VFU	Veterinární univerzita Brno	Veterinární univerzita Brno
181	2. místo	785731961CZ		Velát Jaroslav, Horní Prosička	Velát Jaroslav, Horní Prosička
Kategorie: III.b starší krávy na 3. a dalším otelení					
183	1. místo	350273981CZ	DANIELA Z KUNÍNA	Poruba Jan, Šenov u N. J.	Poruba Jan, Šenov u N. J.
185	2. místo	533600931CZ	LUCINKA Z NĚCHOVA	Valenta Josef, Něchov	Valenta Josef, Něchov
Kategorie: IV.a mladí plemenní býci 2023					
186	1. místo	806937081CZ	HARLOW Z KUNÍNA	Poruba Jan, Šenov u N. J.	Poruba Jan, Šenov u N. J.
187	2. místo	806930081CZ	HARDY Z KUNÍNA	Poruba Jan, Šenov u N. J.	Poruba Jan, Šenov u N. J.
Kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let					
194	NV	800628663FR	SYMPA P	Earl Normand, Carignan	Natural, spol.s r.o.
189	2. místo	8761411889FR	SAUVEUR	M Deshoulières Phillipe, Saint Martin Terressus	Farma Semice s.r.o., Semice
193	3. místo	219858034CZ	HJAK Z HÁJE	Černěveský Háj s.r.o.	Černěveský Háj s.r.o.
RESERVE ŠAMPION PLEMENE					
183	Reserve ŠP	350273981CZ	DANIELA Z KUNÍNA	Poruba Jan, Šenov u N. J.	Poruba Jan, Šenov u N. J.
ŠAMPION PLEMENE					
194	ŠP	800628663FR	SYMPA P	Earl Normand, Carignan	Natural, spol.s r.o.

Masný simental

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: I. telata jalovice					
248	1. místo	261755941CZ	RITA LEŽNICKÁ P	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice
251	2. místo	908136931CZ	CHANI BUDYŇSKÁ P	Valenta Petr, Budyně	Valenta Petr, Budyně
245	3. místo	261761941CZ	ROZÁLIE LEŽNICKÁ P	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice
Kategorie: I. telata býci					
252	1. místo	82882064CZ	CHARLIE AGROCHYT	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
247	2. místo	101799035CZ		Měcholupská zemědělská a.s.	Měcholupská zemědělská a.s.
244	3. místo	228292034CZ	ICARIUM BUDYŇSKÝ P	Valenta Petr, Budyně	Valenta Petr, Budyně
Kategorie: I. telata					
248	NV	261755941CZ	RITA LEŽNICKÁ P	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měs.					
264	NV	868999961CZ	HEDA Z LIBOCHOVÉ PP	Polák Jiří, Dolní Libochová	Polák Jiří, Dolní Libochová
255	2. místo	868987961CZ	PP	Poláková Zdenka, Dolní Libochová	Poláková Zdenka, Dolní Libochová
266	3. místo	783924961CZ		Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
Kategorie: II.b jalovice 25–36 měs.					
272	NV	512571953CZ	GINY LA PP	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
271	2. místo	783893961CZ	P*	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
270	3. místo	783896961CZ	P*	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
Kategorie: III.b starší krávy na 3. a dalším otelení					
275	NV	214506941CZ	LIDKA LEŽNICKÁ PP	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice
281	2. místo	634134961CZ	BALERINA AGROCHYT P	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
276	3. místo	203515941CZ	LAURA LEŽNICKÁ P*	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice	Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice
RESERVE ŠAMPION PLEMENE					
285	Reserve ŠP	82796064CZ	GINGO AGROCHYT P*	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
ŠAMPION PLEMENE					
264	ŠP	868999961CZ	HEDA Z LIBOCHOVÉ PP	Polák Jiří, Dolní Libochová	Polák Jiří, Dolní Libochová

Parthenaise

(bonitér: Laurent Antignac)

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: I. telata					
211	1. místo	509767953CZ		Státek Lipka a.s., Horní Bradlo	Státek Lipka a.s. Horní Bradlo
213	2. místo	469110953CZ	CHARLIE LA	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
Kategorie: II.a jalovice 13–16 měs.					
216	NV	928822931CZ	HERMIONA Z OSTRÉHO	Farma Kozák, s.r.o.	Farma Kozák, s.r.o.
215	2. místo	468602952CZ	CHANEL Z ČESKÉHO RÁJE	Farma Český ráj s.r.o.	Farma Český ráj s.r.o.
217	3. místo	674251932CZ		Rajchart Josef, Břasy	Rajchart Josef, Břasy
Kategorie: II.b jalovice 19–24 měs.					
218	NV	540540921CZ		Horáček Čeněk, Bořetice	Horáček Čeněk, Bořetice
221	2. místo	508270953CZ		Novotný Milan, Mezihoří	Novotný Milan, Mezihoří
220	3. místo	509726953CZ		Státek Lipka a.s., Horní Bradlo	Státek Lipka a.s., Horní Bradlo
Kategorie: II.c jalovice 25–36 měs.					
223	NV	495852953CZ	HEDA ET	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Orlicí	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Orlicí
230	2. místo	386826971CZ	GITA Z HVOZDEČKA	Zapletal Lukáš, Hvozdečko	Zapletal Lukáš, Hvozdečko
232	3. místo	502007953CZ		Státek Lipka a.s., Horní Bradlo	Státek Lipka a.s., Horní Bradlo
Kategorie: III. krávy					
224	NV	448161953CZ	EVIČKA LA ET	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
225	2. místo	378963953CZ	DARINKA Z MEZIHOŘÍ	Novotný Milan, Mezihoří	Novotný Milan, Mezihoří
226	3. místo	390994953CZ		Státek Lipka a.s., Horní Bradlo	Státek Lipka a.s., Horní Bradlo
Kategorie: Býci					
229	1. místo	7913952587FR	MALICIEUX	Gaec Babin, Le Chateau, Beugnon Thireuil	Farma Pojedy s.r.o., Pojedy
228	2. místo	828400053CZ	GRANIT Z LIPKY	Státek Lipka a.s., Horní Bradlo	Rajchart Josef, Břasy
RESERVE ŠAMPION PLEMENE					
223	Reserve ŠP	495852953CZ	HEDA ET	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Orlicí	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Orlicí
ŠAMPION PLEMENE					
224	ŠP	448161953CZ	EVIČKA LA ET	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun

Aubrac

(bonitér: Laurent Antignac)

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: I. telata					
198	1. místo	469125953CZ	MYŠKA LA P	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
197	2. místo	568720953CZ	CHERRY LA ET	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
Kategorie: Mladé jalovice					
202	NV	468601952CZ	HERMIONA Z ČESKÉHO RÁJE	Farma Český ráj s.r.o.	Farma Český ráj s.r.o.
199	2. místo	468606952CZ	CHLOÉ Z ČESKÉHO RÁJE	Farma Český ráj s.r.o.	Farma Český ráj s.r.o.
201	3. místo	534866953CZ	IRIS LA P	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
Kategorie: II.b jalovice 25–36 měs.					
205	NV	928810931CZ	HANELE Z OSTRÉHO	Farma Kozák, s.r.o.	Farma Kozák, s.r.o.
204	2. místo	928811931CZ	HAKIMI Z OSTRÉHO	Farma Kozák, s.r.o.	Farma Kozák, s.r.o.
203	3. místo	606045921CZ		Farma Pojedy s.r.o., Pojedy	Farma Pojedy s.r.o., Pojedy
Kategorie: III. krávy					
206	1. místo	488765953CZ	FINLANDIA LA ET	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
207	2. místo	419010953CZ	DAPHNE LA ET	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun	Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun
Kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let					
210	1. místo	826769021CZ	DERBY MOF	Montážně obchodní firma s.r.o., B. Mlýn	Farma Pojedy s.r.o., Pojedy
RESERVE ŠAMPION PLEMENE					
210	Reserve ŠP	826769021CZ	DERBY MOF	Montážně obchodní firma s.r.o., B. Mlýn	Farma Pojedy s.r.o., Pojedy
ŠAMPION PLEMENE					
205	ŠP	928810931CZ	HANELE Z OSTRÉHO	Farma Kozák, s.r.o.	Farma Kozák, s.r.o.

Gasconne

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: II.b jalovice 25–36 měs.					
235	NV	561863921CZ	HARFA	Svoboda Václav, Chotěšice	Hodboř Gustav, Libštát
234	2. místo	495853953CZ	HILDA	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Orlicí	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Orlicí
233	3. místo	561861921CZ	HANIČKA	Svoboda Václav, Chotěšice	Hodboř Gustav, Libštát

Hereford

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let					
293	NV	620444042CZ	HERODES FM ZE CHŘIBSKÉ PP	Machač Jan, Ing., Chřibská	Machač Jan, Ing., Chřibská
292	2. místo	797152081CZ	HERKULES ALMAKO PP	Kolářová Markéta, Albrechtice u R.	Kolářová Markéta, Albrechtice u R.
295	3. místo	620442042CZ	HARVEY FM ZE CHŘIBSKÉ PP	Machač Jan, Ing., Chřibská	Machač Jan, Ing., Chřibská

Piemontese

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: II. jalovice 12–24 měs.					
304	NV	652408932CZ	VLOČKA ZE ZBYNIC	Nová Eva, Ing., Zbynice	Nová Eva, Ing., Zbynice
301	2. místo	685759932CZ	ČIPERKA ZE ZBYNIC P*	Nová Eva, Ing., Zbynice	Nová Eva, Ing., Zbynice
300	3. místo	334776972CZ		ZD Francova Lhota	ZD Francova Lhota

Salers

Č. k.	Pořadí	Ušní č./st. reg.	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: II. jalovice 12–24 měs.					
240	NV	876760931CZ	P*	Kraml Eduard, Stachy	Kraml Eduard, Stachy
241	2. místo	947805931CZ		Sobolík Martin, Krč	Sobolík Martin, Krč
238	3. místo	352122972CZ	HEDVIKA Z VELETIN	Orlovský Věroslav, Veletiny	Orlovský Věroslav, Veletiny

Soutěž Junior teamu ČSCHMS

(bonitéři: Jindřich Terč, Radek Dobeš a Petr Hanus)

I. kategorie do 10 let

Pořadí	Jméno	Věk
1	Aleš Placanda	8 let
2	Daniel Matějček	9 let
3	Rozálie Valentová	10 let

II. kategorie 11–15 let

Pořadí	Jméno	Věk
1	Libor Polák	12 let
2	Monika Matějíčková	13 let
3	Eliška Slavíková	15 let

III. kategorie 16–18 let

Pořadí	Jméno	Věk
1	Martin Hřebec	18 let
2	Vojtěch Slavík	18 let
3	Sandra Lišková	18 let

IV. kategorie 19 a více let

Pořadí	Jméno	Věk
1	Lucie Svobodová	20 let
2	Lucie Hrdličková	19 let
3	Adéla Murcková	20 let

Soutěž plemenných býků napříč plemeny

Č. k.	Pořadí	St. reg.	Plemeno	Jméno	Chovatel	Majitel
Kategorie: Mladí plemenní býci napříč plemeny						
186	1. místo	ILI 788	LI	Harlow z Kunína	Poruba Jan, Šenov u N. Jičína	Poruba Jan, Šenov u N. Jičína
129	2. místo	II. tur.	CH	Chlapák z Meziboří P*	Hatlák Vlastimil, Ing., Meziboří	Hatlák Vlastimil, Ing., Meziboří
284	3. místo	ISM 271	MS	Hrom z Nové Vody PP	Reinold Manfred, Stará Červená Voda	Reinold Manfred, Stará Červená Voda
Kategorie: Plemenní býci do tří let napříč plemeny						
285	1. místo	ISI 935	MS	Ginko Agrochyt P*	Agrochyt s.r.o., Mohelno	Agrochyt s.r.o., Mohelno
194	2. místo	ILI 885	LI	SYMPA P	Earl Normand, Carignan	Natural, spol.s r.o.
293	3. místo	HRF 599	HE	Herodes FM ze Chřibské PP	Machač Jan, Ing., Chřibská	Machač Jan, Ing., Chřibská
Kategorie: Plemenní býci nad tři roky napříč plemeny						
229	1. místo	ZPA 077	PP	Malicieux	Gaec Babin, Le Chateau, Beugnon Thireuil	Farma pojedy s.r.o.
139	2. místo	ITI 163	CH	POP ROCK	Gaec Star 2000, Issy l'Eveque	REDU, spol.s r.o.
236	3. místo	ZGS 363	GS	Grand z Libštátu +/+	Bříza Zbyněk, Klášterec nad Ohří	Hodboř Gustav, Libštát

Chovatelské skupiny

Plemeno aberdeen angus – Hromas Jan, Stvolínky

Č. k.	Kategorie	Ušní číslo/st. reg.
010	Tele	272691064CZ
021	Jalovice 12–24 měsíců	873062961CZ
053	Starší krávy	873053961CZ

Plemeno charolais – Slavík Leoš, Mokryšov

Č. k.	Kategorie	Ušní číslo/st. reg.
74	Telata	462461953CZ
90	Jalovice 12–24 měsíců	462448953CZ
101	Jalovice 12–24 měsíců	462438953CZ
116	Jalovice starší	462428953CZ
123	Prvotelky a na 2. teleti	418249953CZ
127	Býčci 13–15 měsíců	844660053CZ

Plemeno limousine – Veterinární univerzita Brno

Č. k.	Kategorie	Ušní číslo/st. reg.
142	Telata	833274081CZ
152	Jalovice 12–24 měsíců	422498981CZ
172	Jalovice 25–36 měsíců	385747981CZ
176	Jalovice 25–36 měsíců	385739981CZ
182	Prvotelky a na 2. teleti	364058981CZ

Plemeno masný simental – Agrochyt s.r.o., Mohelno

Č. k.	Kategorie	Ušní číslo/st. reg.
252	Telata	828820064CZ
266	Jalovice 12–24 měsíců	783924961CZ
281	Starší krávy na 3. a dalším teleti	634134961CZ
285	Starší plemenní býci	ISI 935

Plemeno parthenaise – Novotný Milan, Mezihorí

Č. k.	Kategorie	Ušní číslo/st. reg.
221	Jalovice 12–24 měsíců	508270953CZ
222	Jalovice 12–24 měsíců	508269953CZ
225	Krávy	378963953CZ

Plemeno aubrac – Střední škola zeměd. a veter., Lanškroun

Č. k.	Kategorie	Ušní číslo/st. reg.
197	Telata	568720953CZ
198	Telata	469125953CZ
201	Jalovice mladší	534866953CZ
206	Krávy	488765953CZ
207	Krávy	419010953CZ

ŠAMPIONI VÝSTAVY

ŠAMPION PLEMENE ABERDEEN ANGUS ELITA RED Z TUNĚCHOD

*kategorie: III.a starší krávy na 3. a dalším otelení
ušní číslo: 580373932CZ
chovatel: Valenta Jiří, Ing., Tuněchody
majitel: Valenta Jiří, Ing., Tuněchody*

RESERVE ŠAMPION PLEMENE ABERDEEN ANGUS HUGO Z PĚČÍNA LL ET

*kategorie: IV.b plemenní býci do tří let
ušní číslo: 193281034CZ
chovatel: Lepša Lukáš, Rejta
majitel: Lepša Lukáš, Rejta*

ŠAMPION PLEMENE CHAROLAIS POP ROCK

*kategorie: IV.b starší plemenní býci
ušní číslo: 7121959851FR
chovatel: Gaec Star 2000, Issy l'Eveque
majitel: REDU, spol.s r.o.*

RESERVE ŠAMPION PLEMENE CHAROLAIS SUZY

*kategorie: II.b jalovice 25–36 měsíců
ušní číslo: 4243129952FR
chovatel: Gaec Chaize, Pouilly les Nonanins
majitel: REDU, spol.s r.o.*

ŠAMPIONI VÝSTAVY

ŠAMPION PLEMENE LIMOUSINE SYMPA P

*kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let
ušní číslo: 800628663FR
chovatel: Earl Normand, Carignan
majitel: Natural, spol.s r.o.*

RESERVE ŠAMPION PLEMENE LIMOUSINE DANIELA Z KUNÍNA

*kategorie: III.b starší krávy na 3. a dalším otelení
ušní číslo: 350273981CZ
chovatel: Poruba Jan, Šenov u N. J.
majitel: Poruba Jan, Šenov u N. J.*

ŠAMPION PLEMENE MASNÝ SIMENTÁL HEDA Z LIBOCHOVÉ PP

*kategorie: II.a jalovice 12–24 měsíců
ušní číslo: 868999961CZ
chovatel: Polák Jiří, Dolní Libochová
majitel: Polák Jiří, Dolní Libochová*

RESERVE ŠAMPION PLEMENE MASNÝ SIMENTÁL GINGO AGROCHYT P*

*kategorie: plemenní býci do 3 let
ušní číslo: 82796064CZ
chovatel: Agrochyt s.r.o., Mohelno
majitel: Agrochyt s.r.o., Mohelno*

ŠAMPIONI VÝSTAVY

ŠAMPION PLEMENE PARTHENAISE EVIČKA LA ET

*kategorie: III. krávy
ušní číslo: 448161953CZ
chovatel: Stř. škola zeměd. a veter. Lanškroun
majitel: Stř. škola zeměd. a veter. Lanškroun*

RESERVE ŠAMPION PLEMENE PARTHENAISE HEDA ET

*kategorie: II.c jalovice 25–36 měsíců
ušní číslo: 495852953CZ
chovatel: Bříza Zbyněk, Kláštec nad Orlicí
majitel: Bříza Zbyněk, Kláštec nad Orlicí*

ŠAMPION PLEMENE AUBRAC HANELE Z OSTRÉHO

*kategorie: II.b jalovice 25–36 měsíců
ušní číslo: 928810931CZ
chovatel: Farma Kozák, s.r.o.
majitel: Farma Kozák, s.r.o.*

RESERVE ŠAMPION PLEMENE AUBRAC DERBY MOF

*kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let
ušní číslo: 826769021CZ
chovatel: Montážně obchodní firma s.r.o., Pojedy
majitel: Montážně obchodní firma s.r.o., Pojedy*

NÁRODNÍ VÍTĚZOVÉ JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍ

NV plemene Aberdeen angus
Kategorie: I. telata
999527931CZ
Chovatel: Kofroň Jan, Ing., Radhostice
Majitel: Kofroň Jan, Ing., Radhostice

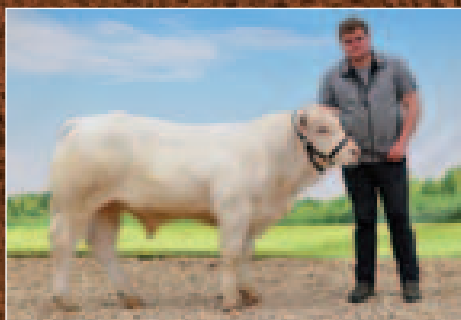
NV plemene Aberdeen angus
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měsíců
92723931CZ
Chovatel: Opekar Jan, Chodeč
Majitel: Opekar Jan, Chodeč

NV plemene Aberdeen angus
Kategorie: IV.a plemenní býci
CHOPER Z CHODČE – 224658034CZ
Chovatel: Opekar Jan, Chodeč
Majitel: Opekar Jan, Chodeč

NV plemene Aberdeen angus
Kategorie: IV.b starší plemenní býci
GRAND TEGRO WT/WT – 121126064CZ
Chovatel: TEGRO s.r.o., Těšenov
Majitel: TEGRO s.r.o., Těšenov

NV plemene Charolais
Kategorie: I. telata
CHURCHIL AGROCHYT – 82870064CZ
Chovatel: Agrochyt s.r.o., Mohelno
Majitel: Agrochyt s.r.o., Mohelno

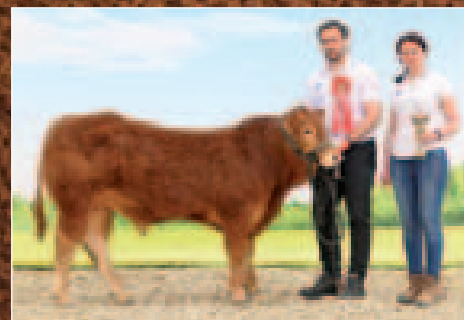
NV plemene Charolais
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měsíců
CHARITA Z TÝNIŠTĚ – 783868961 CZ
Chovatel: TFARMA spol.s r.o., Týniště
Majitel: TFARMA spol.s r.o., Týniště

NV plemene Charolais
Kategorie: III.a mladé krávy na 1. a 2. teleti
EMA Z MOKRÝŠOVA – 418249953CZ
Chovatel: Slavík Leoš, Mokrýšov
Majitel: Slavík Leoš, Mokrýšov

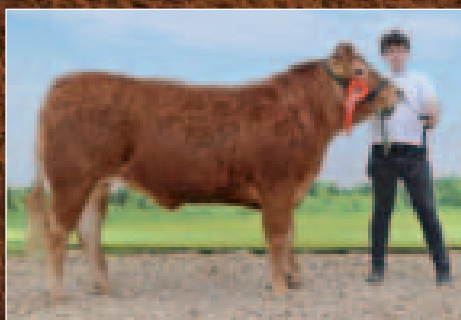
NV plemene Charolais
Kategorie: IV. býčci 13–15 měsíců
CHLAPÁK Z MEZIBOŘÍ P* – 272691064CZ
Chovatel: Hatlák V., Ing., Meziboří
Majitel: Hatlák V., Ing., Meziboří

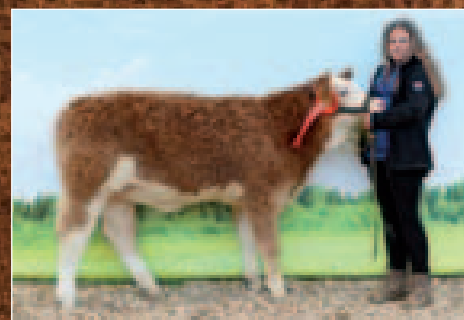
NV plemene Limousine
Kategorie: I. telata jalovice
CHARLEE ZE SEMICE R* – 266437034CZ
Chovatel: Farma Semice s.r.o., Semice
Majitel: Farma Semice s.r.o., Semice

NV plemene Limousine
Kategorie: II.a jalovice 12–24 měsíců
CHYMÉRA VFU – 422498981CZ
Chovatel: Veterinární univerzita Brno
Majitel: Veterinární univerzita Brno

NV plemene Limousine
Kategorie: II.b jalovice 25–36 měsíců
GRACIE Z KUNÍNA – 381185981CZ
Chovatel: Poruba Jan, Šenov u N. J.
Majitel: Poruba Jan, Šenov u N. J.

NV plemene Masný simentál
Kategorie: I. telata
RITA LEŽNICKÁ P – 261755941CZ
Chovatel: Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice
Majitel: Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice

NÁRODNÍ VÍTĚZOVÉ JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍ

NV plemene Masný simentál

Kategorie: II.b jalovice 25–36 měsíců

GINY LA PP – 512571953CZ

Chovatel: Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun

Majitel: Stř. škola zeměd. a veter., Lanškroun

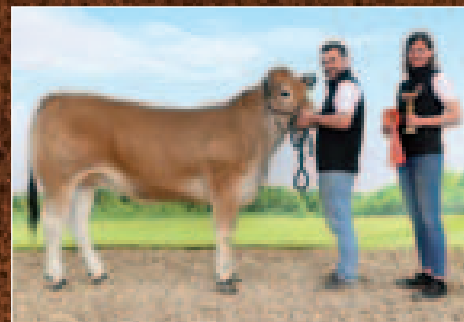
NV plemene Masný simentál

Kategorie: III.b starší krávy na 3. a dalším teleti

LIDKA LEŽNICKÁ PP – 214506941CZ

Chovatel: Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice

Majitel: Chlupáčková Hana, Ing., Ležnice

NV plemene Parthenaise

Kategorie: II.a jalovice 13–16 měsíců

HERMIONA Z OSTRÉHO – 928822931CZ

Chovatel: Farma Kozák, s.r.o.

Majitel: Farma Kozák, s.r.o.

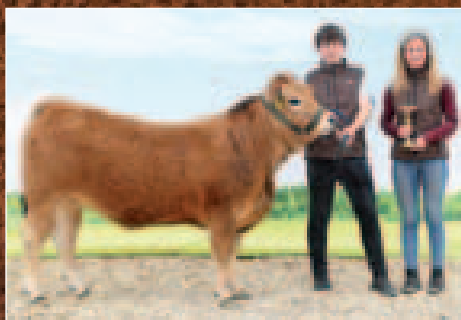
NV plemene Parthenaise

Kategorie: II.b jalovice 19–24 měsíců

540540921CZ

Chovatel: Horáček Čeněk, Bořetice

Majitel: Horáček Čeněk, Bořetice

NV plemene Aubrac

Kategorie: Mladé jalovice

HERMIONA Z ČESKÉHO RÁJE – 468601952CZ

Chovatel: Farma Český ráj s.r.o.

Majitel: Farma Český ráj s.r.o.

NV plemene Gasconne

Kategorie: II.b jalovice 25–36 měsíců

HARFA – 561863921CZ

Chovatel: Svoboda Václav, Chotěšice

Majitel: Hobdod' Gustav, Libštát

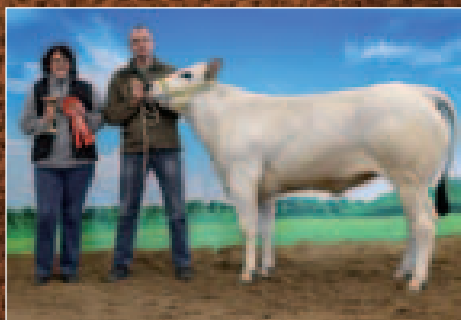
NV plemene Hereford

Kategorie: IV.b plemenní býci do 3 let

HERODES FM ZE CHŘIBSKÉ – 620444042CZ

Chovatel: Machač Jan, Ing., Chřibská

Majitel: Machač Jan, Ing., Chřibská

NV plemene Piemontese

Kategorie: II. jalovice 12–24 měsíců

VLOČKA ZE ZBYNIC – 652408932CZ

Chovatel: Nová Eva, Ing., Zbynice

Majitel: Nová Eva, Ing., Zbynice

NV plemene Salers

Kategorie: II. jalovice 12–24 měsíců

P* – 8767690931CZ

Chovatel: Kraml Eduard, Stachy

Majitel: Kraml Eduard, Stachy

Fotky národních vítězů, kteří se zároveň stali šampiony plemene, najdete ve fotogalerii šampionů plemen.

VÍTĚZOVÉ SOUŘEŽE JUNIOR TEAMU

Daniel Matějček
2. místo v I. kategorii do 10 let

Aleš Placanda
1. místo v I. kategorii do 10 let

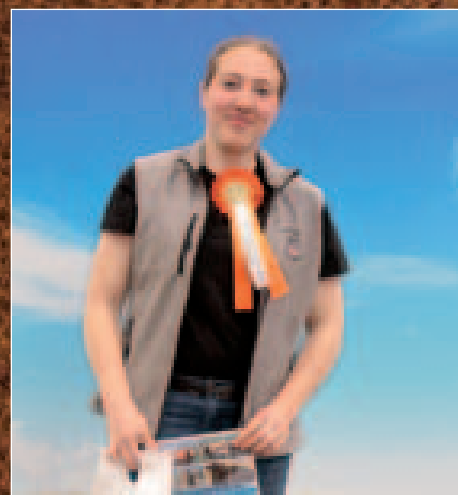
Rozálie Valentová
3. místo v I. kategorii do 10 let

Monika Matějčková
2. místo v II. kategorii 11–15 let

Libor Polák
1. místo v II. kategorii 11–15 let

Eliška Slavíková
3. místo v II. kategorii 11–15 let

Vojtěch Slavík
2. místo v III. kategorii 16–18 let

Martin Hřebec
1. místo v III. kategorii 16–18 let

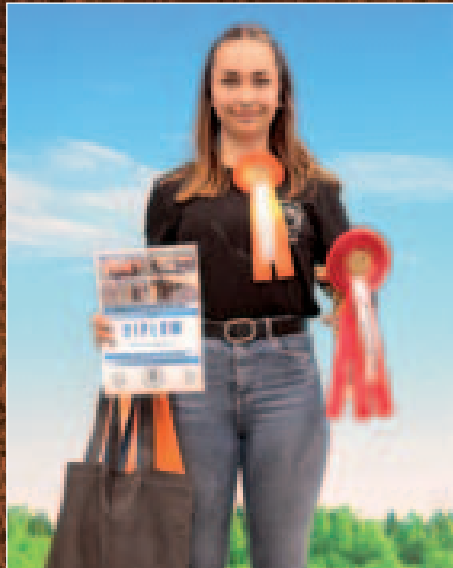

Sandra Lišková
3. místo v III. kategorii 16–18 let

VÍTĚZOVÉ SOUŘEŽE JUNIOR TEAMU

Lucie Hrdličková
2. místo v IV. kategorii 19 a více let

Lucie Svobodová
1. místo v IV. kategorii 19 a více let

Adéla Murcková
3. místo v IV. kategorii 19 a více let

OHLYSY ÚČASTNÍKŮ SOUŘEŽE JUNIOR TEAMU

Výstava v Brně se mi moc líbila. Přijel jsem s mým býčkem Cháronem. Měl jsem radost, že jsme spolu vyhráli. Byla to naše poslední společná výstava, protože ho musíme prodat. Je to můj kamarád a mám ho moc rád.
Aleš Placanda, 8 let

V první řadě bych ráda poděkovala všem organizátorům a lidem, kteří se na chodu této Brněnské výstavy podíleli a jsem moc ráda, že jsem se mohla zúčastnit. Celá výstava se nesla v pozitivním a přátelském duchu i přes různé komplikace, které se vyskytují vždy a všude, například sabotovat, ale chovatelé se nenechali zstrašit. Všichni úroveň připravenosti zvířat a jejich samotného předvedení velmi vypeká. Jsem velmi spokojená s průběhem výstavy a vážím si toho, že i konkurenti v jednotlivých soutěžních kategoriích, nebo v junior teamu si v případě potřeby dokázali vyjít vstříc a pomoci si navzájem.
Ještě jednou děkuji a těším se na další setkání.

Sandra Lišková, 18 let

ANIMAL TEAM
BRNO 22.-28. 4. 2023
SOUTĚŽNÍ PŘEHLEDKY MASNÝCH PLEMEN SKOTU

NEJLEPŠÍ CHOVATELSKÉ SKUPINY

Plemeno Aberdeen angus – Hromas Jan, Stvolínky

Plemeno Charolais – Slavík Leoš, Mokřýšov

Plemeno Limousine – Veterinární univerzita Brno

Plemeno Masný simentál – Agrochyt s.r.o., Mohelno

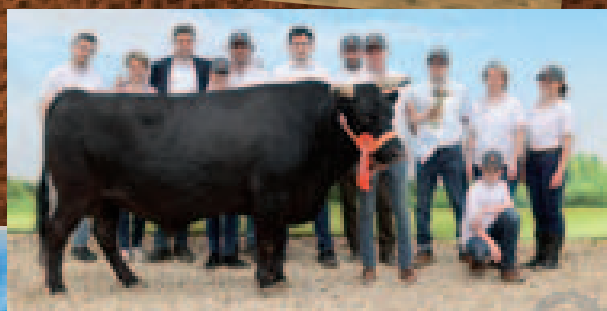
Plemeno Parthenaise – Novotný Milan, Mezihoří

Plemeno Aubrac – Střední škola zeměd. a veter., Lanškroun

NÁRODNÍ VÝSTAVA

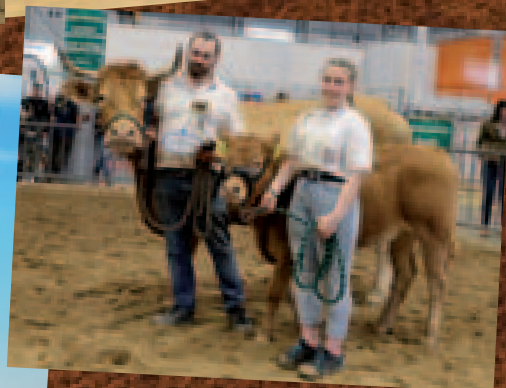
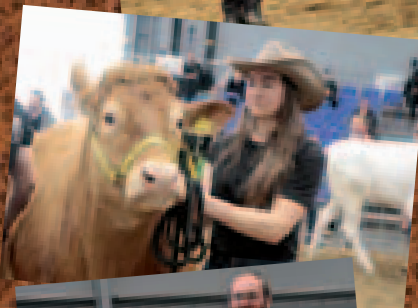

BRNO 2023

NÁRODNÍ VÝSTAVA

BRNO 2023

František Farka, předseda ČSCHMS:

I když byl letošní termín pro mnohé náročný, podařilo se chovatelům nachystat úctyhodnou kolekci 350 kusů masného skotu. Celá výstava proběhla ve skvělé atmosféře, a to i přes nabitý program spojený s Charolais International World Technical Conference a aukcí na závěr výstavy. Chovatelé se posunuli opět o krok dál v přípravě a prezentaci zvířat. Inspektori svazu perfektně doplnili přehlídky zvířat komentáři pro veřejnost. Letošní výstavu navštívilo bezmála 50 tisíc návštěvníků. Jedinou negativní událostí byla nákaza zvířat, která na výstavě proběhla. Podle dostupných informací se jednalo o Bovinní respirační syncytiální virus, který je sice poměrně běžný, ale u některých chovatelů vedla nákaza až k úhynu zvířat. Rád bych z této zkušenosti vyvodil do budoucna opatření, ale podobným událostem lze jen těžko zabránit a určitě riziko je s vystavováním zvířat vždy spojené. Lze tak pouze apelovat na chovatele, aby byli před návazem zvířat, co nejvíce obezřetní a po návratu pak důsledně dodržovali izolaci před zařazením do stáda. Děkuji všem chovatelům a pracovníkům svazu za vynikající reprezentaci chovu masného skotu.

OHLASY ÚČASTNÍKŮ VÝSTAVY BRNO 2023

Jitka Hatláková, předsedkyně Klubu chovatelů plemene charolais:

Letošní *WVHŽ* v Brně byla pro plemeno charolais velmi významná událost, proto jistě obavy před zahájením výstavy byly. Ale mohu upřímně konstatovat, že vše dobře dopadlo. Naším hlavním úkolem bylo prezentovat plemeno u co nejvyšší kvality a v dostatečném počtu zvířat. Nedělní šampionát byl pro nás velký chovatelský svátek, a proto jsem velmi ráda, že nyní mohu upřímně chovatelům, kteří se účastnili výstavy, poblahopřát ke všem kolekcím, které byly předváděny. Kvalita zvířat byla vynikající a překvapení zahraničních hostů jak z návštěv na chovech bylo nad naše očekávání. Vše bylo podtrženo příznivým počasím, které je v dubnu často nevyzpytatelné. Atmosféra na výstavišti byla naprosto pohodová, stánek splnil úkol domácího zájmu pro všechny chovatele. Byla to akce velká, za kterou je práce mnoha lidí. Proto mi dovoluete poděkovat všem, kdo se podíleli na celé organizaci výstavy. Chovatelům plemene charolais za výborně připravená zvířata, chovatelům, kteří hostili účastníky *World Charolais Technical Kongress* za přijetí na chovech, prezentaci a pohostění a všem zaměstnancům svazu za přípravu a klidný průběh výstavy.

Vladimír Chytka, předseda Klubu chovatelů plemene masný simental:

Za klub chovatelů plemene masný simental mohu vyjádřit velkou spokojenost nad průběhem celé *Národní výstavy* v Brně. Letošní inovace při skládce zvířat se nám velice líbila, jelikož se celý proces urychlil a zároveň stal bezpečnějším jak pro zvířata, tak i pro chovatele. Velice nadupaný program, byl dobře organizačně zvládnut, pro průběh výstavy dle mého názoru třeba uvažovat o dvou předváděcích ringech, aby nebyl program pro všechny tak hektický. Kolekce masných simentalů byla dle mého názoru na světové úrovni, touto cestou chválím všechny chovatele, jelikož zvířata byla připravena doopravdy skvěle, což jen potvrdilo, že kurz přípravy zvířat na výstavu pod vedením českého profesionála Richard O'Beirne měl svůj smysl. Klubový stánek plnil svůj účel, jelikož se na něm chovatelé scházeli, byl pro ně místem pro odpočinek i pro chovatelské debaty. Za všechny chovatele *MS* tímto děkuji pracovníkům *ČSCFMS* za zajištění organizace.

Milan Šebelka, předseda Klubu chovatelů plemene aberdeen angus:

Letošní výstava masného skotu v Brně z hlediska mého a doufám i chovatelů plemena aberdeen angus byla úspěšná. Počet zvířat našeho plemene potvrdil vzrůstající zájem chovatelů o účast na výstavách, kvalita vystavovaných zvířat také dosáhla vysoké úrovně, a i příprava a předvedení se stále zlepšuje. Tomu všemu dodává určitou prestiž i to, že anguskou show již tradičně posuzuje zkušený zahraniční rozhodčí. Tentokrát to byl pan Angus Stovold z Anglie, který svým komentářem nešetřil chválou a i na sociálních sítích udělal v zahraničí naši chovatelské práci velkou reklamu. Snažíme se těmito hostům dát prostor i k přednášce, a i tato se shledala s kladným hodnocením u chovatelů.

Velké poděkování si zaslouží všichni vystavovatelé a také všichni ti, kdo přiložili ruku k dílu, aby fungoval náš stánek a všechny organizační věci během výstavy. Samozřejmě by se našly i nějaké nedostatky, ale to už dýky. Důležitý je, že převažuje celkový dobrý dojem z výstavy.

Já bych zde chtěl jen zmínit, že dubnový termín výstavy je pro nás nevhodný z mnoha hledisek. V chovech ještě dobíhá telící sezona, inseminuje se, končí druhý turnus odchovu plemenných býčků a začíná příprava býčků k výběrům, skot není po zimním období v ideální kondici – prouň, telata ještě malá a kdo má k tomu rostlinou výrobu línalý, telata ještě malá a kdo má k tomu rostlinou výrobu musí se věnovat jarním pracem na polích. Tyto všechny činnosti vyžadují pozornost a přítomnost farmáře doma na farmě a účast na výstavě pak přináší chovatelům nemalé komplikace. Doporučoval bych *ČSCFMS* uvážit tlak na *BVN* ve smyslu stanovení vhodnějšího termínu, minimálně po skončení výběrů býčků ve druhém turnusu.

Tomáš Martinek, předseda Klubu chovatelů plemene limousine:

Letošní *WVHŽ* se mně za plemeno limousine nehodnotí ležce. Naše expozice byla poznamenána absencí takřka třetiny přihlášených zvířat ze zdravotních důvodů. Přesto patřila tradičně k nejpočetnějším a na hodně obsazené kategorii jalovic byl nádherný pohled. Nikdo z nás nezaváhal nutností rozhodnout francouzské bonitérce paní Rikke Benoit, která hodnotila velmi pečlivě a své rozhodnutí perfektně vysvětlila. S její prací a vystupováním panovala mezi chovatelé i přihlížejícími velká spokojenost. Výstava se bohužel konala v nevhodném termínu, kdy na farmách končí sezóna telení, bylo už třeba připravovat pastevní areály, v našem případě býky na druhý turnus výběrů a zvířata byla ve fázi výměny srsti, takže jejich příprava byla velmi náročná. Velmi pozitivně je třeba hodnotit přípravu ustájení v hale, organizaci naskladnění a perfektní kvalitu sena a slámy. Myslím si, že úroveň našeho výstavnictví by bylo možné ještě pozvednout na úroveň nejlepších světových výstav tím, že bychom přestali zavírat expozici pro návštěvníky během soutěží, ale pro zvířata na cestu do předváděcího a zpět zajistili doprovod z řad studentů, nebo nás chovatelů. V souvislosti s respiračním onemocněním, které jsme si mnozí bohužel z výstavy přivezli, doufám, že neklesne ochota se výstav aktivně účastnit.

Anton Herman, předseda Klubu chovatelů plemene belgické modrobílí:

Tradiční nejuvětší a nejuvýznamnější výstava všech chovatelů masného skotu neunikla pozornosti žádného chovatele, tedy ani chovatelů BM. Výstavnictví v tomto rozměru má dvě základní funkce. První je ve vztahu k odborné veřejnosti a samotných chovatelů, kde se soutěží, bonituje a je doprovázena vzájemnou zdravou rivalitou chovatelů. A také uznáním pro ty nejlepší, kteří nějakou tu cenu, včetně ocenění nejuvýššího obdrželi. Druhá funkce je obecnější, ve vztahu k laické veřejnosti, představit zejména mládeži a „městským lidem“ co to vlastně dobytek a jeho chov je, co to obnáší být farmářem. Pro chovatele jednotlivě je tato funkce méně důležitá, u celkovém ohledu je právě toto hlavním smyslem výstavy.

Po několika ročnících, kdy se chovatelé BM prezentovali a plnili obě funkce, nyní nastala změna. Specifika chovu BM jsou důvodem, že počet chovatelů ani počet zvířat v ČR nijak prudce nenarůstá. Deset aktivních chovatelů a jen desítky čistokrevných zvířat jsou velkým limitem pro plnohodnotnou reprezentaci. Z různých důvodů se výstavy nakonec účastnilo pouze šest zvířat dvou chovatelů.

Již při plánování výstavy jsme my, chovatelé BM dospěli k závěru, že pokud není vystavováno alespoň 12-15 zvířat minimálně ve třech kategoriích, nemá šampionát smysl. Proto jsme souhlasili „pouze“ s komentovanou přehlídkou. O to víc nám záleželo na zmiňované druhé funkci výstavnictví, prezentace veřejnosti.

Z pohledu samotných chovatelů, vystavovatelů, byla spolupráce mezi námi perfektní. Vzájemná pomoc, spolupráce nejen v rámci plemene ale i mimo plemena a region, či oblast ustájení (výstavní sousedé) neměla žádnou vadu na kráse. Vystavená zvířata byla v péči nejen majitele, ale také i sousedů, žáků zemědělek a zvláště já si cením péče nevystavujícího chovatele, kterého v zájmu jeho skromnosti nemusím jmenovat. Zvířata měla nastláno, napojeno a nakrmeno i ve dnech, kdy jsem tam nebyl, na předvedení byla ostrůhována a koneckonců některá i předvedena chovatelem „konkurentem“.

Ve formátu výstavy jako celku jsem nebyl úplně spokojen s ustájením venku, což se ale po veterinární stránce posléze ukázalo jako „bingo“ u loterii. Druhá výtka směřuje k obcházení celého pavilonu, což znamenalo u letory našeho plemene dotrénování předvádění, takže také nakonec pozitivum. Třetí a ta nezávadnější výtka je časový posun přehlídky, kdy jsme svá zvířata prezentovali nikoliv veřejnosti, ale jen sami sobě.

Organizovat výstavu není lehké. Za BM děkujeme všem, co se na tom podíleli a přijedeme rádi přistě.

Milan Novotný, předseda Klubu francouzských plemen a místopředseda Svazu:

Klubu francouzských plemen se podařilo uspořádat šampionáty plemen parthenaise a po delší době také gasconne. Do šampionátu parthenaise se poprvé zapojilo téměř 10 chovatelů. Ti, oblečení do slušivých stejnozračků, předvedli velmi kvalitní zvířata, a tak se jejich příznivci určitě měli na co dívat. Za přípravu zvířat a reprezentaci chci všem moc poděkovat!

Máme výbornou kolektivu lidí, kteří spolu velice dobře vycházejí. Naše spolupráce bývá vidět hlavně při soutěži chovatelských skupin, kdy si s předvedením zvířat pomáhají všichni navzájem a také v přátelské atmosféře, která panuje na společném stánku francouzských plemen. Děkuji všem, kdo se podíleli na organizaci, pohoštění a vytvoření dobré nálady v našem stánku!

Jako místopředseda bych chtěl vyjádřit práci všech zaměstnanců svazu a hlavně paní Vydrové, která se ujala vedení výstavy místo pana ředitele Maláta, který se tou dobou věnoval mezinárodnímu kongresu charolais. Myslím, že obě akce dopadly velice dobře, ačkoli jsem měl zpočátku obavy, jak náročný souběh zvládneme. Ještě jednou díky za skvěle odvedenou práci! Víím, že se drobné nedostatky objevily, ale ty do přístě odstraníme.

Nejuvětší problém letošní výstavy vidím u nákazy zvířat respiračním virem. Nechci na nikoho ukazovat, že přivezl nemocná zvířata a nakazil ostatní... taková věc se může stát každému z nás. Pokud by ale v budoucnu proběhla, její příznaky, jaké léky se podávali (co zabralo), délka doporučené karantény, atd.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem, kteří se jakoukoli činností na NVAZ podíleli. Chovatelům a jejich zvířatům přeji pevně zdraví!

Aleš Kučera, předseda Klubu chovatelů plemene aubrac:

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na zabezpečení chodu výstavy podíleli. Po dlouhé době jsem měl pocit, že všichni přítomní byla jedna velká parta a pomoc druhému nebyla samozřejmostí, ale cti. Podařilo se nám vystavit výbornou skupinu aubraců a uspořádat tak šampionát. Posuzování se ujal francouzský rozhodčí Lorán a jeho zasvěcený komentář každého aubraca ocenil nejen chovatel, ale i početné pole sledujících. Aubraci byli viděni ve všech dalších soutěžích a aukci. Myslím si, že chovatele a příznivce našeho plemene po celou dobu výstavy nejen svým jednotným oblečením, kvalitními zvířaty a nejlepšími stánkem udělali tu správnou propagaci plemeni aubrac. Všem moc děkuji, byli jste skvělí.

Jindřich Terč, předseda Klubu chovatelů plemen galloway a highland:

7 letošní Národní výstava hospodářských zvířat přinesla u Brně opětovnou možnost prezentace svazu, klubů a především zvířat nejen plemene galloway, highland, ale i ostatních. Jako předseda klubu bych chtěl rozhodně na tomto místě chtít poděkovat všem chovatelům, kteří prezentovali svá zvířata. Velké díky patří všem vystavovatelům a pracovníkům svazu. Organizace a předvádění zvířat bylo zvládnuto na velmi vysoké úrovni. Důkazem toho bylo pěťdní plně setkávání chovatelů jak na formální tak neformální úrovni. Jsem přesvědčen, že většina z nás odjžděla plná dojmů a s chutí do dalších plánů nebo si prostě jen řekla: „To, co děláme, má smysl“.

Brno 2023 aneb Jak to viděl emeritní inspektor

Paměť selhává, takže se těžko dopočítávám, kolik byla tahle Národní výstava. Ale s určitostí vím, že jsem byl na všech! První ve Svinčicích pod kopcem Bořeň na zelené louce. Zábrany mírně orezlé, zvířata do předváděcího naháněli kovbojové na koních. Kluci, kteří se živili tím, že pásli stáda a uměli to. Byl to pro ně životní styl. Rychle žili a stejně rychle se odebrali na nebeské pastviny. Zůstal jeden. I v pokročilém věku stále jezdí.

Pak byly několikrát Letňany. Kotce, předváděcí a naháněcí uličky stavěl tým ČSCHMS. Naolejované zábrany přeložit z vagónů na kamiony, složit a postavit. Stavělo se den, noc a den. Všichni jsme vypadali jako topiči na parní lokomotivě, předvádění charoláci byli od zábran podélně černě pruhovaní. Po výstavě rozebrat, naložit na kamiony a přeložit na vagóny. Tuny a tuny železa v teplech. Ale bylo v nás nadšení přehlušující bolavá záda. Budovali jsme tradici.

Přemístěním výstavy do Brna se vše posunulo o level výše. A s každou další se úroveň zvyšovala až k té letošní. Jistě, stále je co zlepšovat, ale nezaujatý pozorovatel by letos chyby nenašel.

O kvalitě zvířat netřeba se dlouze rozepisovat. Zahraniční hodnotitelé řadili předváděcí zvířata k evropské špičce. Výsledky hodnocení určitě najdete na jiném místě tohoto Zpravodaje. Co však za zmínku stojí je profesionalita vodičů. Polovodiči téměř vymizeli. A to i mezi juniory! Kdo by v Letňanech řekl, že býka může předvádět dítě, které býkovi sotva dosáhne na hlavu?

Když Tě nikdo nepochválí, musíš tak učinit sám. Abych tomu předešel, chválím celý tým profesionálů. Klapal ve vysokých obrátkách na vysoce profesionální úrovni jak dobře promazaný stroj. A co je potěšitelné, každá součástka tohoto stroje je univerzální, jedna je nahraditelná druhou stejně kvalitní. S jednou výjimkou. Pavla Vydrová na pozici moderátora je nenahraditelná. Svaz má štěstí, že výstavu nesledovala TV Nova. Určitě by ji zlanarili. Nebo by se o to alespoň pokusili. Leoš Mareš v sukničích. Skláním se před celým týmem!

O dění v předváděcí určité napíší jiní. Takže několik postřehů ze stánku a z kuloárů. Velice mě překvapil zájem návštěvníků o plakát, „ten hnědej“. Nepočítal jsem to, ale odhaduji že zájem o plakáty s dělením hovězího byl větší než ten s plemeny. Z toho vyvozují, že zájem o hovězí, i když nepatří mezi nejlevnější masa, stoupá. To je potěšitelné. Ale! Snažili jsme se naučit spotřebitele nakupovat maso „s rodokmenem“. Kdysi to bylo možné. Dnes spotřebitel má tuto možnost velmi omezenou. Na balíčku většinou najde jen nic neříkající řadu čísel označující skupinu zvířat. Je zarážející, že k této praktice se uchylují i někteří chovatelé prodávající ze dvora. Krok zpátky! Mohu věřit tomu, že je to z mladého býka, když si to nemůžu ověřit? Když sleduji balíčky masa v supermarketech, docházím k závěru, že u nás se krávy neporáží. Nebo že by všechny šly do buřtů? To bychom asi byli na buřtové monodietě.

Doba jde nezadržitelně dopředu a některé z nás už předběhla. Chlazený prodejní automat na maso. Vyberu si, namačkám příslušný kód, zaplatím telefonem a vypadne vakuově balené maso. Úžasný způsob prodeje, rychlý, efektivní, bez fronty. Jen trochu odosobněný. Některým z nás chybí ta fronta (co všechno se v ní člověk dozví) a ten řezník. „Tak kilečko na gulášek? Je toho o trochu víc, tu špičku tam necháme, bude na polívčičku. Přihodíme dvě morkoví kostičky. A kousíček jatýrek na knedlíčky. A máme krásnou krkovičku. Co takhle čtyři řízečky? Ne. Tak to máme 7, 13, 15, 22...“ Automat jen trochu zachrastí. Ale pokrok zastavit nelze a telefon se stal nedílnou součástí lidských těl.

Kauza protikravství aktivisté. Byli už v Letňanech. Jsou urputní, ve svých názorech založených na neznalosti problematiky nezlomní.

Demonstrovali s transparenty celkem pokojně. Odnaučili jsme se s nimi diskutovat, je to marné, je to marné. Tak jen tak postávali pod svými transparenty a škodili jen svou přítomností. Letos však přešli k tvrdším metodám protestů. Nesmazatelně pomalovaná auta. Policie prošetřovala zranění býků silnou jehlou. Psalo o tom i brněnské vydání deníku Dnes. Co těmi útoky chtějí aktivisté dokázat? Odradit chovatele od vystavování zvířat? Věřím, že se jim to nepovede. Přeci si ten chovatelský svátek nedají pokazit od několika pomatenců. Vyzývat k násilnost je nepřijatelné, ale na hrubý pytel hrubá záplata.

Samozřejmě se v kuloárech diskutovalo a probírala se odborná témata. Zaujala mě debata o nutnosti či zbytečnosti vážit stovčacítky. Tato diskuse se vede od té doby, co byla zavedena kontrola užitečnosti. Zkušenosti zatím vždy prokázaly – vážit. Jako důkaz může posloužit chov hereforda. Kdysi v chovatelském dávnověku byly dvě cesty. Nevážit, nebo 120 nebrat v úvahu. A když tak ji rok od roku snížit. Některé chovy se vydaly touto cestou. Jezdil jsem na takové chovy. Nebyl na nich vidět žádný pokrok. Hmotnost prvotek se pohybovala od 350 do max. 450 kg. Veškeré rady byly jako házet hrách na zeď. „Děláme to roky, máme zkušenosti.“ A pak byl chov, kde si poradit nechali. Jak by ne, radil jim Karel Šeba. I na tenhle chov jsem jezdil. Generace od generace hereford rostl, přibývalo na něm maso. Před zánikem tohoto chovu po odchodu hlavního zootechnika se hmotnost prvotek pohybovala od 800 do 1050 kg. S nástupem nového zootechnika, kterého víc zajímal ping pong než nějaké šlechtění, šel chov velmi rychle do kopru. Více než 20 let intenzivní plemenářské práce bylo zmařeno během několika málo let. Genetiku tohoto chovu lze i po letech vystopovat ve všech chovech hereforda.

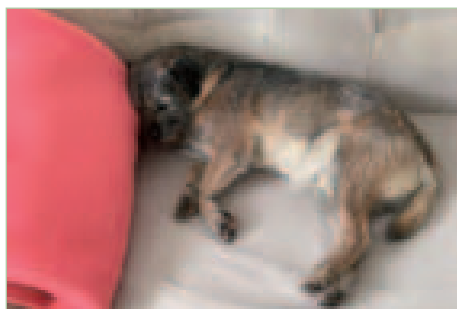
Tak jistě, 120 se vážit nemusí, je to na chovateli. Ale opustit zavedenou a lety prověřenou praxi je cestou do pekel. Vždyť tak propracovaná kontrola užitečnosti je ve světě ojedinělá. Kde jinde dostane chovatel tak komplexní data o svém stádě. A myslet si, že výpočty pocházející z dat pořízených na našich zvířatech v našich podmínkách a vypočtených např. v Austrálii budou přesnější, je iluzorní. Tak to prostě nefunguje. Šlechtění není demokracie, je to tvrdý diktát statistických čísel. A víme, že čím bude více faktorů vstupujících do výpočtu a čím budou tyto přesnější, tím i výpočet bude přesnější. Zkrátka genetika je sviňa a statistika, kterou lze využít k jejímu ovlivňování rovněž. Ale bez ní to nejde. Závěrem k tomuto tématu: určitě lze přidat další kvantifikovatelný ukazatel, ale v žádném případě neškrtnout žádný ze stávajících, praxí ověřených. Je dobré mít na paměti, že šlechtíme naši populaci v našich podmínkách pro náš trh. U nás také nikdo nebude vymýšlet či zdokonalovat přepravník na 8000 ovcí. To proto, že u nás pro něj nejsou ty správné podmínky. Jsme v Evropě, v jejím středu.

Maso z lúky. Stánek hned vedle našeho, stánek před kterým byla neustále fronta. Není se co divit. Hovězí vývar, hovězí po burguňsku, trhané hovězí, hovězí párek v rohlíku, mleté hovězí se čedarem. Samozřejmě steak. Ještě že se po hovězím netloustne.

Tradicí se stala soutěž Junior týmu na konci výstavy. Tak jako vždy, velké nadšení, veliká radost ale také slzičky, které ale rychle vyschly při kanonádě rychlých špuntů. Roste nová nadějná generace chovatelů. Tak mě napadlo – proč není Senior tým (65+)? I stařečkové by se mohli těšit z kanonády rychlých špuntů.

Brno 2023 – z pohledu emeritního inspektora velmi povedená akce, důstojná oslava chovatelství masného skotu. Všichni zúčastnění, od profesionálů po to nejmenší dítě v předvadišti si zaslouží velký obdiv a s úctou se před nimi skláním. Bylo mi velkou ctí být zase malou součástí té úžasné mašiny a byl jsem tomu rád.

Hubert Herrmann

PS. Abych mohl být v Brně, musel jsem nechat svého kamaráda Socrata v péči paninky. Během té doby se změnil z loveckého psa ze samoty u lesa ve velkoměstského gaučáka. No jo no.

Světový technický kongres Charolais International 2023 úspěšný

Kamil Malát, Český svaz chovatelů
masného skotu

Světový technický kongres Charolais International 2023, který se konal na území České republiky souběžně s národní výstavou v Brně, je úspěšně za námi. Měsíce detailních příprav, logistického plánování, organizování a ladění všech detailů přinesly své ovoce. Na základě reakcí účastníků můžeme neskromně konstatovat, že naše akce patřila mezi nejlepší události spojené s Charolais International za poslední roky. Citlivě vyvážený program kombinující odbornou a turistickou část s minimem přejezdů a zdoluhavého cestování delegátů ze třinácti zemí ocenili a pobyt na území ČR si náramně užili. K vynikajícímu dojmu z profesionálně připraveného a zorganizovaného programu přispělo

i krásné počasí, které panovalo více-méně po celou dobu venkovních aktivit. Někteří účastníci využili možnosti účastnit se rovněž turistické post-tour během níž navštívili i sousední země. Jsem si jistý, že jsme udělali dobrý dojem a že se touto akcí Česká republika pevně ukotvila mezi chovatelsky vyspělé země, kam se nejezdí jen kvůli návštěvě Prahy a dalších památek. O tom svědčí nejenom pochvalná slova, ale i projevený zájem o nákup českých zvířat.

Pečlivé přípravy na pořádání

Charolais International je mezinárodní sdružení zastřešující chovatelské spolky a asociace pro plemeno charolais po celém světě. Několik let má „pod svými křídly“ také organizace pro plemeno charbray. Česká republika je prostřednictvím Českého svazu chovatelů masného skotu, resp. Klubu chovatelů plemene charolais členskou organizací již více než 20 let. Za dobu svého členství

Delegáti na Karlově mostě při prohlídce Prahy (foto: David Hobbs)

se do dění aktivně zapojuje, sdílí informace a pravidelně se účastní akcí pořádaných pod záštitou této organizace. I proto jsme se již v roce 2018 přihlásili k pořádání

technického setkání delegátů. To se na našem území mělo uskutečnit již v roce 2021, covidová omezení však plány na jeho pořádání dočasně utnula. Myšlenka přivítat odborníky z celého světa ale

přetrvala, a tak byla tato akce po vzájemné dohodě přesunuta na rok 2023. Jedná se o velice prestižní akci, o jejíž pořádání je mezi jednotlivými zeměmi velký zájem. Přiřknutí pořadatelství jsme si velice považovali, a proto jsme několik měsíců v řadě pečlivě připravovali všechny detaily spojené s organizačním zabezpečením.

Ve snaze připravit pro účastníky co nejzajímavější a nejpestřejší program s minimem cestování a přejezdů z hotelu do hotelu spojených s častým vybalováním a zabalováním zavazadel, jsme dali dohromady program, jehož hlavní část se odehrávala v Brně a přilehlém okolí. S výjimkou první noci tak delegáti strávili všechny noci v brněnském hotelu Quality, který je umístěn hned vedle

výstaviště. Odborná část započala ve dnech 20. dubna 2023 a skončila 26. dubna s tím, že po skončení akce byla pro předem nahlášené zájemce připravena několikadenní turistická post-tour.

Program konference

Kongres byl oficiálně zahájen ve čtvrtek 20. dubna přiletem do Prahy, respektive slavnostní uvítací večeří na hotelu. Ubytování jsme situovali nedaleko od Václavského náměstí, aby měli dříve přiletivší účastníci možnost individuálně si vychutnat krásy města a nemuseli se složitě přepracovat do centra taxíkem či hromadnou dopravou. Toho také mnozí využili a navštívili samostatně mnohá turisticky zajímavá místa.

Podobná světová setkání jsou vždy kombinací odborné části programu a kulturního vyžití a ani v tomto případě tomu nebylo

Na návštěvě na chovu Agrochyt Mohelno (foto: David Hobbs)

□ Úvodní slovo pana Pokorného během návštěvy společnosti Redu (foto: David Hobbs)

jinak. Pátek byl ryze turistický – nejprve s místním průvodcem proběhla komentovaná prohlídka hlavních krás Prahy, na kterou navázal oběd na výletní lodi plující po Vltavě. Slunečné a teplé počasí, které následovalo po mnoha chladných a deštivých dnech, kdy byly dokonce plavby zakázány, bylo pro všechny úchvatným zážitkem. Z lodi měli delegáti možnost obdivovat hlavní památky Prahy včetně Karlova mostu. Návštěva České republiky bez prohlídky Prahy a některého z pivovarů, by nikdy nebyla kompletní, a proto odpoledne cestou do Brna účastníci zavítali do pivovaru Kozel ve Velkých Popovicích. Následně noci už delegáti strávili v Brně, odkud v dalších dnech praskovitě vyráželi do okolí na připravený program.

V sobotu 22. dubna byl celý den věnován návštěvě dvou významných chovů, které českým chovatelům není třeba představovat – dopoledne to byla farma společnosti Agrochyt Mohelno (Vladimír

□ Ocenění Emy z Mokřýšova ve virtuální soutěži Charolais International (foto: David Hobbs)

Chytka) a po obědě podnik společností REDU, který vede Aleš Pokorný. Oba chovatelé pojali svou prezentaci odlišně a rovněž struktura obou farem je značně rozdílná, a tak měli delegáti možnost vidět různé typy podniků uplatňujících odlišnou filozofii chovu. Zatímco Vláda Chytka detailně okomentoval většinu zvířat na chovu z hlediska jejich původu, užitekosti a dalších zajímavostí, pan Pokorný vyzdvihl spolupráci s francouzskými odborníky, se kterými na budování konceptu farmy dlouhodobě spolupracuje. K tomu použil i speciálně připravené video natočené nejenom na jeho chovu, ale i ve Francii. Po prohlídce farmy a skupin zvířat po jednotlivých otcích zúčastnění obdivovali ustájení plemenných býků na provozu v Rešicích, aby se následně přesunuli na odchovnu v Horních Dubňanech, kde jim byl detailně představen systém testace plemenných býků. Toho výkladu se ujal Pavel Káčer z firmy Jihočeský chovatel, která společně s firmou Redu provoz odchovny zabezpečuje. Jelikož je český systém tes-

□ Charolaiský šampionát na NVHZ Brno 2023 (foto: David Hobbs)

tování plemenných býků do značné míry unikátní, zejména pro mimoevropské státy, padaly zvědavé dotazy všeho typu včetně ekonomiky a prodejních cen atd. Mnozí účastníci se pochvalně vyjadřovali o úrovni provozu, stejně jako kvalitě odchovávaných býků. U vybrané skupiny býků byly připraveny pdf karty se všemi dostupnými údaji o daných zvířatech, které si chovatelé mohou generovat ve webové aplikaci webKUMP.

Večer pak proběhla společná večeře účastníků ve stylové restauraci pivovaru Starobrno. Ta byla spojena s hudebním vystoupením místní harmonikářky, která kromě klasických světově známých písní, hrála i písničky na přání – od country, přes ABBU až po AC/DC. Pěkná atmosféra s dobrým jídlem okořeněná právě hudební složkou udělala z večera milou zábavu, kdy si všichni přišli na své.

V neděli 23. dubna probíhal odborný program celý den na výstavišti, neboť se zde konal šampionát plemene charolais. Reprezentativní kolekce nejkvalitnějších zvířat ze všech koutů republiky udělala na zahraniční účastníky velice dobrý dojem.

□ Společné foto českých chovatelů charolais s mezinárodními účastníky (foto: Karel Melger)

□ Jitka Hatláková a Kamil Malát společně s účastníky z Austrálie (foto: David Hobbs)

Někteří byli kvalitami předvedených zvířat tak uchvázeni, že na místě začali s českými chovateli řešit nákupy jalovic. Nedělní večer trávili všichni společně v pavilonu A1, kde probíhal společenský večer chovatelů a vystavovatelů. I tato část programu se vyvedla, mnozí zahraniční delegáti obdivovali i architekturu pavilonu, kde se akce konala.

Technická konference umožnila prezentaci naší práce

Na pondělí 24. dubna bylo naplánováno oficiální setkání delegátů a členské shromáždění zástupců Charolais International (annual general meeting). Tuto příležitost jsme využili rovněž k seznámení zahraničních účast-

níků se způsobem plemenařské práce v České republice. Za tímto účelem jsme pozvali výkonného místopředsedu představenstva ČMSCH, a.s. Josefa Kučeru, jenž představil aktivity společnosti a spolupráce s chovatelskými svazy.

Následovala prezentace systému plemenařské práce našeho svazu, kterou vysvětlila kolegyně Alena Birovaš. Do třetice promluvila Zdeňka Veselá z Výzkumného ústavu živočišné výroby v Praze-Uhřetěvesi, která ve své přednášce okomentovala způsob výpočtu plemenných hodnot včetně aktivit okolo mezinárodní testace Interbeef. Debata ohledně dědivosti, modelových rovnic používaných ve výpočtech atd. ukázala velký zájem o toto téma. Po obědě proběhlo v hotelové restauraci jednání Charolais International, během něhož se například diskutovala problematika sdílení dat a informací o genetických znacích. Po této části následovaly přednášky jednotlivých zemí, které představily nejnovější informace z chovu charolais v jejich domovinách. Část diskuze se věnovala také ata-

□ Vystoupení folklorního souboru během galavečeře na zámku Valeč (foto: David Hobbs)

xii, jejímu sledování v jednotlivých zemích a způsobu selekce. Celodenní odborný program byl doslova nabitý informacemi a tudíž náročný na koncentraci, a proto jsme večer pojali hodně oddechově – večere a zábava spojené s moravským folklorem ve vinném sklípku. Přizvaný someliér připravil komentovanou degustaci a představení několika vzorků vína, ze kterých si následně mohli účastníci vybrat, jaké víno preferují a které budou v průběhu večera konzumovat. K tomu jim vyhrávala vynikající cimbálová kapela z Uherského Hradiště.

Poslední den programu, úterý 25. dubna, byl dopoledne věnován návštěvě chovu rodiny Hatlákových. I zde proběhla komentovaná prohlídka farmy, hosté měli k dispozici připravený katalog, kde byly veškeré informace o všech zvířatech samičí

populace. Zvídavé otázky účastníků nás utvrzovaly v tom, že se úroveň chovu velice líbí. Zejména Irové na pastvinách strávili dlouhé minuty obdivováním téměř každého zvířete a zůstávali na nich dlouho po době vymezené pro prohlídku. Po obědě ve Velké Bíteši byla pro zájemce připravena pěší komentovaná prohlídka Brna s místním průvodcem. Během ní sice účastníci mírně navlhli při jedné z přeháněk, ale ani déšť nezkažil dobrý dojem z této části programu. V podvečer se pak účastníci ve společenském oděvu přesunuli na zámek Valeč, kde byla nejprve připravena prohlídka zámku a poté závěrečný ceremoniál a společná večeře. Příjemný večer strávený v historických prostorách rytířského sálu doprovodilo kulturní vystoupení horáckého lidového souboru Bajdyš. Časový posun ten den probíhajícího programu Junior teamu bohužel mělo vliv na to, že se večere nemohli zúčastnit všichni čeští charolaisští chovatelé, kteří o ní projevíli zájem. Naštěstí to nemělo vliv na úspěšné završení šestidenního programu, který jsme pro delegáty připravili, i když nás nepřítomnost českých chovatelů pochopitelně mrzela.

Pro zájemce jsme připravili i post tour

Pro ty účastníky, kteří se rozhodli nepokračovat na třídní post-tour, byl ve středu ráno zajištěn transfer zpět do Prahy, odkud se rozletěli do svých domů. Účastníci turisticky laděné post tour začali program na zámku v Lednici, odkud se přesunuli do Bratislavy, kde strávili jeden den. Čtvrtek 27. dubna byl ve znamení prohlídky Vídně

□ Pohoda ve vinném sklípku (foto: David Hobbs)

□ Exkurze na chovu rodiny Hatlákových (foto: David Hobbs)

a poslední den post-tour (pátek 28. dubna) si účastníci mohli užít prohlídky maďarské metropole Budapešti, kam ve stejné době zavítal i papež.

Kladné ohlasy a poděkování

Jak již bylo uvedeno v úvodu, z vysoce kladných reakcí účastníků vyvozujeme, že se akce opravdu vyvedla. Vše organizačně klapalo, připravený itinerář se dařilo realizovat doslova na minuty, nevyskytla se žádná komplikace, která by mohla ukazovat na podcenění příprav. Delegáti ocenili strukturu programu, zajištěné ubytování, minimum přejezdů a vyváženou kombinaci jednotlivých částí programu. Během krátké doby jsme ukázali maximum možného a věřím, že to bude mít pozitivní vliv na image a vnímání České republiky a samozřejmě také chovu charolais ve světě, protože platí lepší jednou vidět než 10x slyšet. Po patnácti letech od předchozího kongresu, jenž se v roce 2008 konal na území Maďarska, Slovenska a České republiky, jsme světu ukázali, že se máme čím pochlubit a že jsme schopni samostatně zorganizovat kvalitní program.

Na úplný závěr bych rád poděkoval všem, kteří mají na úspěšné organizaci zásluhu. V první řadě jsou to chovatelé charolais, kteří připravili vynikající kolekci charolaiských zvířat na výstavu. Dále poděkování směřuje trojici chovatelů, kteří přivítali delegáty na svých farmách a připravili pro ně zajímavý program. A v ne-

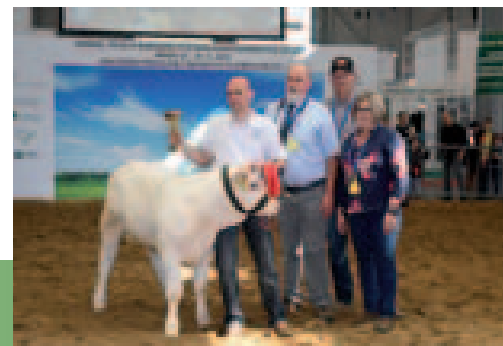
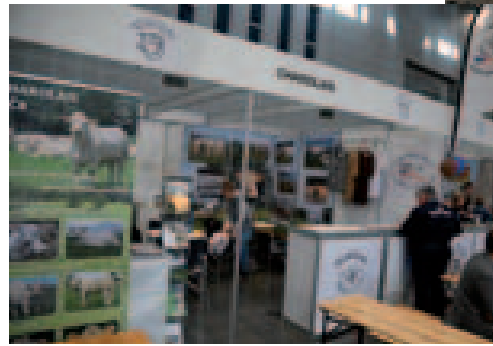
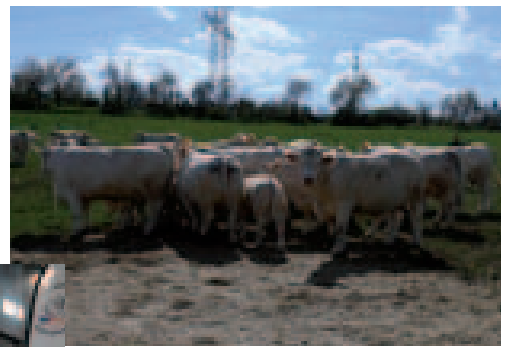
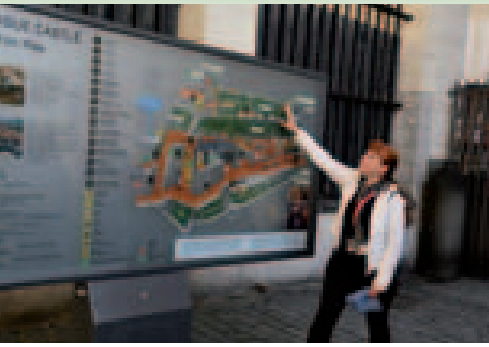
poslední řadě je třeba poděkovat cestovní kanceláři Etours, která pro nás na základě našich potřeb a požadavků akci technicky zabezpečovala. Speciální poděkování směřuje předsedkyni Klubu chovatelů plemene charolais Jitce Hatlákové, za její aktivní přístup při organizaci celé akce.

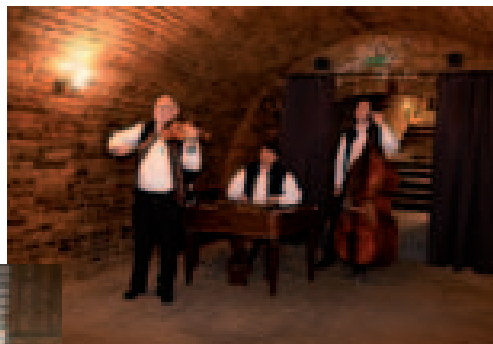
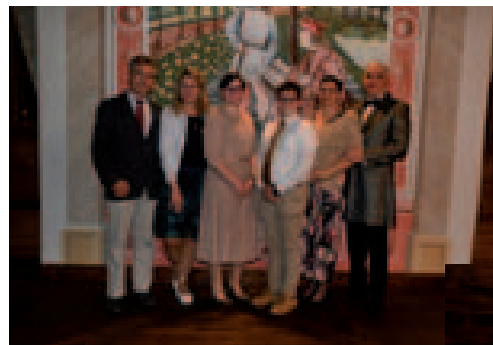
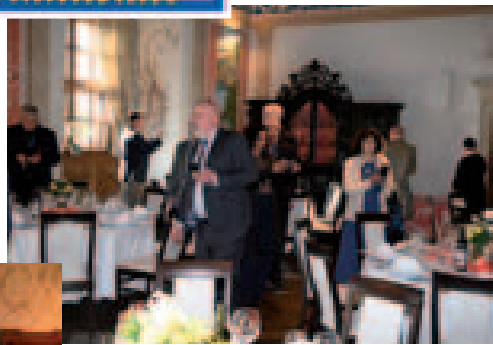
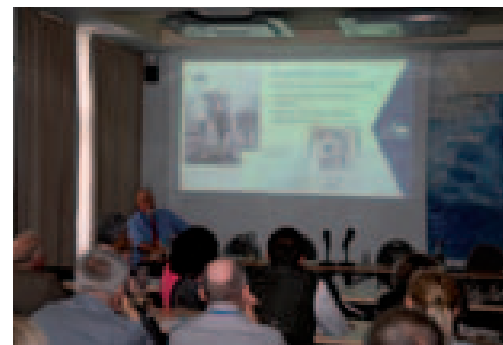
Další světové setkání se uskuteční v roce 2024 v Kanadě (21. 6. – 6. 7. 2024), ale ještě předtím se bude v Irsku letos v srpnu konat mezinárodní setkání mladých chovatelů pod patronací Charolais International. Na to se vypraví dva mladí čeští chovatelé – pravidelní účastníci soutěží Junior teamu ČSCHMS – Eliška Zuzánková a Vojtěch Slavík, aby nasbírali cenné zahraniční zkušenosti a navázali nové kontakty s podobně starými chovateli z celého světa. Pomyslný štafetový kolík v pořádání technického zasedání po nás v roce 2025 převzme Mexiko, na které se svým kongresem v roce 2026 naváže Austrálie.

Za tým zaměstnanců ČSCHMS bych ráda poděkovala panu řediteli Malátovi, že se světového kongresu ujal a od přípravy programu, přes veškeré organizační záležitosti až po svou osobní účast v průběhu celé akce a péči o kongresové hosty. I díky němu byla akce tak úspěšná. My ostatní jsme se snažili zabezpečit hladký průběh Národní výstavy v Brně a nemohli jsme mu tedy být více nápomocni.

Pavla Vydrová

Chovatel/farma: Ing. Eva Nová
Zaměstnanci/pomocníci: rodina
Obec: Zbynice, Hrádek
Okres/kraj: Klatovy/Plzeňský kraj
Nadmořská výška: 540 m nad m.
Chované plemeno: piemontese
Členem svazu: ŘČ od 2018
V plemenných knihách: PI
Základní stádo: 14 matek
Plemenitba: inseminace
Zemědělská půda: 46 ha (z toho 33 ha TTP, 13 ha orné půdy)
Způsob hospodaření: konvenční
WEB: www.piemontizposumavi.eu

Piemonti ze Zbynic aneb Každý tvor se chová tak, jak se k němu chová jeho majitel

Zbynice, malá poklidná malebná obec v okrese Klatovy se nachází asi 3,5 km na sever od Hrádku, jehož je dnes součástí. První zmínka o vesnici pochází z roku 1226 v souvislosti s Doksanským klášterem. V roce 1293 jsou v písemných pramenech uváděni zemané, bratři Hron a Dětřich ze Zbynic. V roce 1407 pak Jan ze Zbynic. V roce 1483 získává Zbynice Johanka z Rízemberku, ale takové jméno se mi nějak nepodařilo dohledat a dle pátrání by to mohla být Johanka ze Sternberka (rozená Svihovska z Ryzmberka). V roce 1654 jsou Zbynice uváděny jako součást hrádeckého panství. Původní nejstarší část vsi byla Hoříška. Ve střední části v Dolíšce byly dva zemanské dvory. Zájem návštěvníků upoutá románský kostel Zvěstování Panny Marie, fara, nebo chráněná přírodní památka Zbynické rybníky či kopec Zbyná – slovanské či keltské hradiště pravděpodobně z 10. st. se zachovanou terasou a valem. Toliko k obci v záznamech na internetu. Přemýšlím nad zajímavým spojením Zbynic s Doksanským klášterem, který se nachází jen pár kilometrů od mého bydliště a do Zbynic mě přes Prahu a Plzeň čeká 200 kilometrů a téměř tři hodiny cesty i se 150 „koňmi“ pod kapotou. Hned mě napadlo, jak dlouho musela taková cesta trvat jednomu koni či volu s povozem v roce 1200 a kolik bylo v té době na cestě formanských hospod. Benzínek je dnes dost ☺. No nic. Rozklíčovat spojitost mezi klášterem

premonstrátek a Zbynicemi by bylo na delší pátrání a kvůli tomu jsme dnes nepřijeli, každopádně ale bývaly Zbynice velmi významným poutním místem, které navštěvovaly v dobách jeho největší slávy stovky poutníků. Když jsem se snažila k tématu zjistit více, napadl mě takový „oslí můstek“. V Itálii totiž premonstrátský řád příliš nezakotvil, ale zato italské plemeno **piemontese** zakotvilo u nás ☺. Sice o několik století později, ale z toho si nic dělat nemusíme. A zakotvilo nejen na Moravě, která je takovou piemontskou Mekkou, ale také ve Zbynicích, v podhůří Šumavy, na Sušicku **na rodinné farmě manželů Evy a Petra Nových**. Tyto (stále ještě) mladé chovatele znají mnozí z vás jako usměvavý pár, který se aktivně zúčastnil již několika Národních výstav, čímž pomáhají zvýšit povědomí o tomto ušlechtilém plemeni, které chovají s láskou a vášní. A že se piemontkám v Pošumaví opravdu dobře daří, se dozvíte za malou chvíli, tak pojďme na to!

Třistapadesát let na gruntu

Do Zbynic jsem dorazila na smluvený čas, je kolem jedné hodiny odpoledne a uvítal mě Petr, který má po službě volno, ale jeho žena Eva je ještě v práci. Nabídl mi kávu, ale do krájení dezertu se pouštět nechtěl ☺. Toho se ujala až paní domu, která přijela o pár minut později a nakrájela ke kávě báječné domácí řezy. Usadili jsme se u kuchyňského stolu, pustila jsem záznamník a příjemné spontánní povídání, které po celou dobu krásně plynulo, začalo: „S námi je to legrační“, začíná s úsměvem Eva Nová vyprávění a podívá se přes stůl na svého muže a tchána Josefa, který se k nám také přidal. Farma je sice oficiálně vedena na Evy jméno, ale na jejím chodu se podílejí všichni tři: „Moje mamka tady z té vesnice pochází, mám tady babičku a dědu a děda z tatínkovy strany pocházel také odsud. Mě by ani ve snu nena-

☐ Pohled do dvora (foto: archiv rodiny)

padlo, když jsem jako malá holka jezdila z Hrádku k prarodičům na prázdniny, že se do Zbynic jednou vdám. Dědeček po roce 1989 začal hospodařit, vzal si pár hektarů z družstva zpět do užívání a měl 4 dojně krávy, které inseminoval

masnými býky a provozoval výkrm. Ale to je jiný příběh, k tomu, jak to bylo tady na hospodářství, ať si řekne své Petr a děda,“ vyběhla Eva chlapy, aby si k historii jejich rodiny řekli své. „V roce 1996 byla vydána brožura u příležitosti

setkání rodáků a podle všeho byl rod Nových na této usedlosti od roku 1680. Do té doby tady byli Kubátové, kteří vyměnili usedlost s panem Martinem Novým, který měl také statek ve Zbynicích, a Nový šel sem a Kubátové do Mířenic," bere to pěkně z gruntu pan Josef a Eva doplňuje: „A u Kubátů se tu říká dodnes. Pro všechny místní jsme Kubátovi nikoli Nových. A je to tak zažité, že jsem ani netušila, když jsem začala chodit s Petrem, že pokud si ho někdy vezmu, budu Nová a ne Kubátová. Tady zkrátka všichni říkáme „po chalupě“ a drží se příjmení původních majitelů.“ Další podrobnosti na sebe bere pan Josef: „Podle berní ruly Hrádeckého panství byly dva původní rody spolčené, pozemky a lesy na sebe navazují. Kdysi byly k hospodářství necelé čtyři hektary, ale postupně se přikupovalo a rozšiřování zarazila až následná kolektivizace.“ Jednotné zemědělské družstvo začalo fungovat od roku 1952, rodiče pana Josefa (Petrova tatínka) vstoupili do družstva, aby hned v roce 1953 vystoupili, ale pak přišel rok 1959 a to už byli ke vstupu do JZD donuceni. Sice nebyli označeni jako kulaci a mohli zůstat na statku, ale veselé žití to při pohledu na pomalu chátrající objekt nebylo. Rodina kdysi chovala koně a odchovávala hříbata a k tomu se otec pana Josefa dostal takto: „V roce 1936 došlo k rozšíření hospodářství o maštal pro koně, protože když táta přebíral grunt, tak nechtěl chovat jen voly (jak to tady tehdy bylo), ale také odchovávat chladnokrevné koně.

□ Co ten malý asi chce (foto: Pavla Vydrová)

Tenkrát bývalo na hospodářství 7–8 krav, jalovice, prasata i ovce – prostě tak, jak to před kolektivizací na statcích bývalo. Po nuceném vstupu do družstva už drželi jen jednu krávu, prasata, ovce a drůbež. Koně museli z hospodářství pryč a v té době je začaly nahrazovat stroje, takže z družstev hromadně mizeli.“ Líčí tehdejší dobu pan Josef a jeho syn Petr dodává: „Táta pak po revoluci zakládal farmu v roce 1995, kdy začal jednou jalovicí ČESTR, inseminoval a dělal výkrm. Pan Josef přitakává synovi a uzavírá téma rodinné historie: „V roce 2011 jsem si vzal do osobního užívání celou výměru, kterou jsme měli do té doby v místním družstvu a začal jsem s hospodařením naplno, no a v roce 2018 jsem vše předal tady mladým.“

Novodobá historie

S Petrem začala Eva chodit v roce 2007, to ještě studovala na ČZU v Praze a Petr, jako voják z povolání, byl v té době na posádce v jihočeské Bechyni: „Jeden čas

jsme v Bechyni i bydleli, ale nakonec jsme se rozhodli, že Šumava je pro nás srdcová záležitost a život v panelovém bytě pro nás není. Voják z povolání mívá delší služební cesty než jiná zaměstnání, tak bych trávila čas v bytě sama s dětmi, a to jsem nechtěla. Potřebovala jsem zpět domů na Šumavu. Jsem dost lokální patriot a na tom nikdo nic nemůže změnit,“ vysvětluje Eva. V roce 2009, po návratu z mise v Kosovu, požádal Petr o přestup do Klatov a rozhodl se Evu požádat o ruku. V roce 2010 byla svatba, následovalo narození tří kluků po sobě: dnes už dvanáctiletý Kubík, desetiletý Pěta a benjamínek stáda osmiletý Ondra. Ptám se na holčičku: „Ty manžel neumí, to by byla Klapzubova jedenáctka. Byly by obsazené všechny stroje a holčička žádná. Tak jsem si pořídila alespoň fenku, abych mohla někomu říkat „moje holčičko“ a „beruško“, odpovídá mi na dotěrnou otázku Eva se smíchem a Petr si spokojeně přisazuje: „To je teď ideální stav – jeden do sekačky, jeden do

□ Babička s vnučkou (babička první v maternálním efektu) (foto: Pavla Vydrová)

□ S čistokrevným chovem je třeba začínat od mala (foto: archiv rodiny)

obracečky a jeden do shrnovače.“ Eva si ještě lehce ale s úsměvem posteskuje, jak je náročné udržet pohromadě chod domácnosti, zaměstnání na obecním úřadě, poradenství v oblasti zemědělských dotací a administrativu vlastního podnikání, do toho tři děti (i když už začínají být junioři samostatnější). Vždy má pocit, že dvě oblasti zvládne a další „trpí“.

Od černé k bílé

Začínalo se s chovem angusů, kteří se realizovali přes prodej zástavového skotu. Pak se jednoho dne objevil doma na stole časopis nebo brožura, či katalog býků – to už si přesně chovatelé nepamatují – a na úplném konci byl Veron z Liptálu (ZPI 673): „A já se ptala tchána, co je to za plemeno – udivovalo mě, že ho neznám a že to tady kolem nás nikdo nechová. Na to mi děda odpověděl, že je to piemont. Nenechala jsem se odbýt a dál se zajímala o to, co všechno obnáší chov čistokrevného skotu. Řekl mi, že to není žádná legrace, že je to velmi náročné jak chovatelsky, tak papírově. Ale piemonti se mi tak zalíbili, že mě to neodradilo... Navíc rozhodla i negativní zkušenost s prodejem zástavu, kdy se s překupníky člověk hádal o každou korunu a kolikrát ani nepřijeli... Dvacet telefonátů a neustálý strach, jestli si zvířata odvezou, než se budou na zimu zavírat. Děsí mě to ještě dnes, když si na to vzpomenu,“ otevřela Eva téma cesty piemontů na jejich hospodářství: „Děda mi tehdy ještě řekl, že je chová pan Tesárek, který má kořeny ve vedlejších Čejkovech (se kterým jsme dokonce vzdáleni příbuzní přes mého tatínka). Domluvili jsme si tedy návštěvu na je-

ho chovu. Pan Tesárek nás ochotně přijal a vše nám ukázal. Chov mají společně se ženou ve Vlastějově, což je místní část města Hartmanice. Pokud vám jeho jméno něco říká, tak vás možná někdy vezl jeho autodopravou na výstavu či jinou akci. S panem Tesárkem jsme se tehdy chtěli domluvit na nákupu čistokrevných jaloviček, ale nakonec to nedopadlo. Po prvním seznámení a neúspěchu jsem se ale nenechala odradit a začala si o plemeni zjišťovat všechny možné dostupné informace a byla jsem stále více nadšená – střední rámec, ušlechtilost, kvalitní mléko, jemná kostra – prostě ve všech směrech vyhovovalo tomu, co jsme od něj očekávali. Problém byl „jen“ v tom, že ho tady u nás nikdo nechová. Ještě že je Svaz. Našla jsem si na webu zápisy z Klubu chovatelů piemontese a kontakty na chovatele, protože když se pro něco nadchnu a vezmu si to za své, tak se toho držím a dělám pro to maximum. Oslovila jsem pana Polanského z Lutoniny, ZD Liptál a ZD Francova Lhota. Ozvala se mi tehdy dcera pana Polanského Ing. Švidrnochová, že by nám jalovičky prodali. Domluvili jsme se na návštěvě a v listopadu 2014 jsme si dovezli první dvě devítiměsíční holky. No a mezi tím, když už jsme měli tento nákup domluvený, tak našel Petr inzerát na Bazoši, že někdo prodává tři devítiměsíční jalovičky piemontese u Milevska. Byl to chov pana Kofroně ze Zbislavi, jeli jsme tam a také jsme se domluvili. Takže

□ Na pastvě (foto: Pavla Vydrová)

jich bylo rázem pět,“ vypráví Eva s radostí v hlase při vzpomínce na úplné začátky a ještě doplňuje: „V roce 2017 se nám podařilo využít dotaci na nákup jalovic a přikoupili jsme u pana Harvalíka z Kratušína 18měsíční jalovičku a jednu březí v Rosičce u Jarošových. První roky se nám rodily samé jalovičky, takže jsme si velmi rychle zajistili dostatečně velké základní stádo bez nutnosti dalších nákupů. Trpělivě jsme čekali na narození býčka a prvního jsme měli na odchovně až v roce 2019.“

Od kříženek k čistému stádu

„Obhospodařovali jsme dost hektarů, takže jsme ze začátku drželi i kříženky, ale jak se nám rozrůstalo piemontské stádo, tak jsme mohli kříženky postupně vyřazovat a od loňského jara máme už jen čisté piemontky,“ vysvětluje mi genezi stáda Petr a na mou otázku, kde realizovali vyřazené krávy, mi odpověděl: „Vyřazené krávy jdou do Horažďovic na jatka, spolupráce funguje a platí včas,

□ Cecilka - první jalovice s váhou přes 400 kg v roce (foto: archiv rodiny)

□ Pomáhají i nejmenší (foto: Pavla Vydrová)

takže nemáme potřebu to měnit nebo vozit zvířata do Německa, jako to řada chovatelů dělá, tam se musí myslet na náklady za přepravu a nám se to, většinou kvůli jedné krávé, řešit nechce.“

Chovatelské mety

„První dva plemenné býky jsme odchovali na OPB Benešov. Jeden z nich byl v roce 2019 na Národní výstavě v Brně a umístil se na 3. místě (Eda ze Zbynic ZPI 814), což byl náš první chovatelský úspěch. K tomuto býkovi se pojí úsměvná historka, protože Eda se tehdy v aukci na Benešově neprodal (pouze jeho kolega) a tak jsme ho stáhli domů a na podzim si pro něj přijel pan Havránek, který bydlí asi 20 km od Benešova, takže se na Moravu nakonec stejně vrátil a 350 km absolvoval znovu. Býček šel do komerčního chovu a potěšilo nás, když nám vloni na jaře pan Havránek zavolal s tím, že by od nás chtěl dalšího plemenného býka, že je s Edou maximálně spokojený. Skutečně přijel a na podzim si nového býka odvezl. Dobrá zkušenost je nejlepší reklama,“ pochvaluje si Petr a Eva se přidává: „To jsou naše chovatelské mety, které si dáváme a snažíme se postupně

jich dosáhnout. První odchovaný býček, první vracející se kupec... Tím, kterého si bral pan Havránek jako druhého, byl Hanibal ze Zbynic (ZPI 863) a byla to naše další překonaná meta v podobně lineárního hodnocení, respektive překročení 80ti bodové hranice, protože tento býček získal pro nás do té doby nepředstavitelných 82 bodů.“ Ještě se od Petra dozvídám, že jména býčků vymýšlejí kluci a že loňský rok s písmenem „CH“ byl opravdovou výzvou, vymyslet čtrnáct jmen jim dalo zabrat. A ještě si k tématu odchovu býčků posteskne, že je velká škoda, že je zavřená odchovna v Měcholupech, protože to by pro ně bylo v dosahu, a hlavně by se jim podařilo plemeno zpropagovat tady v okolí.

Goliáš inseminací

„Ještě jsem zapoměla naši druhou dosaženou metu, kromě výstavnictví to bylo ještě přání, aby náš býk působil v inseminaci, a to se nám povedlo ještě před „dvaosmdesátibodovým“ Hanibalem, kdy si firma Natural spol.s r.o. odkoupila Goliáše ze Zbynic (ZPI 849), který byl při základním výběru ohodnocen 79 body, v roce měl 600 kg a byl po italském inseminacním otci Serio (ZPI 716) z nabídky Jihočeského chovatele,“ rychle doplňuje výčet dosažených met Eva a Petr jí doplní: „To byl velký úspěch! Vliv má z jedné části genetika ale i to, jak se býci na odchovně krmí, to by nebylo v našich domácích podmínkách možné, zvíře takto „udělat“. Pan Josef to přeci jen nenechá na odchovně a přisadí si s tím, že záleží na základu jaký zvíře má a zejména na mléčnosti matky, což je jeden z nejdůležitějších aspektů odchovu telat.

□ Goliáš ZPI 849 - zakoupen do inseminace (foto: archiv rodiny)

Vážím, vážíš, vážíte?

„U nás se všechna telata váží, protože nevěříme v kvalifikovaný odhad, podle nás nic takového neexistuje nebo se o to nelze dostatečně opřít. Kolikrát si před vážním jen tak tipneme, ale realita je pak úplně jiná. Poslední dobou, když se díváme do porodních hmotností, např. býků v katalogích nebo na online plemenné knize, tak se to díky zpřísnění systému zlepšilo a váhy se nám zdají reálnější, ale vždy tomu tak nebývalo a roky nás to dost zlobilo. Vždy jsme si říkali, že bychom opravdu chtěli vidět ty zástupy 38 kg charolais a simentálských telat, kterých byly ještě nedávno plné katalogy základních výběrů. My když máme 42 kg tele, tak je to už opravdu „drobeček“, a to má piemont jemnou kostru. Tele do 50 kg je velice kostně úplně normální a dle našeho názoru se nikdo nemusí bát větších komplikací při správně probíhajícím porodu. Aspoň tak to vnímáme my a myslíme si, že by se to mělo dostat do povědomí širší chovatelské veřejnosti. Proto bychom byli rádi, kdyby si vzali vážení za své všichni chovatelé. Velmi by se tím zpřesnil výpočet odhadu plemenných

□ Výhled na Kašperk (foto: archiv rodiny)

□ Hanibal ZPI 863 – první býk přes 80 b. (foto: archiv rodiny)

hodnot, protože nepravdivé údaje následně zkreslují výsledky všem ostatním chovatelům zapojeným do kontroly užítkovosti, kteří si zvíře se zkreslenými hodnotami koupí a následně se mu tyto hodnoty „přenášejí“ dál a dál na potomstvo, což je velmi nezodpovědné a neférové jednání. Chovatelé si lžou do vlastní kapsy, naprosto zbytečně a pro nás zcela nepochopitelně,“ postesknou si nad praktikami některých chovatelů manželé a dodávají: „Telata vážíme co nejdříve po narození na digitální váze. Tele dáme do plastové vaničky, ve které jsme koupávali naše kluky, navčkneme ušní známky a dáme telíka (jak je vtipně označuje Petr) zpět pod krávu.“

A co Petr?

„Já jsem pracoval v místním družstvu. Mám výuční list ze zemědělského učiliště v Sušici se zaměřením na rostlinnou výrobu a mechanizaci. Po dvou letech v zemědělském podniku jsem nastoupil na roční povinnou vojenskou službu a pak jsem se ještě vrátil na 4,5 let do družstva, déle jsem to ale nevydržel. Plat v porovnání s přesčasy – obzvláště v době žní – byl velmi nízký, a tak jsem to vzdal. Tenkrát probíhal nábor do armády, dostal se ke mně leták, a protože jsem se vždy zajímal o vojenskou historii, zejména I. a II. světovou válku a meziválečné období, tak jsem do toho šel. Dostal jsem se do Janovic k ženistům a získal řidičské oprávnění na všechny kolové bagry a nakladače, které se mi hodí i dnes. Podepsal jsem na dva roky s tím, že uvidím, co mi život přinese. Z Janovic, kde posádka končila, jsem přestoupil do Bechyně a zde jsem vydržel dalších šest let. Třikrát jsem byl na

misí v Kosovu, celkem 21 měsíců. Jenže v lednu 2009, když jsem se po x měsících vrátil naposledy, přišla hned na to série cvičení a služeb v Bechyni a vše vyvrcholilo povodněmi, na které jsem odjel pomáhat. Jenže to už jsem si musel vybrat, jestli Eva nebo vojákování,“ otevírá svůj životní příběh Petr a zdá se, že nelituje ☺: „Eva samozřejmě vyhrála. Od října 2009 jsem na posádce v Klatovech. Poslední dobou uvažuji, že už vojsko pověším na hřebík a budu se věnovat jen farmaření. Roky přibývají, síly ubývají, farma se rozrůstá a nelze do nekonečna sedět na dvou židlích,“ s pokorou mi sděluje Petr...

Bez dědy by to nešlo

Petr byl od dětství zvyklý na hospodářství pomáhat, tak se umí ke každé práci na farmě postavit a společně s otcem to táhnou dál. Jak už bylo řečeno, nejvíc se farma rozrostla v době, kdy šel pan Josef do důchodu a od té doby se stále pomalu rozšiřuje. Petr si doposud drží práci u vojska, ale může si to dovolit jen díky systému služeb, který umožňuje plánování volného času a dává tak možnost se farmě dostatečně věnovat v době náhradního volna. Přesto je ale pan Josef stále velkou oporou: „Bez dědy by to nešlo, hodně nám pomáhá. V zimě ráno doma nakrmí, aby Petr nemusel vstávat už ve 4 hodiny. V létě se ráno jede podívat na pastvinu, doplní vodu a zjistí, jestli nemá některá z krav či jalovic říji. Inseminovat k nám jezdí technik ze společnosti Natural, se kterým jsme naprosto spokojeni. Přijede kdykoli odpoledne i o svátcích či víkendech, a navíc má velkou úspěšnost zabřezávání,“ pochvalují si manželé.

□ Chloupek ZPI 884 – zatím nejlépe hodnocený býk 84 b. (foto: archiv rodiny)

□ Hezoun ZPI 879 – první býk prodaný do zahraničí SK (foto: archiv rodiny)

„Na výstavy můžeme jezdit také jen proto, že máme zastání v rodině. Chtěl jsem se letos z výstavy vrátit, abych zasel jařiny, ale naštěstí to naši důchodci (oba tchánové) vzali do svých rukou a oseli, co bylo potřeba. Ale období dubna, kdy je třeba sázet brambory a připravit pastviny, je z pohledu výstavnictví náročné,“ míní Petr a Josef se s úsměvem zapojuje: „Přeci nepojede domů zasít pár hektarů 300 km z Brna, máme roudnickou šestimetrovou sečku, tak jsem vysvětlil spolutchánovi jak a kdy ovládat znamenák, co dělat a pustili jsme se do toho.“

Letošní turnusy a ne-selekce na povahu

„Ve stádě je 14 matek + jalovice a telata, aktuálně máme v registru zvířat (IZRu) 28 ks a sedm býčků v odchovně. Tři prošli II. turnusem na OPB Benešov (pozn. Chuligán ze Zbynic získal 80 b a Chloupek ze Zbynic dokonce 84 b – to ale v době reportáže ještě chovatelé netušili ☺), do III. turnusu máme dva býčky na OPB Dubňany a jedním z nich je první geneticky bezrohý piemotský býček v České republice – Chianti ze Zbynic. A poslední dva naši loňští býci budou ve IV. (podzimním) turnusu na OPB Osík s tím, že jeden vypadá opravdu velmi dobře – jeho maminka je v TOPce první v maternálním efektu (pochází z chovu pana Harvalíka) a musíme potvrdit, že je opravdu hodně mléčná, takže se mu už od narození dobře dařilo. Je to jedna z našich nejlepších krav, která má ale ráda svůj klid a je ve stěhu vždy, jakmile se děje ve stáji nebo na pastvině něco jinak než obvykle – je bázlivá, ne agresivní. My jsme si ji na chovu pana Harvalíka vybrali dobrovolně,

moc se jí k nám nechtělo, dokonce dokázala při nakládce ve stáji vyskočit za ostatními oknem, ale doma na chovu se nám ji podařilo naučit na chleba a dnes je to zvíře úplně v pohodě. Ale pouze vůči členům rodiny, k ostatním je nedůvěřivá. Přitom dává nejlepší býky, kteří jsou zároveň velmi klidní a nemívají problém se zvládnutím stresových situací," vypráví mi příběh jedné z nejlepších krav z chovu Eva a zamýšlí se nad povahou: „Nesetkali jsme se s tím, že by tohle plemeno mělo nějaký zásadní problém, spíš nám to přijde jako předsudek, že se o piemontech mluví jako o problémových z pohledu temperamentu. Vyřazovali jsme za celou dobu pouze jednu krávu z tohoto důvodu, a to jen proto, že se chovala velmi zvláštně po porodu a byla nebezpečná nám, sobě i teleti, takže z ní byl ve čtyřech letech pěkný jatečný kus. A naopak tady máme jednu, která je trošku temperamentnější, ale telata má přitom naprosto klidná. Myslíme si, že je to zejména o tom, jak se ke zvířatům chováme a jaký máme přístup..."

Petr uzavře téma temperamentu jednoznačným postojem: „Opravdu si dáváme pozor na to, jaká zvířata ve stádě necháváme a jaké býčky dáváme do odchovu, pro nás je důležité, aby nám dělali dobré jméno, a proto když vidíme, že býk je přeci jen trošku temperamentnější, tak ho na odchovnu nedáme, anebo ho z odchovny stáhneme, pokud se tam neklidní. Nechceme, aby se o nás říkalo, že jsou naše zvířata divoká, když víme,

□ Kráva po otelení v porodním boxu (foto: Pavla Vydrová)

že to není pravda. Děláme všechno pro to, abychom očistili jméno piemontů v očích chovatelské veřejnosti. Jsou to skvělá a inteligentní zvířata, která mají k agresivním tvorům hodně daleko a záleží na přístupu chovatele, jaké stádo si vytvoří a jaké bude mít."

Kontinuální telení

„Tím, že se u nás pouze inseminuje, rozhodujeme do značné míry o tom, kdy se budou krávy telit. Před otelením je vždy umísťujeme do stáje u domu, krmí se, nastýlá se jim a jsou s námi v denním kontaktu, což přispívá k tomu, že se eliminuje divokost. Vrací se do stáda na pastvinu k ostatním až v momentě, kdy telata stírají všechny struky a mají v pohodě pupík," vysvětluje mi systém odchovu telat Petr: „Telíme kontinuálně, tzn. celoročně, abychom měli zajištěné býky do všech čtyřech turnusů. Nejlepší

jsou zimní telata, ta máme naučená opravdu na zavolání, ta jarní už jdou brzy po narození na pastvinu, a tak už si je tolik neochotíme. Ale i když se jim morálka na pastvině trošku rozvolní, tak jakmile je na podzim stáhneme z pastviny domů, tak si rychle na kontakt zvyknou. Klidná manipulace a přítomnost lidí je zásadní. I na pastvinu mezi ně chodíme minimálně dvakrát za den."

Pouze inseminace

„Inseminace také přispívá k ovladatelnosti stáda a opačně pro inseminaci potřebujeme klidná zvířata. Zatím jsme to vyhodnotili tak, že je pro nás býk neekonomický, takže pouze inseminujeme, protože by se musel jednou za tři roky vyměnit, aby nešel na dcery, tak se nám jeho nákup nevyplatí. Insemináčnické dávky přitom nejsou zase až tak nákladné, Itálové drží ceny na poměrně slušné úrovni, což je výhodou a reinseminace se nám také daří eliminovat. Napoprvé či napodruhé zabřeznou všechny, v ojedinělých případech se musí inseminovat vícekrát. Při ceně kolem 800 Kč/dávku krát tři roky plus něco navíc na reinseminace a stále mi to vychází výhodněji než býk," vypočítává Eva a dodává: „A protože máme malé děti, tak ani zatím býka do stáda nechceme. Přeci jen to je kolos, který se musí někam umístit a u nás na dvoře není vhodný prostor. Vlastně jsme za celou dobu jen jednou využili býka v přirozené plemenitbě na

□ Kráva ve stáji před otelením (foto: Pavla Vydrová)

□ Budoucí stáj před rekonstrukcí (foto: Pavla Vydrová)

doskok, a to zmiňovaného Edu, který se k nám vrátil z Brna a prodal se až v říjnu. Pár telat po něm tehdy bylo, ale většinou kříženci.“

Plánované rozšíření

„Před pár lety se nám podařilo koupit jednu chalupu tady ve vsi, k ní patří pozemky, které by měly vydělat na opravy chalupy – není v úplně dobrém technickém stavu. To nic nemění na tom, že to je velký úložný prostor – jak dvůr, tak bývalé stavení včetně stáje. Na dvoře jsme udělali několik přístřešků a díky tomu máme nyní téměř veškerou sezónní mechanizaci pod střechou. Bývalá maštala, ve které jsou aktuálně stroje, by měla v budoucnu posloužit jako odchovna jalovic nebo prostě stáj, která nám umožní navýšit základní stádo, což není aktuálně z důvodu vyčerpané kapacity zimního ustájení možné. Každopádně k této chalupě náleží 15 ha pozemků, které jsme měli nejdříve v nájmu, ale v letošním roce se nám je podařilo od původních majitelů odkoupit. Takže teď už víceméně hospodaříme – téměř komplet – na vlastních pozemcích s tím, že nám do nájmu dali pozemky také členové mé rodiny a pronajatých od cizích lidí už je asi jen necelých pět hektarů,“ pochvaluje si aktuální situaci z pohledu nemovitostí a pozemků Eva a Petr to doplňuje: „Kolem 30 ha je našich, 10 pronajatých v rámci příbuzných a těch pět od cizích. Přes 40 ha máme tedy jistých, takže jsme v klidu. Hlavně

jsou všechny pozemky tady blízko vesnice,“ spokojeně říká Petr a ukazuje na jeden pozemek pod lesem na protějším svahu, který je vidět z okna kuchyně, ve které sedíme. Aktuálně jsou ale zvířata na jiné pastvině – za vesnicí, takže se pohledem na pasoucí se bílé krávy nepokochám. Pouze můžu obdivovat zelený pažit porostu, který dnes obdržel dávku milimetrů shora. Cestou sem se vystřídal snad všechny druhy počasí, od slunečného ažura, přes mlhu a mrholení až po přivalový déšť a sněhové vločky, studený máj v stodole ráj, snad je to příslib...

Živka ruku v ruce s rostlinkou

„Trvalých travních porostů máme 33 hektarů a orné půdy 13 ha. Ze začátku jsme chtěli čistě chovat dobytek a mít k tomu jen trvalé

travní porosty. Jenže kamarád, se kterým spolupracuji v rámci poradenské činnosti, který sám hospodaří na 150ti hektarech a chová plemeno salers a se kterým jsem na téma hospodaření debatují, si stojí za tím, že živočišná a rostlinná produkce by měla jít ruku v ruce, aby to dávalo smysl. Má pravdu. A tak jsme se pustili i do polaření,“ vysvětluje mi Eva a je si vědoma toho, že v podhůří Šumavy se do pěstování plodin tolik lidí nehrne: „Kráva dělá pole a pole dělá krávu, jak to prý říkával jeho děda. Ta myšlenka se mi moc líbila a dospěla jsem k závěru, že je to opravdu tak. Nakrmit krávu tím co vypěstují, její hnůj pak zapravit zpátky do pole, abych zase něco mohla vypěstovat a z krávy mít navíc ještě užitek v podobě mléka a masa – myšlenky předků mají něco do sebe“.

Sláma už nás netrápí

„Obilí děláme, aby byl šrot, kterým přikrmujeme telata a hlavně aby byla sláma na stlaní, protože za tu se v některých letech platí zlatem. Než se nám podařilo hektary navýšit, tak jsme měli skutečně velké problémy se slámou. Dnes už si to nedovedu představit, ale jednu zimu jsme díky nedostatku slámy řešili tak, že jsem každou sobotu jel pro piliny a nastýlalo se ráno slámou a odpoledne pilinami. Ale z toho není kvalitní hnůj, je kyselý a není to ono. I ve stáji byl z pilin divný zápach a ani využíváním různých přípravků, které měly pro-

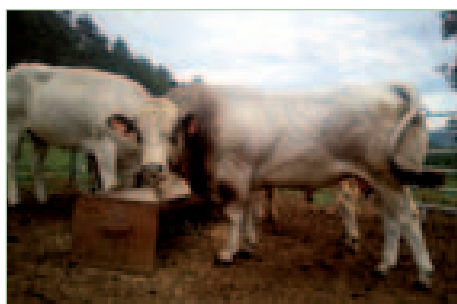

□ Jalovice zakoupené od pana Kuděje v roce 2022 (foto: Pavla Vydrová)

středí upravit, jsme si příliš nepomohli," vzpomíná na nelehké období Petr a Eva doplňuje: „Já mám obecně averzi vůči chemii, a to ať v případě lidských léčiv, tak různých hnojiv a všeho umělého. Samozřejmě jsou případy, kdy se člověk bez toho neobejde, ale je-li alternativa, tak se k ní vždy přikloníme. Hnůj je dnes opravdovou vzácností a ceněnou komoditou. Takže za hnůj i slámu se platí zlatem. A bohužel asi bude v této oblasti ještě hůře, až nám zakážou kvůli uhlíkové stopě hloubkově orat úplně.“

Maximální soběstačnost

„Ať je to seno, sláma nebo obilí, ve všem jsme soběstační. Krávy s telaty dostávají celou zimu seno a trošku šrotu na přilepšení. K dispozici máme dvě stáje, které jsou propojené průchodem, který využíváme zejména pro manipulaci se zvířaty při kydání a také oddělování zvířat při příkrmu obilím. Zasušené krávy šrot nedostávají. Jinak děláme hlavně travní senáž, ale velmi se nám osvědčila její sušší varianta, protože se s ní dobře manipuluje a neplesniví, a to ani když jí prokoušou myši. Zvířata ji i lépe žerou a nádherně voní,“ uzavírá Petr téma krmné dávky s tím, že dělají pravidelně kompletní obnovy luk a pastvin a opravdu si na tom zakládají. Po několika letech přestávají louky poskytovat tolik hmoty, aby se je vyplatilo sekat, takže si obnovou zajistí dostatek píce i z těch hektarů, které mají k dispozici, a pan Josef k tomu ještě dodává: „Ideální by bylo obnovovat po pěti letech, ale dělá se to i později. Občas něco „převedou“ divoká prasata tak, že nemá cenu to rovnat a rovnou se udělá obnova.“

□ Eda ZPI 814 - III. místo na NVHZ Brno 2019 (foto: archiv rodiny)

□ Popelka a za ní výhled na Svatobor (foto: archiv rodiny)

Odchov venku se neosvědčil

„Přes zimu máme všechna zvířata ve stájích. Dva roky jsme odchovávali jalovice venku pod zašlepeným přístřeškem. Pravidelně se jim nastýlalo, byly v suchém prostředí, ale nedělali jsme nic jiného, než jsme řešili zamrzlé napáječky. To bylo ještě v době, kdy na chovu převažovali kříženci. Nikdo se k tomu už nechceme vracet. Zvířata venku zchlupatí, nepřirůstají, protože dají všechno na pokrytí energie odebírané chladným počasím, a hlavně se spotřebuje dvakrát tolik krmení, než když se krmí ve stáji a mnohem více objemu také zašlapou pod sebe a tak se plýtvá,“ přiznává Petr popravdě, jak to fungovalo v době, když se pokoušeli o venkovní odchov a Eva to upřesní: „Snažíme se vyprodukovat plemenná zvířata a ta potřebují nadstandardní péči. Kdyby nás stále živil zástavový skot, tak by ten systém byl možná trošku jiný, ale pro nás jsou důležitá zdravě odchovaná telata, která plní hmotnostní limity a která se podaří buď jako kvalitní matky zařadit zpět do stáda, nebo jako plemenné býčky prodat do chovů. To je to proč to děláme. Za poslední dobu se nám stalo snad jen dvakrát, že se býček „nepovedl“. Zásadně to neřešíme přes překupníky, ale prodáváme je třeba přes Bazoš a musím říct, že piemont se prodává velmi dobře, kdy si i pro jedno tele přijdou lidé třeba až z Havlíčkova Brodu,“ pochvaluje si Eva prodejnost plemene a Petr to ještě spokojeně doplní: „V půl osmé večer jsem dal

inzerát a v půl deváté už jsem ho musel stáhnout – lidi volali ze všech koutů ČR. Sami zatím bohužel nemůžeme realizovat výkrm, protože na to nemáme prostory.“

„Ani odchov u chovatele neděláme. Nejen že si myslíme, že je nenakrmíme/nepřipravíme tak dobře, jako to umí odchovny, ale ani jim nemáme zatím možnost poskytnout dostatečný prostor. Jediné, co by šlo asi zvládnout, by byly čtvrté turnusy – že by byli býci ve stáji, než stáhneme matky z pastvin domů – ale je to jen myšlenka, k činu má zatím daleko. No a maso šíříme zatím jen v rámci rodiny – většinou jalovičky, které nezařadíme do stáda. Do budoucna sice plánujeme bourárnu a prodej masa, ale to je vzdálená hudba budoucnosti,“ uzavírá Eva plánem na prodej masa.

Kvalita na OPB

„Do odchoven dáváme opravdu jen býčky, u kterých vidíme, že mají potenciál. Nemá cenu platit za odchovnu a pak dát býka na jatky, to se opravdu nevyplatí.“

□ Čiperka - první geneticky bezrohá jalovička, II. místo NVHZ Brno 2023 (foto: archiv rodiny)

□ Sněžanka, do které vkládáme velké naděje (foto: Pavla Vydrová)

Nestává se nám to našťastí často, ale když býček neprospívá tak jak si představujeme, tak je jeho osud jasný a na odchovnu se nepodívá. Nemá cenu si prodejem nekvalitních zvířat zbytečně kazit jméno, míní Eva a Petr k tomu doplní: „*Je potřeba si nastavit nějaké cíle tak, aby to mělo hlavu a patu a pomalu na sebe klást větší a větší nároky, ale nemá cenu to uspěchat, když na to ještě člověk nemá. Na odchovnách by prostě měla být jen ta nejvyšší kvalita zvířata. Jsme rádi, že náš Klub si drží parametry pro výběr býků do plemenitby a plemenic na vysoké úrovni a že nás to jako plemeno posouvá. Vnímáme určité rozvolňování v některých Klubech, ale naším cílem je vysoký standard udržet a věříme, že se nám to vrátí.*“

V jednotě je síla

„*Se Svazem jsme obecně spokojeni, s tím, jaké služby nabízí a jaký servis chovatelům poskytuje. Kvitujeme informace ze všech možných oblastí zemědělství, a dle našich zkušeností jsou i odborní pracovníci na vysoké úrovni. Loňský rok nás ale od účasti na velkých akcích odradil. Nechce se nám absolvovat jednání bez konce, a tak jsme se rozhodli se těchto akcí neúčastnit – z časových a morálních důvodů. Jsme spokojeni, že náš Klub funguje v podstatě dobře. Pouze jsme trošku nečinní a málo se scházíme, a to bych jako členka Rady PK chtěla změnit. Pravidelnost setkání a výměna zkušeností jsou podle mě k zastavení stagnace našeho plemene klíčové. Moc*

bychom si přáli, aby i Svaz fungoval jednotně a posouval se dál,“ shodnou se manželé na postoji vůči naší organizaci. Pochvalují si také spolupráci s místně příslušným inspektorem, panem Ing. Karlem Šimákem, který svou práci vždy odvede precizně a umí chovatelům poradit, takže jsou s ním velmi spokojeni (až na občasnou nedochvilnost ☺).

Technika nadevše

„*Máme kompletní sklizňovou linku na pícniny a malý kloubový manipulátor, který je pro nás velkým pomocníkem. Zvládne se velmi dobře pohybovat v prostoru stájí, které jsou původní, a větší technika v nich nemá šanci. Ze začátku se kydalo vše ručně, což si dnes už vůbec nedovedeme představit. Manipulátor je tak i přes vyšší pořizovací cenu k nezaplacení,*“ potvrzuje Eva a pan Josef to ještě doplňuje: „*Bývalá hovězí stáj se strojem vykydat nedala, pro-*

tože jsou tam nízké klenuté stropy, původní koňská maštal je o něco vyšší, ale ani tam to nebyla žádná sláva. Ručně se kydalo dvakrát týdně v úterý a v sobotu, prkno na valník a už to jelo...“

„*Táta předal hospodářství Evině, protože já, jako státní zaměstnanec, mít firmu nemůžu. Také vzhledem k věku, protože manželka dosáhla na dotaci na mladého začínajícího zemědělce a díky tomu, že se v dotacích dobře orientuje, tak to proběhlo velmi hladce,*“ pochvaluje si Petr a Eva se přidává: „*Něco se pokrylo z MASy, letos máme požádáno také přes PRV*“.

pieomontizposumavi.eu

„*Webové stránky farmy jsme chtěli už dlouho, ale nakonec fungují až od podzimu loňského roku. Jsme za ně moc rádi, protože už čtrnáct dní po spuštění se ozvali první zájemci ze Slovenska, že by chtěli naše býky. Takže už od podzimu byl zamluvený býk, který teď prošel druhým turnusem a býk z prvního letošního turnusu se také obratem prodal,*“ pochvalují si majitelé: „*Velmi se nám zamlouvá i prodej přes Bazoš – český i slovenský. To byla naše další meta, prodat zvíře za hranice, kterou jsme Slovenskem pokořili a naše webovky nám k tomu pomohly. Stránky pravidelně aktualizujeme hlavně z pohledu býků, které máme na odchovnách, aby o nich chovatelé a potenciální kupci věděli a mohli se s nimi předem seznámit... A teď nás čeká ještě*

□ Naším cílem je klidné a ovladatelné stádo (foto: Pavla Vydrová)

aktualizace v podobě fotek z Národní výstavy," doplňuje téma webu Petr.

Management stáda

„Ještě se vrátím k tomu našemu kontinuálnímu telení, které tak nějak vyplynulo z logiky, že potřebujeme rovnoměrně rozvrstvit příjmy do celého roku," vysvětluje mi Eva: „Teprve později se nám systém osvědčil také z pohledu býčků, které dáváme do odchoven a tím naplníme všechny čtyři turnusy. Máme zájemce ve všech obdobích roku, takže nám to takto vyhovuje. Nemusíme odmítat kupce a můžeme jim slíbit, že třeba za tři měsíce býk bude. Je jasné, že to není systém pro velká stáda, nebo je to pak velmi náročné na organizaci, ale při našem počtu zvířat si systém – a zejména telení – lehce pohlídáme“.

„No a jak už jsem říkal, s krávami se nám pak i dobře manipuluje, protože jsou na celoroční kontakt zvyklé. Převážíme je na jednotlivé pastviny na dobytčáku. Býčky před odvezením do testu na OPB dáváme i s kravami stranou, aby nám neobskočili jalovičky – díky dostatku ploch není problém stádo rozdělit tak, jak je potřeba. Také se nám osvědčilo, poté co se býčkům nandají nosní kroužky při posledním vážení před odchodem na OPB, nechat je ještě pod matkou, kdy pokračují v pití mléka a následný odstav snáší lépe," míní Petr a Eva k tématu rozdělování stáda ještě dodává: „Krávy před telením převezeme do stáje u domu, kde se po otelení nechají pár dní v porodním boxu a poté jdou společně s telaty zpět na pastvinu. S porody přitom nemáme absolutně žádný pro-

□ Eva s Petrem a Národní vítězkou kategorie jalovic ve věku 12–24 (NVHZ Brno 2023) (foto: Karel Melger)

blém. Piemont se díky jemné kostře telí velmi dobře. Hlídáme si hlavně jalovičky, u kterých se občas porod protáhne, a tak lehce pomůžeme, aby nebyla matka porodem příliš vyčerpaná a mohla pak energii věnovat teleti. Já mám ráda přirozené věci, když plynou tak jak mají a kolikrát říkám Petrovi, ať ji ještě chvíli nechá, ale ta hranice je velmi tenká," uvědomuje si Eva: „Někdy mám pocit, že už se nám stalo snad všechno, ale pak se zase objeví něco nového, co nás překvapí – člověk není nikdy připraven na všechny eventualy. Někdy si pak vyčítá, že měl postupovat jinak, ale to už bývá pozdě, takže je potřeba se k tomu postavit čelem a pokračovat dál. Dnes už víme, že je dobré nechat matky při telení zcela oddělené od ostatního stáda (třeba v průběhu zimy, kdy jsou všechny ve stáji), aby měly klid a pustit je zpět až za pár dní, kdy ji ostatní krávy bez problému přijmou do party.“

„Když je na jaře vypouštíme na pastviny, tak aby si na sebe sku-

piny zvykly, vytvoříme velký koral, doprostřed umístíme kruhový krmelec na seno a prostor přepůlíme elektrickým ohradníkem tak, aby každá půlka mohla ke kruhu. Kvůli telatům, než se naučí na ohradník, děláme ještě záchytnou druhou linii ohradníku, kdyby ten první náhodou překonala," dovysvětluje mi Petr.

Matka pluku a výstavy

„U nás je jasné, která kráva vede stádo. Je to plemence od pana Polanského z Lutoniny, které říkáme Komtesa a ona je prostě dokonalá," říká Eva a s hrdostí v hlase dodává: „V roce 2021 byla panem Káčerem na Národní výstavě v Brně při komentované přehlídce ohodnocena jako nejlepší zástupce plemene piemontese. Je to nádherné rámcové zvíře, dává skvělá telata a ještě přenáší na své potomky absolutně bezproblémovou povahu. Po čtyřech nebo pěti jalovičkách v řadě nám dala plemenného býčka, takže se postarala o rychlé rozšíření kvalitní genetiky do na-

□ Pastva s výhledem na vesnici (foto: archiv rodiny)

□ Komtesa - vítězka NVHZ Brno 2021, vůdkyně stáda, zakladatelka chovu, která přenáší svůj klidný temperament na své potomstvo (foto: archiv rodiny)

šeho stáda. Vločka, která vyhrála pohár pro Národní vítězku v kategorii jalovic na letošní Národní výstavě, je její vnučkou. To, že je to největší rodinný „mazel“ se sice v Brně moc nepotvrdilo a nepodařilo se nám ji předvést tak, jak jsme si nacvičili a představovali, ale doma už je zase v absolutní pohodě a není s ní žádný problém,“ obhájuje Eva brněnskou situaci a dodává: „Vzhledem k tomu, že si na klidném stádě zakládáme a je to pro nás jakési „gro“ našeho chovu, mě to v podstatě ještě dnes velice mrzí. Nikdy bych neřekla, že se jí v koralu tak moc nebude líbit, a přitom za pár minut venku v kotci bude zase jako beránek. I přes tuto letošní negativní zkušenost se výstavnictví vzdát nechceme. A hlavně musíme následující výstavy pořešit v rámci našeho Klubu. Pokud chceme šampionát, tak to nemůže stát na dvou chovatelích. Pokud chceme plemeni udělat dobrou reklamu, tak by to chtělo s větší parádou – více kategorií a více zvířat. Líbilo by se nám pro příští ročníky Národních výstav, aby měla méně početná plemena s menším šampionátem nebo komentovanými přehlídkami prostor ještě před těmi velkými plemeny, tedy aby denní program zahajovala a pak pokračovaly šampionáty plemen, které když se pro-

táhnou do pozdějších odpoledních hodin, tak tam na ně plné tribuny stále zůstanou. Je velká škoda předvádět zvířata před prázdnými tribunami. Nás to také mrzelo, stejně jako ostatní plemena, která časovým posunem programu utrpěla, ať už to byli dexteři nebo belgické modrobílé,“ rozmluví se Eva o pocitech z letošní Národní výstavy. A i když nebyli spokojeni úplně se vším, např. jim vadilo venkovní ustájení a obcházení haly a zmiňovaný časový posun přehlídek, tak obecně hodnotí výstavu jako velmi povedenou. A Eva je ráda, že se jim podařilo dovést zvířata domů v pořádku a zdravá:

„Holky byly po návratu z Brna opravdu šťastné, vyskakovali a bučely, takovou radost jsme u nich ještě nezažili, bylo to až dojemné.“

Srdcem ekolog

„V ekologii nejsme. Hospodaříme v konvenčním systému, i když jsme teď přemýšleli o souběhu, který je dle nových pravidel možný. Počkáme si ale, co to přinese a jak to bude fungovat. Možná to zkusíme, až si to sedne a nastaví se podmínky definitivně. Třeba v příštím roce dáme TTP do ekologie a ornou ponecháme v konvenci, ale neumím si moc představit, jak to bude fungovat. Jak třeba budeme ekologické krávy nastýlat neekologickou slámou,“ zamýšlí se nad souběžným systémem Eva a dodává: „Jsem vnitřním nastavením a přesvědčením ekolog, ale opravdu mi vadí, jak je systém nastavený a jak diktuje nepochopitelné podmínky. Například zákaz odrohování telat, aby byl dodržen welfare, ale podle nás je welfare o tom, že si zvířata rohama neublíží. Jde to na výjimku a už to mi jde proti srsti – výjimky. A když budu v eku a budu si chtít koupit pěknou krávu tak tím, že to je plodící samice, tak si ji mohu koupit pouze od ekologů, takže koupím ekologickou krávu, která se mi ani moc nelíbí jen proto, že tu skvělou, co splňuje to, co si představuji, zařadit do stáda nemůžu, protože je konvenční. Tohle mi vadí.“

□ NVHZ Brno 2021 (foto: Karel Melger)

Zbynické plány

„V plánu máme dokončení rekonstrukcí budov (střechy jsou tu z roku 1939/40), nakoupit pár posledních strojů, dosluhuje cisterna, hodily by se prutové brány a potřebujeme přebudovat stáj v nově přikoupeném objektu. Ještě jeden přístřešek na stroje by se také hodil,“ vypočítává plány Petr a doplňuje: „No a dlouhodobým plánem je to maso, alespoň v menším objemu, ale pravidelně něco porazit a dostat kvalitní piemontské hovězí mezi lidi. Ale to jde ruku v ruce s navýšením stáda alespoň na dvacet matek, aby bylo z čeho brát.“

„Maso je opravdu klenot, ani se nedivím Italům, že jsou na plemeno patřičně hrdí a že ho berou jako národní produkt a poklad, mají být na co,“ chytí se ještě tématu masa Eva: „Baví nás to, jak jsou piemonti liboví, resp. jak z nich není žádný zbytečný ořez a zákazníci, kteří preferují libové maso, jsou naprosto unešení. O skvělé výtěžnosti ani nemluví...“

Přednost nad přednost

A výčtem plánů se pomalu blížíme ke konci příjemného povídání v kruhu rodiny Nových. Ještě je potřeba se na ty jejich drahoukamy zajít podívat, takže přezout do gumáků a vyrazit na pastvinu obhlédnout stádečko pod jarní

□ Vločka - Národní vítěz kategorie jlaovic NVHZ Brno 2023 (foto: Pavla Vydrová)

oblohou. Byla to nádhera, fotky jsou toho dokladem, ale ještě než se úplně rozloučíme, tak sem vložím text, který mě zaujal na webu farmy – v jednom odstavci je tam totiž řečeno vše důležité a podstatné: „Naším záměrem je propagovat plemeno piemontese v rámci široké chovatelské veřej-

□ Vločka a Čiperka na NVHZ v Brně 2023 (foto: archiv rodiny)

nosti, neboť není zcela doceněno. Vyzvedávat kladné stránky piemontských jedinců jako jsou vysoká jatečná výtěžnost, atraktivní vzhled, odolnost, dlouhověkost, ušlechtilost, přizpůsobivost podmínkám, výborné mateřské vlastnosti a v neposlední řadě vysoká inteligence většiny jedinců. Je třeba také zmínit velice kvalitní maso, které je svou jemností a chutí naprosto jedinečné a v rodné Itálii ho berou jako národní produkt. Všechny přednosti a vlastnosti piemontů chceme zdůrazňovat, s čímž souvisí i naše snaha o vylepšení povědomí českých chovatelů masného skotu o tomto plemeni, která je do značné míry z minulosti zkreslena.“ Howgh.

Plemeno piemontese pochází ze severní Itálie, z regionu Piemont. Původně bylo chováno v trojstranné užitkovosti, ale dnes jde již o typicky masné plemeno. Jedná se o středorámcový skot, přičemž průměrná hmotnost krav je přibližně 650 kg a dospělých býků kolem 950 kg. Pro plemeno je typická jemná kostra a dvojité osvalení, což ho činí atraktivním pro užitkové křížení. Výhodou je, že se jedná o dlouhověká, přizpůsobivá a odolná zvířata, kdy kráva často porodí i více než 10 telat za život. První připouštění probíhá ve věku kolem 21 měsíců. Charakteristická je také vysoká jatečná výtěžnost a příznivý podíl tuku a kosti. Barva srsti býků je celoplašťová bílá, šedá nebo nahnědlá – v okolí očí a uší, na krku, na plecích a na končetinách bývá výrazný podíl černých chlupů (ale není to pravidlem). Krávy jsou bílé, světle šedé nebo lehce rezavé. Telata se rodí žlutohnědá, později při přelínávání postupně světlají. Mulec, sliznice, uši, paznehty a rohy mladých zvířat jsou černé, u starších zvířat zůstávají tmavě pigmentované špičky rohů.

Víc slov netřeba. Snad jen popřát rodině Nových, aby se jim dařilo ve všem jejich konání, aby se všechny generace těšily dobrému zdraví, aby je neopouštěla dobrá nálada a vydržel jim zdravý selský rozum, nadšení, pokora i nadhled, protože jsou cítit z každého jejich slova a činu. Za sebe musím poděkovat za velmi krásné povídání a za recept na výborné řezy 😊. Piemontům z Pošumaví zdar! 🐄

Text: Pavla Vydrová, Český svaz chovatelů masného skotu

Informace uvedené v této reportáži nejsou oficiálními postoji ČSCHMS. Text reportáže vychází z osobních názorů chovatelů, jejím zveřejnění vždy předchází autorizace ze strany chovatele. ČSCHMS tyto informace bez cenzury publikuje, ačkoliv se vždy nemusí s uvedenými názory a postupy odborně ztotožňovat.

Pařížské jednání evropských limousinských chovatelů a svazů

Kamil Malát, Český svaz chovatelů masného skotu

Zkraje března se zástupci Českého svazu chovatelů masného skotu a Klubu chovatelů plemene limousine vypravili na třídní cestu autem do Paříže, kde se účastnili jednání uskupení EUROLIM sdružující evropské limousinské chovatelské spolky. Setkání se uskutečnilo při příležitosti konání zemědělského veletrhu Salon International de l'Agriculture (SIA), během něhož proběhly i soutěžní přehlídky (Concours Général Agricole) několika masných plemen včetně limousinů. Dvoudenního pracovního setkání se účastnila čtyřicítka zástupců ze třinácti evropských států.

Pařížský Salon International de l'Agriculture má dlouholetou tradici a těší se obrovskému zájmu návštěvníků. Na výstavu se každoročně vydávají davy Pařížanů, stejně tak jako dalších zájemců o francouzské zemědělství, potravinářství, gastronomii a navazující obory. Že jde skutečně o masivní záležitost dokazuje letošních 615 204 návštěvníků, mezi kterými ani tentokrát nechyběl francouzský prezident. Hospodářská zvířata spolu se

stánky chovatelských organizací a přidružených oborů byla ustájena v hale 3, která svou plochou byla minimálně jednou tak velká jako je pavilon P na brněnském výstavišti. Zajímavostí z hlediska expozice skotu bylo, že všechna zvířata s výjimkou telat jsou vyvážena, a to včetně krav. Telata jsou ustájena hromadně v boxech bez přímého kontaktu s jejich matkami. Ačkoliv z odborného pohledu má vyšší úroveň jiná věhlasná francouzská výstava – Sommet de l'Élevage konaná na podzim v Clermont-Ferrandu – zájem o prezentaci zvířat na pařížském veletrhu je mezi chovateli obrovský a představit svá zvířata ve francouzské metropoli je skutečnou chovatelskou poutou. Například limousinského šampionátu se účastnilo čtyřicet zvířat, která byla pečlivě vybrána z více než 200 kandidátů. A ani do užšího výběru se nemůže dostat

každý. Podmínkou je výstavní úspěch na dalších lokálních šampionátech.

Role sudího limousinské soutěže byla svěřena chovateli z Treignacu panu Vincentovi Rome, který dříve pracoval jako technický pracovník pro francouzskou limousinskou asociaci. Ten vybral nejprve vítěze jednotlivých kategorií, z nichž na samý závěr dekoroval absolutní šampiony za býky a za plemence. V plemenících vybral 4,5letého Onyxu po otci Jocker. V kravách se absolutní šampionkou stala vítězka krav nad 4 měsíce a 8 měsíců Mafia, jenž je dcerou býka Import, která se prezentovala s půlročním teletem jménem Tagada. Večer se pak konalo společenské setkání zahraničních účastníků s francouzskými chovateli a cestou do hotelu nás provedli kolem známých památek noční Paříže.

Páteční den se v hotelu Medien uskutečnilo celodenní jednání zástupců limousinských svazů a asociací a dalších spolků reprezentujících limousinské chovatele napříč Evropou. V první části setkání dostali delegáti všech účastnických zemí, kteří v abecedním pořadí vystoupili se svými prezentacemi ohledně aktuální situace v chovu limousine v dané zemi. Prezentace byly díky jednotné šabloně, kdy všichni přednášející představovali stejné údaje, obsahově dost podobné a ostatní tak měli možnost porovnávat srovnatelné informace. Ty se týkaly nejenom základních dat jako jsou počty zapsaných krav v plemenných

knihách, ale i využívání inseminace, podílu zastoupení bezrohých zvířat v populaci či nositelů jednotlivých genetických mutací. Prezentovala se taktéž data o počtech dovážených zvířat a také o exportních úspěších.

Přestože počty českých limousinských zvířat patří k jedněm z nejnižších ze všech evropských zemí, můžeme se chlubit vysokou úrovní z hlediska kvality a systému práce. Procentuální využívání inseminace v našich chovech, které je na úrovni 21,7 %, patří spolu s Velkou Británií dokonce k nejvyšším ze všech zemí. Ani Francie, kde je aktuálně registrováno v PK 155 tisíc limousinských krav (z celkových 1,1 milionů), takového podílu nedosahuje (15 %) a v mnoha zemích se po inseminačních otcích nerodí ani 5 % telat. Přestavené informace o genetických znacích ukázaly, že je poměrně dost států, které určité základní mutace spojené například s dvojím osvalením či bezrohostí vůbec nesledují a nejsou tudíž schopny výsledky o podílu nositelů například nt821 či Q204X (dvojí osvalení) sdělit. Totéž platí o údajích o genetickém založení bezrohých jedinců. Mnohé země prezentovaly spíše hrubé odhady než reálná čísla. I v této statistice se Česká republika řadí k absolutní špičce, kdy údaje z analýz SNP prováděných od konce roku 2018 ukazují, že v ČR je podíl bezrohých krav na úrovni 70 % ze zvířat zařazených do chovu (57 procent v podobě heterozy-

gotně bezrohých a 13 % homozygotně bezrohých). V chovech jsou pochopitelně i starší krávy, které testované na bezrohost přes SNP nebyly, ale i tak se jedná o nejvyšší podíl geneticky bezrohých zvířat. Ve Francii odhady hovoří o tom, že bezrohých zvířat jen okolo 5 %, v Irsku dokonce jen jedno procento. Prezentace obsahovaly i otázky o genetickém hodnocení a včetně toho, zda mají země v plánu rozvíjet systém odhadu PH. Poněkud překvapivé bylo, že není až tak vzácné, že genetické hodnocení ani neprobíhá. Možná až polovina účastníků uvedla, že nic v oblasti výpočtu plemenných hodnot měnit nebude a že ani nemají v plánu systém nějak rozvíjet zavedením genetického hodnocení pro nové znaky. Pro nás bylo v tomto bloku asi nejdůležitější informací, že Francie, jakožto kolébka plemene, má v plánu uvést v život genetické hodnocení končetin. Irové se pak chlubili jejich systémem sběru dat a exportních úspěších při vývozu masa a živých zvířat (Irsko je největším vývozcem hovězího masa v Evropě). Nutno přiznat, že irský systém je opravdu velmi propracovaný a může být v mnohém inspirací i pro samotné Francouze.

Odpoledne pak probíhaly diskuze na téma fungování EUROLIMu a okrajově také ILC (International Limousin Council). Aktivita obou těchto organizací byla covidem přerušena a nyní se budou hledat způsoby, jak je „zrestartovat“ a obnovit jejich činnost. Francouzští organizátoři se ve svých vyjádřeních netajili tím, že by se raději soustředili více na činnost na území Evropy v podobě EUROLIMu, než na celosvětové úrovni, kterou reprezentuje ILC. EUROLIM byl založen v roce 1989 zástupci jedenácti států. Dnes funguje na nepravidelné bázi a ani se úplně přesně neví, kdo je členem, neboť neexistuje žádná evidence a neplatí se žádné členské poplatky. I toto by mělo být napraveno a narovnáno, aby platforma dostala určitý řád a z něj vycházející vážnost. Za tímto účelem byla zformována pracovní skupina, která by měla zrevidovat status EUROLIMu a navrhnout potřebné úpravy ve stanovách. Jednání by se měla konat pravidelněji, a to minimálně jednou ročně fyzicky a zhruba 3x ročně prostřednictvím videokonferencí. Další fyzické setkání se uskuteční už na přelomu června a července v Lucembursku, kde by měl být zvolen předseda a další členové výboru EUROLIMu. Kromě pracovní skupiny pro stanovy byly vytvořeny další tři, které budou řešit sdílení dat a informací ohledně genetických znaků, efektivitu včetně enviromentálních předností plemene a v neposlední řadě vznikla skupina pro

legislativní otázky ohledně zápisů zvířat do PK z pohledu pravidel evropského zootechnického nařízení. V této skupině bude pracovat i ředitel svazu Kamil Malát.

Neoficiálně jsme řešili také možnost pořádání světového kongresu limousine, o který jsme před časem projevíli zájem. Vzhledem k tomu, že platforma EUROLIM není k dořešení této otázky určena, nedostali jsme jasnou a jednoznačnou odpověď. Neformálně však zaznělo, že Francouzi, kteří kvůli covidu kongres museli dvakrát zrušit, už nemají v úmyslu se o pořádání ucházet. O zájmu Australanů, kterým bylo pořádání taktéž přiručeno a kteří rovněž kvůli covidu plány museli změnit, se neví nic aktuálního. Pokud bychom však měli chuť kongres v roce 2025 či později uspořádat v České republice, vše nasvědčuje tomu, že máme dveře otevřené.

V poslední části setkání se vedly debaty ohledně zápisu, respektive naopak odmítání zápisu černě zbarvených zvířat do plemenných knih či o ukotvení povinnosti mít při zápisu do PK doložený původ přes DNA. Ačkoliv tato povinnost není explicitně ukotvena v evropském naří-

zení, všichni účastníci se předběžně shodli, že by tento princip měl být minimálně u býků plošně uplatňován ve všech evropských zemích, což zatím standardem není. Česká republika byla v tomto ohledu brána jako příklad pro ostatní státy. I s ohledem na komplikace při právní vymahatelnosti bylo toto téma ponecháno otevřené a bude se dále řešit na dalších setkáních.

Ani rozprava ohledně registrace černě zbarvených jedinců nebyla z důvodu složitosti tématu a pokročilosti doby uzavřena. Kamil Malát uvedl, že podle něj je k dalšímu nerozšiřování černých zvířat, která jsou v drtivé většině zemí považována za nestandardní, a tudíž i nežádoucí, je důležitý přístup plemenné knihy v zemi, kde se takto zbarvený jedinec narodí. Nejsnazší cestou je totiž na základě národních pravidel definovaných ve standardu plemene ukotvených ve šlechtitelském programu zápis do PK odmítnout již v zemi původu. Pokud totiž k zavedení do PK dojde, je jedinec vydán zootechnický certifikát s pomocí něhož se dostane do jiného členského státu unie, nemá země určení resp. tamní plemenná kniha (svaz) legislativní oporu zápis do hlavního oddílu odmít-

nout. Může maximálně využít institut jeho zaevidování do nižší třídy, která mu sice umožní působení v plemenitbě, avšak bez možnosti zapsat potomky do plemenné knihy. Tento princip uplatňujeme u nás a obdobně se k tomu staví i Francouzi. Zástupci Velké Británie, která registraci černých limousinů povoluje, uvedli, že popularita černých jedinců se na britských ostrovech rychle snižuje, ale zatím nemají v úmyslu svůj standard plemene v tomto ohledu měnit. Bude třeba dalších debat k najetí konsenzu v této otázce na celoevropské úrovni. Většina zemí se však shoduje, že to není ten nejdůležitější problém, o kterém by se měly debaty na úrovni EUROLIMU vést.

Setkání se neslo ve velmi příjemné a konstruktivní atmosféře, a přestože nebyly učiněny žádné konkrétní závazné závěry, šlo o velmi pozitivní setkání s možností otevřeného sdílení názorů a zkušeností, které bylo pro všechny zúčastněné velmi obohacující. Věřím, že se Česká republika bude do debat i nadále aktivně zapojovat a bude pro skupinu přínosem, protože úroveň chovu, sběrem a zpracováním dat patříme mezi lepší státy a máme ostatním co nabídnout.

Fittérství aneb příprava zvířat na výstavu

Ing. Olga Kovalová, Český svaz chovatelů masného skotu

Tři týdny před zahájením Národní výstavy hospodářských zvířat měli chovatelé masných simentálů a členové Junior teamu ČSCHMS možnost zúčastnit se semináře zaměřeného na přípravu zvířat na výstavu, který zorganizoval Klub chovatelů plemene masný simentál ve spolupráci s Českým svazem chovatelů masného skotu a Střední zemědělskou a veterinární školou v Lanškrouně, v jejímž areálu se seminář uskutečnil. Vzhledem k nepříznivému počasí se vše odehrálo v jezdecké hale střední školy. Celým povedeným workshopem účastníky provázel zkušený odborník z Irska Richard O'Beirne. A nešlo jen o mytí, česání a stříhání, ale také vodění a prezentaci jak zvířat, tak sebe samých – tedy vodičů.

V anglických zemích má příprava zvířat na show nebo prodejní aukci dlouhou tradici a dědí se z generace na generaci. Sám Richard O'Beirne v 60. letech choval herefordy, poté i šaroláky. Dnes hospodaří asi na 120 akrech v Kilconly v Irsku. Je úspěšným chovatelem dobytka – provozuje stádo plemenných limousinů. Vedle toho se profesionálně věnuje přípravě zvířat plemene masný simentál, charolais a limousin na prodejní aukce.

Akce byla určena jak chovatelům, tak členům Junior teamu,

Richard O'Beirne v akci (foto: Olga Kovalová)

protože jak se jistě všichni shodneme, je důležité nastupující generaci chovatelů vzdělávat, aby mohli dále rozvíjet chov krav bez tržní produkce mléka, výstavnictví nevyjímaje. Junior team je sdružení mladých příznivců chovu masného skotu, které bylo založeno v březnu 2010 tehdejším předsedou svazu Ing. Vráblíkem. Je pro ně připravováno mnoho aktivit s cílem předat dostupné teoretické i praktické informace týkající se chovu masného dobytka. Na výstavách masného skotu – ať už se jedná o velkou Národní výstavu v Brně nebo klubové výstavy při Zemi živitelce v Českých Budějovicích nebo výstavě Zemědělec v Lysé nad Labem – mají pravidelně soutěžní klání, ve kterém nezáleží na kvalitě samotného zvířete, ale právě

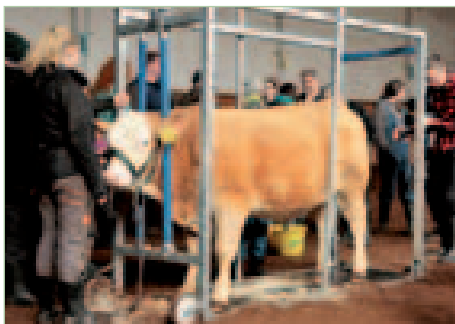
na jeho připravenosti z pohledu ovladatelnosti, ale také kvalitní úpravě zevnějšku.

Richard všem přítomným nejdříve přiblížil, jak probíhá příprava dobytka v Irsku. Zvířata začínají chystat už šest měsíců před show nebo prodejem. Dochází tak k častějšímu kontaktu s člověkem. Srst pravidelně umývají a foukají. Jednak si zvířete zvyká po psychické stránce, ale zároveň to má vliv i na kvalitu srsti – ta je pak čistá, bez parazitů a přelínávání je plynulejší. V zimní sezoně ostříhají zvířata tři měsíce před akcí, na kterou jsou chystaná, aby jim v daný termín dorostla pravidelná srst. Eliminují tak línání.

Ačkoliv většina zásad spojených s profesionální přípravou zvířat na výstavy je platných víceméně

Účastníci semináře na přípravu skotu na výstavu (foto: Olga Kovalová)

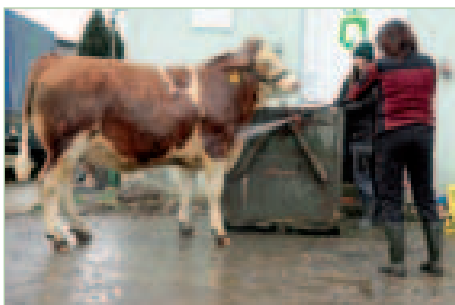

□ Fittérská mobilní klec
(foto: Olga Kovalová)

plošně, je třeba uvést, že fittérské postupy se mohou lišit nejenom podle plemen, ale i zemí. Tento článek tak shrnuje poznatky primárně pro plemeno masný simentál.

Mytí a foukání

K praktické ukázce byla připravena kráva a dvě různě staré jalovice ze Střední školy zemědělské a veterinární a dvě jalovice z rodinné farmy Chlupáčkových, které se postupně vystřídaly u wapy, aby byly umyty od prachu a jiných nečistot a dalo se pak se srstí lépe pracovat. Umytá zvířata byla fixována ve speciální „fittérské“ mobilní kleci, kde boční stěny tvoří jen dvě odnímatelné trubky, na každé straně jedna a za zádi zvířete je volný prostor. Je tak umožněn co nejlepší přístup k srsti po celém povrchu těla zvířete. V kleci se začala zvířata foukat. Přirozeně se nepoužívá fén na vlasy, ale foukač/fukar. Prakticky vypadá jako malý vysavač, který se dnes běžně používá při úpravě srsti psů, koček nebo koní. Je dobré jej zapnout a nechat chvíli běžet jen tak, aby se zvíře se zvukem mohlo seznámit. Foukat začínáme od hřbetu směrem dolů, opět tak zvíře lépe přivyká tlaku, který na něj foukaný vzduch vyvíjí. Chlupy foukáme směrem nahoru.

□ Nejdříve povinné mytí
(foto: Olga Kovalová)

Česání a stříhání

Základem pro pokračování dalších kroků je, že srst musí být pořádně vyfoukaná – zcela suchá. Následuje česání ruku v ruce se stříháním. Začínáme od ocasu. Střapec na jeho konci pořádně rozčešeme a zkrátíme do přirozeného tvaru. Hřebenem střapec natupírujeme. Chlupy na ocasu načešeme proti srsti. Hřbet kořenu ocasu zbavíme delších chlupů, pokud je výše nasazený vyholíme ho úplně. Po stranách ocas zastřihujeme směrem dolů po srsti, což opticky ocas ztenčí a přitom vypadá přirozeně.

I při stříhání začínáme od hřbetní linie. Na trhu dnes najdeme rozdílné hlavy/nástavce stříhacích strojků pro skot, koně a ovce. Zatímco hlava pro skot a koně obsahuje oba nože s hustými, krátkými a rovnými zuby, které zajišťují hladké ostříhání, hlava na ovce má spodní nůž s dlouhými a ne tak hustými zuby a horní nůž je výrazně menší s pouze čtyřmi silnějšími zuby. Pro přirozenější vzhled Richard doporučil použít stříhací hlavu pro ovce, ale jak sám připustil, chce to mít více praxe, aby nedošlo k poranění zvířete. Neděláme prudké pohyby. Vyhodnotíme, jaké má zvíře slabiny a přednosti a pak ho stříháme tak, aby se slabiny zakryly a přednosti zvýraznily. Chlupy načešeme opět nahoru. Ty postupně, pomalu a po kouskách zastřihujeme do roviny. Například od výše nasazeného kořene ocasu, nebo pokud je hřbet měkčí, od výše postavených lopatek. Snažíme se tak vytvořit opticky co nejrovnější hřbetní linii. U zvířete s výraznými vadami hřbetu samozřejmě nelze hřbetní linii ostříhat do ideální roviny, ale drobné exteriérové odchylky pěkně srovnáme.

Krk načešeme od kohoutku dopředu k hlavě a od spodu nahoru. Případné nerovnosti srovnáme zastřížením. Hlavu Richard doporučil ostříhat tři měsíce před událostí, na kterou je zvíře chystané, aby srst dorostla do přirozeného vzhledu. Stříháme po srsti od spojnice uší směrem dolů, ne až k mulci, ale vytvoříme přirozený přechod pod spoj-

□ Přípravky a nástroje prakticky v kyblíku (foto: Olga Kovalová)

nicí očí. Uši nestříháme. Dlouhé chlupy zející zevnitř se ale doporučuje zastříhnout. S načasáváním a zastřihováním postupujeme přes hrudník na břicho. Jeho spodní stranu vystříháme zcela a směrem nahoru do stran vytvoříme přirozený přechod ke chlupatým bokům.

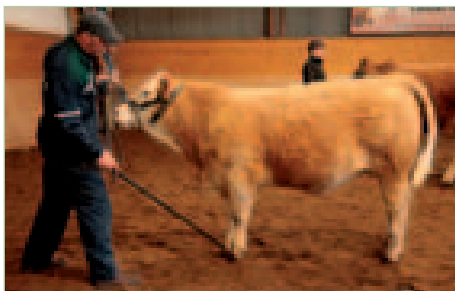
Natužení a zafixování

Pokud máme dostříháno, použijeme glycerinové mýdlo. Mýdlem přejíždíme zvířeti po srsti a vzápětí kartáčem proti srsti. Kousek po kousku opět od hřbetu po celém těle včetně končetin až po paznehty. Načasání chlupů proti srsti má opticky zvýraznit kapacity, osvalení a silné a pevné končetiny. Mýdlo způsobí jejich natužení. Na závěr můžeme pomocí foukače aplikovat/„rozprášit“ obyčejnou pěnu na holení. Pomocí kartáče ji včešeme opět proti srsti, čímž náš „výtvar“ zafixujeme. Na trhu jsou dnes i profesionální spreje na zafixování srsti, pro osvěžení vzhledu nebo dodání lesku. Takováto úprava před výstavou trvá zkušenému profesionálovi asi 15–25 minut podle velikosti zvířete.

Při semináři jsme používali glycerinové mýdlo, které je bezbarvé a může se u vícebarevných zvířat použít na celé tělo. Samozřejmě k dostání jsou i mýdla barevná.

□ Rady od zkušeného odborníka (foto: Olga Kovalová)

□ Ladění postoje pomocí show-tyčky
(foto: Olga Kovalová)

Například hnědé mýdlo se používá především na limousiny, dobře funguje i na tmavší masné simentály. Je jemnější, sjednotí barvu a na slunci srst nevysychá. Bílé mýdlo na šaroláky se dá u simentálů použít na světlé partie. Opět sjednotí barvu, vybělí případné žluté fleky, opticky zvýrazňuje např. nohy. Jakékoli mýdlo má konzistenci dle stáří. Pokud je moc měkké a příliš by se mazalo, nechá se běžně rozbalené vyschnout a pak se dá dobře použít.

Vodění

Když byla tři zvířata upravená, do klece šla další dvě. Zatímco je junioři už sami bez asistence Richarda foukali a česali, v druhé polovině haly vzniklo provizorní předváděcí a zvířata se začala vodit. Richard nám správně připomněl, že by si zvíře na výstavu měl chystat ten, kdo jej bude v den D vodit. Přeci jen se při přehlídce zvíře ocitá v cizím prostředí, obklopené neznámými lidmi, zvířaty, zvuky a jinými stresujícími podněty a je v jeho prospěch, když má vedle sebe známou tvář a vodič ví, jak s ním zacházet a klidnit ho. Doporučuje se také vodit zvířata v tom oblečení, které si poté vezmeme na sebe do předváděcího. V Anglii jsou to často dlouhé pláště, u nás pak bílé košile – i barva oblečení může zvíře rozhodit, pokud na ní není navyklé.

Shrnutí základních pravidel

Shrneme si několik základních pravidel. V ČR se masný skot předvádí tak, že vodič chodí vedle předváděcího jedince, ne před ním. Manipulaci si zjednodušíte, když zvíře naučíte zastavit např. poklepáním na mulec. V předváděcí byste neměli chodit ani příliš

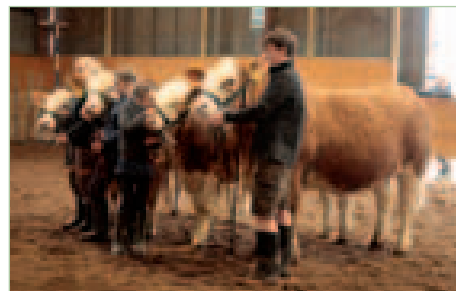
rychle, ale ani pomalu. Dodržujte rozestupy – přeci jen je kráva nekontaktní zvíře a narušením jeho osobního prostoru můžete rozhodit nejen cizí zvíře, ale i vlastní. Vždy udržujte oční kontakt se sudím a ustupujte jeho výhledu. Dbejte na správný postoj zvířete při zastavení. Všechny čtyři nohy by měly být na zemi. Ke správnému rozložení končetin můžeme použít show-tyčku, takové délky, která odpovídá výšce vodiče (aby více nepřekážela, než pomáhala). Jejím dotykem v citlivých místech nad paznehty můžeme ovlivnit jejich postavení. I na používání show-tyčky si musí zvíře zvykat. Během přípravy je dobré, aby si zvíře zažilo i výstavní atmosféru – hluk, hudba, cizí lidé... Udělejte si doma takovou malou cvičnou show.

A samozřejmě nedílnou a velmi důležitou součástí je i vodič sám a jeho projev. Měli bychom si uvědomit, že stres, který prožíváme my sami, se přenáší na zvíře. Nebudte skleslí. Hlavou zůstávejte v ringu se sudím a neztrácejte pozornost. Velmi dobře působí i jednotné oblečení jak u juniorů, tak u dospělých. A mohou nastat i situace, kdy budou rozhodovat maličkosti jako čisté boty či dobře uvázaná kravata.

Od roku 2008, kdy se u nás uskutečnil první seminář tohoto druhu (mimo jiné jeho lektory byli Richard O'Beirne a Leo McEnroe) a kdy zdejší výstavnictví bylo ve svém začátku a předvádění se podobalo spíše přehánění zvířat, uplynulo mnoho času a zaznamenalo velký progres. Dnešní chovatelé jsou odvážnější, zkušenější a možná i díky takovýmto seminářům vzdělanější. Kdo navštívil Národní výstavu hospodářských

□ V jezdecké hale Střední školy v Lanškrouně bylo rušno
(foto: Olga Kovalová)

□ Junioři se svými svěřenci
(foto: Olga Kovalová)

zvířat v Brně, mohl na vlastní oči posoudit, kam se posunulo nejen šlechtění, které se odráží v excellentních kapacitách a osvalení, ale právě i úroveň přípravy zvířat. Její sjednocení jak v úpravě, tak v samotném předvedení, ale třeba i v uniformním oblečení působí velmi dobře na diváka, ale také usnadňuje práci rozhodčímu.

Pokud jste dočetli až sem a máte pocit, že jsme vaše znalosti k přípravě zvířat na výstavu sice obohatili, ale nejste si zcela jistí, že jste všechny body správně pochopili, tak nesmutněte. Celý seminář byl zachycen na kameru a pracuje se na výukovém materiálu, který by měl z této akce vzejít, aby byl přístupný i ostatním chovatelům a juniorům, kteří neměli tu možnost se aktivně akce zúčastnit. Věříme, že bude dobrým pomocníkem pro nadcházející výstavy. Vedle zmíněných seminářů a připravovaných videonávodů připomeňme, že ČSCHMS v minulosti vydal publikaci s názvem „Jak se stát šampionem“. V ní se s využitím mnoha fotek můžete rovněž dočíst nejrozličnější tipy, triky a zkušenosti s profesionální přípravou zvířete na výstavu od A do Z. Tištěná verze brožury je sice nenávratně rozebraná, k dispozici ale je stále elektronické vydání, které si můžete bezplatně stáhnout na webu svazu v sekci Dotace, programy/Formuláře a příručky.

Udělalí jsme si obrázek, co vše a jak chovatel se svým zvířetem absolvuje, než vejde do předváděcího, kde odprezentuje výsledek své práce a je mu rozhodčím vystaveno „vysvědčení“ za jeho snahu. Když použijí slova Richarda O'Beirna: „Je důležité se zúčastnit, užít si to, udělat pro to maximum a výhra je jen pomyslnou třešničkou na dortu!“

Genomické plemenné hodnoty pro sonografické měření nejdelšího zádového svalu u plemene aberdeen angus

Veselá Z., Brzáková M., Novotná A., Vostrý L., Birovaš A.
Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i., Český svaz chovatelů masného skotu

Kvalita masa je pro masný skot jedním z nejdůležitějších ukazatelů. Přestože se v České republice stále kvalita masa neodráží v jeho ceně, mnoho chovatelů masného skotu upřednostňuje zvířata s lepšími kvalitativními ukazateli. Jedná se především o producenty jatečných zvířat, kteří realizují systém prodeje masa ze dvora. Zde si zákazník častěji žádá kvalitní maso plné chuti. Pro další selekci je pro tyto chovatele tedy velmi důležité zaměřit se nejenom na intenzitu růstu zvířat, ale také na správný podíl jednotlivých partií a jejich správnou tučnost, která napomáhá při dalším zpracování masa a zlepšuje jeho chuťové vlastnosti.

Sběr dat pro selekci na jatečnou kvalitu zvířat je problematický. Mnoho chovatelů vykrmená zvířata realizuje na zahraničních jatkách, nebo na domácích porážkách. Proto je nespornou výhodou možnost sledování ještě žijících zvířat a vyhodnocení znaků, které jsou na nich zjistitelné pomocí ultrazvuku. Z toho důvodu bylo v roce 2019 v rámci řešení projektu QK1910059 a na základě zájmu ze strany chovatelů plemene aberdeen angus (AA) spuštěno pravidelné roční sonografické měření vlastností souvisejících s kvalitou masa. S potěšením můžeme konstatovat, že přestože kvůli covidu vypadl celý jeden ročník měření, podařilo se terénní měření z let 2019, 2020, 2022 a 2023 přetavit v plemenné hodnoty, a to rovnou genomické.

Získané plemenné hodnoty ukázaly, že mezi jedinci je dostatečná variabilita. Vzhledem k tomu, že pro plemeno aberdeen angus je podíl intramuskulárního tuku a plochy roštěnce jedním z velice důležitých kvalitativních parametrů masné užitkovosti, je žádoucí při šlechtění věnovat pozornost i těmto znakům.

Ultrazukové měření

K předpovědi genomických plemenných hodnot pro výsledky měření nejdelšího zádového svalu (MLLT) byla použita ultrazuková měření, která na zapojených chovech a rovněž odchovných plemenných býků zajišťovala skotská odbornice Linda McKendrick. Během čtyř let, kdy byla data sbírána, byly získány údaje od celkem 2677 jedinců. Některá data však musela být v rámci očištění z předpovědi PH vyřazena (jedinci bez rodokmenu, jiná plemena než AA, mladší či naopak starší jedinci mimo rámec atd.). Počty vyřazených jedinců jsou uvedené v tabulce 1. Do výpočtu tedy nakonec vstupovaly

údaje od 2500 jedinců s užitkovostí, z nichž 1613 bylo genotypovaných a 887 bez genotypu. Základní statistiky souboru pro předpověď GEPH jsou uvedené v tabulce 2.

Tab. č. 1: Počty jedinců vyřazených z předpovědi GEPH

Důvod vyřazení	Počet vyřazených jedinců
Jedinci bez rodokmenu	58
Jedinci jiného plemene než AA	61
Jedinci s poznámkou nezadávat, nemoc apod.	3
Jedinci mladší než 200 dní	4
Jedinci starší než 500 dní	38
Jedinci bez záznamu u 4 vlastností MLLT	1
Jedinci s neznámou hmotností při měření	1
Záznamy s více než jedním odlišným hodnocením	22
Celkový počet vyřazených jedinců	177

Tab. č. 2: Základní statistiky souboru pro předpověď GEPH

	N	Průměr	SO	Min	Max
Věk ve dnech	2500	366,6	39,7	218	500
HM-MLLT	2500	468,0	100,7	195	872
TUK-ZÁĎ	2498	5,4	2,5	1	19
TUK-ROŠT	2496	4,1	1,8	1	11
PLOCHA	2498	75,7	16,7	27	152
IM-TUK	2500	5,3	1,8	0,2	8,9

HM-MLLT – hmotnost při ultrazukovém měření, TUK-ZÁĎ – tloušťka tuku na zádi, TUK-ROŠT – tloušťka tuku nad roštěncem, PLOCHA – plocha svalu MLLT, IM-TUK – podíl intramuskulárního tuku (mramorování)

Modelová rovnice a genetické parametry

Pro vlastní předpověď plemenných hodnot byla využita jedнокroková metoda ssGBLUP pro víceznakový model vyvinutý pro celkem pět vzájemně korelovaných vlastností:

- hmotnost při ultrazukovém měření
- tloušťka tuku na zádi
- tloušťka tuku nad roštěncem
- plocha svalu MLLT
- podíl intramuskulárního tuku

Pro potřeby výpočtu byly rovněž odhadnuty nové genetické parametry, které jsou uvedeny v tabulce 3. V modelové rovnici pro odhad genetických parametrů a následně také předpověď plemenné hodnoty byly zohledněny následující efekty: skupina vrstevníků (chov + datum měření), pohlaví, věk při měření, věk matky v rocích, přímý genetický efekt (plemenná hodnota jedince) a reziduální efekt. Získané genetické parametry se lehce liší od pilotního odhadu publikovaného ve Zpravodaji ČSCHMS číslo 2 v minulém roce. Důvodem je zařazení nového ročníku zvířat (2023) do odhadu, přísnějšího očištění dat a odlišný výběr vlastností pro odhad. Z výsledků je patrné, že plocha svalu MLLT má spíše nižší až střední dědivost (0,28), zatímco podíl intramuskulárního tuku má dědivost nízkou (0,12). Plocha svalu MLLT vykazuje střední pozitivní genetickou korelaci s hmotností při ultrazvukovém měření (0,56), podíl intramuskulárního tuku je ve střední až vyšší genetické korelaci s tloušťkou tuku na zádi (0,59) a nad roštencem (0,73). Plocha svalu MLLT a podíl intramuskulárního tuku jsou navzájem v kladné genetické korelaci 0,43.

Tab. č. 3: Koeficienty dědivosti (na diagonále), genetické korelace (mimo diagonálu) a jejich směrodatné odchylky (v závorkách) pro předpověď genomických plemenných hodnot

	HM-MLLT	TUK-ZÁĎ	TUK-ROŠT	PLOCHA	IM-TUK
HM-MLLT	0,37 (0,05)	0,05 (0,11)	0,14 (0,11)	0,56 (0,08)	0,27 (0,16)
TUK-ZÁĎ		0,38 (0,05)	0,93 (0,03)	0,14 (0,11)	0,59 (0,13)
TUK-ROŠT			0,34 (0,05)	0,22 (0,11)	0,73 (0,14)
PLOCHA				0,28 (0,05)	0,43 (0,17)
IM-TUK					0,12 (0,04)

HM-MLLT – hmotnost při ultrazvukovém měření, TUK-ZÁĎ – tloušťka tuku na zádi, TUK-ROŠT – tloušťka tuku nad roštencem, PLOCHA – plocha svalu MLLT, IM-TUK – podíl intramuskulárního tuku (mramorování)

Pro srovnání jsou v tabulce 4. uvedeny genetické parametry odhadnuté na stejném souboru jedinců bez využití genomických informací. Z porovnání obou tabulek je patrné, že odhadnuté genetické parametry se lehce liší, neliší se však významně. Za zdůraznění stojí především to, že při odhadu genetických parametrů s využitím genomických informací dochází ke snížení směrodatných odchylek odhadu, a tudíž jsou získané parametry o něco spolehlivější než při pouhém využití rodokmenových dat bez zahrnutí genomických informací.

Tab. č. 4: Koeficienty dědivosti (na diagonále), genetické korelace (mimo diagonálu) a jejich směrodatné odchylky (v závorkách) pro předpověď konvenčních plemenných hodnot

	HM-MLLT	TUK-ZÁĎ	TUK-ROŠT	PLOCHA	IM-TUK
HM-MLLT	0,34 (0,06)	0,22 (0,12)	0,25 (0,12)	0,53 (0,12)	0,36 (0,20)
TUK-ZÁĎ		0,42 (0,06)	0,93 (0,03)	0,33 (0,12)	0,64 (0,19)
TUK-ROŠT			0,37 (0,05)	0,35 (0,12)	0,77 (0,23)
PLOCHA				0,29 (0,06)	0,55 (0,24)
IM-TUK					0,13 (0,05)

HM-MLLT – hmotnost při ultrazvukovém měření, TUK-ZÁĎ – tloušťka tuku na zádi, TUK-ROŠT – tloušťka tuku nad roštencem, PLOCHA – plocha svalu MLLT, IM-TUK – podíl intramuskulárního tuku (mramorování)

Porovnání konvenčních a genomických plemenných hodnot a jejich spolehlivosti

Při vývoji genomického hodnocení nás samozřejmě také zajímaly dopady zahrnutí genomických informací do předpovědi plemenných hodnot.

Z tohoto důvodu jsme pro srovnání předpověděli konvenční plemenné hodnoty (PH) i genomické plemenné hodnoty (GEPH) na stejném souboru jedinců. Pro toto porovnání jsme do předpovědi plemenných hodnot zahrnuli pouze jedince s užitkovostí a jejich předky v rodokmenu. V tomto případě do výpočtu vstupovalo 2500 jedinců s užitkovostí (1613 genotypovaných a 887 negenotypovaných) a 7251 předků z rodokmenu bez užitkovostí (679 genotypovaných a 4072 negenotypovaných).

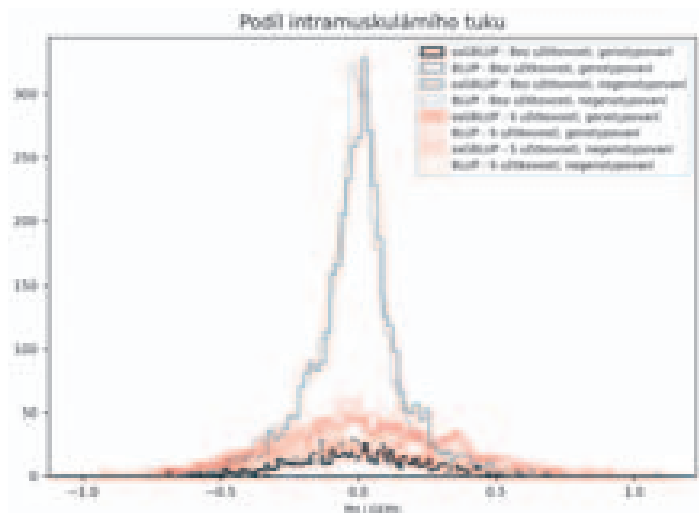
V tabulce 5 jsou uvedené korelace mezi předpovězenými plemennými hodnotami (PH) a genomickými plemennými hodnotami (GEPH). Ze získaných výsledků vyplývá, že u negenotypovaných jedinců s užitkovostí se získané plemenné hodnoty výrazně neliší (korelace 0,96–0,98) a naopak nejvíc se předpovězené plemenné hodnoty liší u genotypovaných jedinců bez vlastní užitkovosti (0,81–0,84).

Tab. č. 5: Korelace mezi předpovězenými plemennými hodnotami a genomickými plemennými hodnotami

Podsoubor	Jedinců	HM-MLLT	TUK-ZÁĎ	TUK-ROŠT	PLOCHA	IM-TUK
S užitkovostí, genotypovaní	1613	0,92	0,95	0,95	0,9	0,91
S užitkovostí, negenotypovaní	887	0,97	0,98	0,98	0,96	0,96
Bez užitkovostí, genotypovaní	679	0,84	0,82	0,82	0,85	0,81
Bez užitkovostí, negenotypovaní	4072	0,91	0,93	0,92	0,91	0,90

Zde je nutné zdůraznit, že při využití genomických informací pro předpověď plemenných hodnot dochází ke změně (a zpřesnění) GEPH ve srovnání s PH u konkrétních zvířat, v celé populaci se však rozdělení plemenných hodnot nemění. V žádném případě to neznamená, že genomické plemenné hodnoty pro genotypované jedince jsou vyšší, pouze je jejich předpověď spolehlivější, jak si povíme v dalším textu. Rozdělení předpovězených plemenných hodnot v celé populaci podle skupin na příkladu plemenných hodnot pro podíl intramuskulárního tuku znázorňuje graf 1. Z grafu je patrné, že rozdělení genomických plemenných hodnot (ssGBLUP) a konvenčních plemenných hodnot

Graf č. 1: Rozdělení předpovězených plemenných hodnot podle skupin jedinců

(BLUP) je téměř shodné a odlišnosti v předpovězených plemenných hodnotách se projevují pouze u konkrétních jedinců.

Hlavní výhodou předpovědi genomických plemenných hodnot (GEPH) ve srovnání s konvenčními plemennými hodnotami je zejména to, že GEPH lze předpovědět i pro mladá genotypovaná zvířata bez užitekosti (nejen pro jedince s užitekostí a jejich předky) a také to, že dojde k významnému zvýšení spolehlivosti předpovězených PH pro genotypované jedince, jak můžeme vidět v tabulkách 6 a 7. V těchto tabulkách jsou uvedeny základní statistiky spolehlivosti konvenčních (PH) a genomických (GEPH) plemenných hodnot pro plochu svalu MLLT (tabulka 6) a podíl intramuskulárního tuku (tabulka 7). Z tabulek je patrné, že spolehlivosti jsou obecně vyšší pro vlastnost s o něco vyšší dědivostí (plocha svalu MLLT), než pro vlastnost s dědivostí nižší (podíl intramuskulárního tuku). Důležité jsou ale především rozdíly v průměrných spolehlivostech mezi PH a GEPH. Ty jsou v podstatě shodné pro skupinu negenotypovaných jedinců. U genotypovaných jedinců však dochází k významnému navýšení spolehlivosti předpovědi a tím ke zpřesnění předpovědaných genomických plemenných hodnot. U plochy svalu MLLT dochází u genotypovaných jedinců s užitekostí (ultrazvukovým měřením MLLT) k navýšení spolehlivosti v průměru o 0,24, u genotypovaných jedinců bez užitekostí k ještě většímu navý-

šení o 0,36. V případě podílu intramuskulárního tuku, tedy vlastnosti s nižší dědivostí, dochází u genotypovaných jedinců s užitekostí k navýšení spolehlivosti o 0,16 a u genotypovaných jedinců bez vlastní užitekosti o 0,27. Obecně lze tedy říci, že k nejvyššímu navýšení spolehlivosti GEPH dochází vždy u skupiny genotypovaných jedinců bez vlastních užitekostí. Graficky je toto navýšení spolehlivosti znázorněno v grafech 2 a 3, ve kterých každý bod reprezentuje spolehlivosti jednoho zvířete pro konvenční (PH) a genomické (GEPH) plemenné hodnoty.

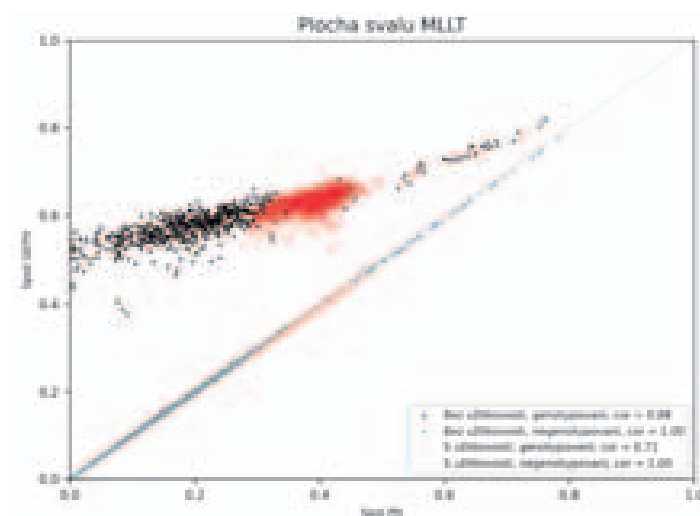
Tab. č. 6: Základní statistiky spolehlivosti konvenčních (PH) a genomických (GEPH) plemenných hodnot pro plochu svalu MLLT

Podskupina		Jedinců	Průměr	SD	Min	Max
S užitekostí, genotypovaní	PH	1613	0,39	0,04	0,28	0,74
	GEPH	1613	0,63	0,02	0,52	0,80
S užitekostí, negenotypovaní	PH	887	0,39	0,03	0,26	0,48
	GEPH	887	0,38	0,03	0,26	0,47
Bez užitekostí, genotypovaní	PH	679	0,22	0,13	0,00	0,76
	GEPH	679	0,58	0,05	0,38	0,82
Bez užitekostí, negenotypovaní	PH	4072	0,12	0,12	0,00	0,78
	GEPH	4072	0,12	0,12	0,00	0,78

Tab. č. 6: Základní statistiky spolehlivosti konvenčních (PH) a genomických (GEPH) plemenných hodnot pro intramuskulární tuk

Podskupina		Jedinců	Průměr	SD	Min	Max
S užitekostí, genotypovaní	PH	1613	0,36	0,04	0,27	0,36
	GEPH	1613	0,52	0,02	0,40	0,52
S užitekostí, negenotypovaní	PH	887	0,36	0,03	0,25	0,37
	GEPH	887	0,32	0,03	0,21	0,32
Bez užitekostí, genotypovaní	PH	679	0,20	0,11	0,00	0,19
	GEPH	679	0,47	0,05	0,29	0,47
Bez užitekostí, negenotypovaní	PH	4072	0,11	0,11	0,00	0,08
	GEPH	4072	0,10	0,10	0,00	0,07

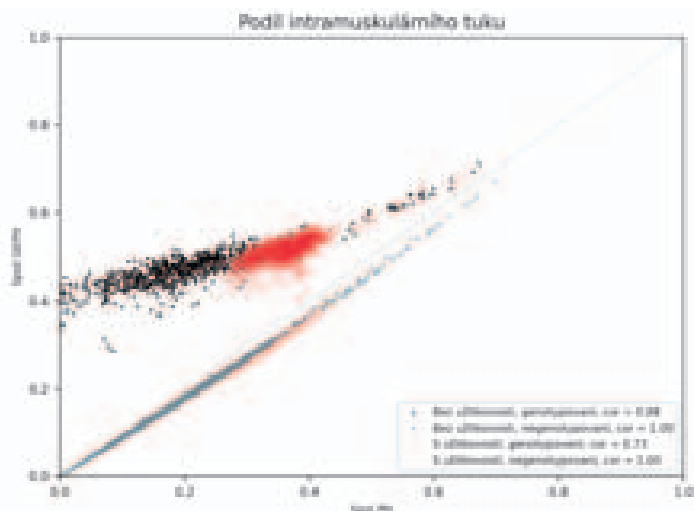
Graf č. 2: Spolehlivosti konvenčních (PH) a genomických (GEPH) plemenných hodnot pro plochu svalu MLLT

Spolehlivosti genomických plemenných hodnot pro mladé jedince

Největším přínosem genomických plemenných hodnot je pak možnost předpovědět plemenné hodnoty s velmi slušnou spolehlivostí pro mladé

Graf č. 3: Spolehlivost konvenčních (PH) a genomických (GEPH) plemenných hodnot pro podíl intramuskulárního tuku

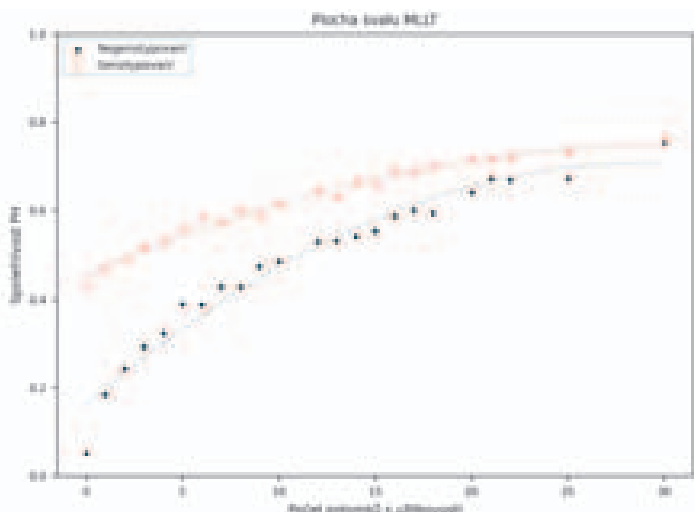

genotypované jedince. Lze tak teoreticky okamžitě po narození jedince předpovědět jeho genetický potenciál a již v této chvíli provést předselekcí jedinců pro budoucích chov, aniž bychom museli čekat na výsledky jejich vlastní užitkovosti, či užitkovosti jejich potomků.

Pro další analýzy jsme již využili výsledky předpovědi genomických plemenných hodnot na souboru všech jedinců s užitkovostí a zároveň také všech čistokrevných jedinců plemene aberdeen angus ogeotypovaných od roku 2018 do současnosti. K těmto jedincům byly dále přidány jejich předci ve třech generacích. Jednalo se o celkem 16666 jedinců, z nichž 2500 bylo jedinců s užitkovostí (1613 genotypovaných a 887 negenotypovaných) a 14166 bez užitkovosti (5665 genotypovaných a 8501 negenotypovaných).

Pro analýzu dopadu předpovědi genomických plemenných hodnot na spolehlivost jsme spočítali průměrné spolehlivosti pro skupiny jedinců bez vlastní užitkovosti na základě počtu jejich potomků

Graf č. 4: Spolehlivost GEPH pro genotypované a negenotypované jedince podle počtu jejich potomků s užitkovostí pro plochu svalu MLLT

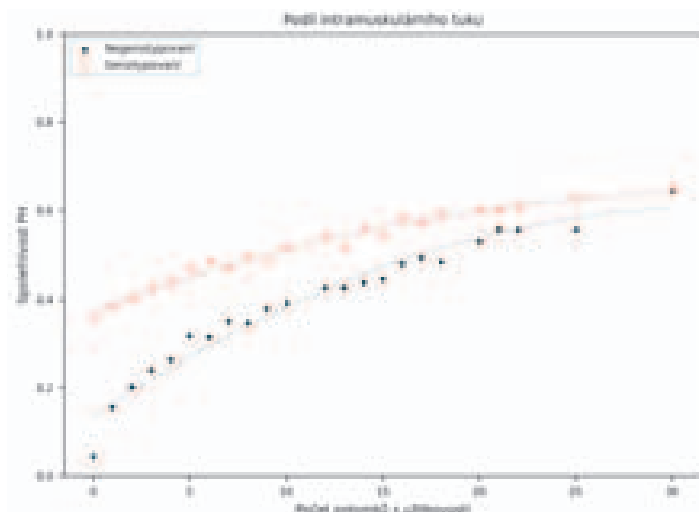

s užitkovostí (měřením MLLT) samostatně pro genotypované a negenotypované jedince. Výsledky pro plochu svalu MLLT jsou uvedené v grafu 4, pro podíl intramuskulárního tuku v grafu 5. Z obou grafů je jasně patrné, že k největšímu navýšení spolehlivosti dochází u jedinců s nízkým počtem potomků. Naopak u prověřených býků s již poměrně vysokým počtem potomků s užitkovostí dochází k pouze mírnému navýšení jejich spolehlivosti a rozdíly mezi genotypovanými a negenotypovanými jedinci jsou minimální.

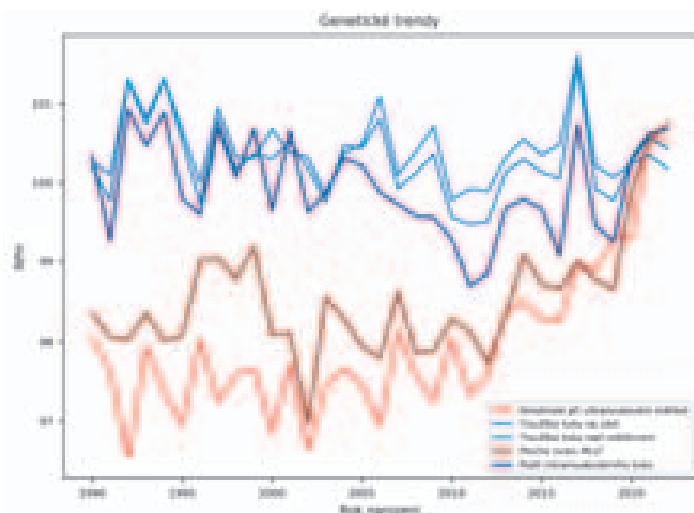
Genetické trendy

V grafu 6 můžete vidět genetické trendy pro všech pět vyhodnocovaných vlastností ultrazvukového měření MLLT. Jedná se o průměry relativních genomických plemenných hodnot (RPH) podle roku narození jedinců. Základní populací, ke které byly RPH počítány, jsou jedinci s užitkovostí (výsledky měření MLLT), průměr je jako již tradičně standardizován na hodnotu 100 a směrodatná odchylka na hodnotu 10. Z grafu je patrné, že u genomických plemenných hodnot pro plochu svalu MLLT dochází po roce 2010 k nárůstu. To souvisí s korelací s hmot-

Graf č. 5: Spolehlivost GEPH pro genotypované a negenotypované jedince podle počtu jejich potomků s užitkovostí pro podíl intramuskulárního tuku

Graf č. 6: Genetické trendy pro vlastnosti ultrazvukového měření MLLT

ností při ultrazvukovém měření (0,56) a zároveň samozřejmě také s odstavovými hmotnostmi, u kterých dochází v naší populaci k selekci na základě PH pro polní test. Zároveň naopak vidíme, že GEPH pro podíl intramuskulárního tuku (a korelovanými vlastnostmi tloušťka tuku na zádi a nad roštěncem) se po celou dobu nemění. Až dosud totiž neměli chovatelé k dispozici PH, na jejichž podkladě by na tyto vlastnosti bylo možno selektovat.

Závěr

Z výše uvedeného vyplývá, že genomické plemenné hodnoty jsou účinným nástrojem, který pomůže chovatelům včas selektovat mladé jedince a vybírat vhodné kandidáty pro odchov budoucích generací. Je však nutné zdůraznit, že i v době genomiky se neobejdeme bez fenotypových informací a bez kontroly užitkovosti. I pro předpověď genomických plemenných hodnot jsou ne-

zbytné další ročníky sběru výsledků ultrazvukového měření MLLT. Jen za tohoto předpokladu bude možné úspěšně předpovědět genomické plemenné hodnoty i pro další generace mladých jedinců.

Nyní nás čeká diskuze s angusskými chovateli, jaké GEPH zveřejňovat a pro jaké jedince (jen skenované, všechny atd.), abychom mohli výsledky předat chovatelům. Pro urychlení v první fázi předpokládáme publikovat data ve formátu MS Excel s tím, že do budoucna bude snahou GEPH plně implementovat to svazové databáze, aby byly výsledky dostupné také v online plemenné knize a ve webKUMP.

Na závěr je potřeba poděkovat všem, kteří podíleli na úspěšné realizaci našeho výzkumu – od jednotlivých chovatelů, provozovatelů odchoven, přes Lindu McKendrick až po pracovníky svazu a VÚŽV a rovněž reprezentanty Asociace chovatelů plemene Aberdeen Angus, kteří činnost koordinovali.

Výsledek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství – projekt NAZV QK1910059 a institucionální podpora MZE-RO0723.

Dopřejte telatům ten nejlepší start! Průjmy u telat – Kryptosporidióza

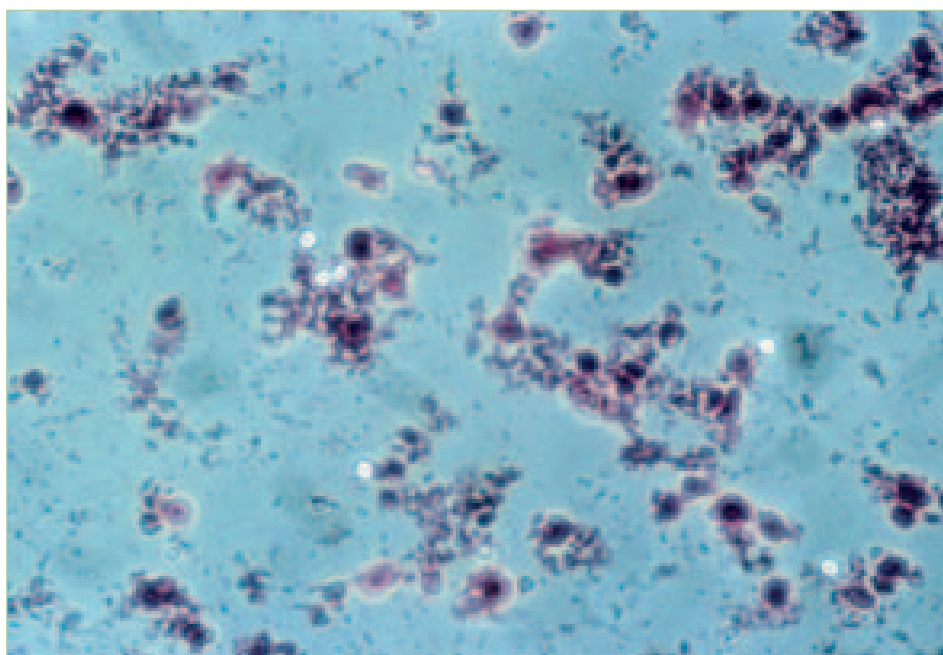
MVDr. Leona Pekáriková,
MSD Animal Health

Ve většině veterinárních publikací je kryptosporidióza spojována s průjmovým onemocněním nejmenších telat. Zřídka se o této parazitóze hovoří jako o zoonóze, tj. onemocnění, které se přenáší nejen mezi zvířaty, ale také ze zvířat na lidi a naopak. Pojďme se proto tentokrát podívat na problematiku i z tohoto úhlu pohledu. Byli jste někdy v Egyptě a postihla vás „pomsta faraónů“, jak mnozí z nás důvěrně nazývají úporné průjmové onemocnění, kdy jste několik dní připoutáni na lůžko, zvracíte, máte teplotu, průjem, nemůžete nic sníst a ukrutně vás bolí břicho? Tak toto onemocnění způsobuje stejný, okem neviditelný parazit, jako u telat – *Cryptosporidium parvum*. A je velmi pravděpodobné, že také vaše telata pociťují stejnou bolest a utrpení.

Toto onemocnění je odbornou veřejností diskutováno stále více, a proto se v březnu 2023 konal ve Francii kongres věnovaný kryptosporidióze, mapující krok za krokem přenos, vývoj onemocnění a dopady na lidskou populaci i zvířata. Byla představena nová sofistikovaná diagnostika a hovořilo se o léčbě a prevenci této mnohdy podceňované parazitózy.

Podívejme se společně na některá fakta týkající se kryptosporidiózy u lidí, jež prezentovala Rachel Chalmers z Velké Británie (Vedoucí National Cryptosporidium Reference Unit of Public Health Wales). Dlouhodobým výzkumem bylo ve vzorcích lidí nalezeno 46 druhů kryptosporidií, nejčastěji *Cryptosporidium parvum* a *Cryptosporidium hominis*.

Významným zdrojem přenosu onemocnění na lidskou populaci jsou hospodářská zvířata. Zajímavé je, že většina diagnostikovaných případů u lidí v měsících únor až květen byla způsobená

□ *Cryptosporidium parvum*

přenosem patogenu na lidi z hospodářských zvířat (souvislost se sezónou telení a bahnění) a u menší části pozitivních záchytů došlo k nakažení jinými zdroji. Nejčastěji postiženou skupinou lidí byli zaměstnanci farem a pracovníci služeb podporujících chod chovů. K nakažení došlo i u zpracovatelů masa, osob pracujících pro laboratoře, úředníků navštěvujících farmy atd. Z prezentovaných údajů vidíme, že kryptosporidie na farmě představují pro všechny zainteresované reálné nebezpečí.

Dle dalších statistik z Velké Británie se kryptosporidie velmi často **nakazili lidé vodou**, a to nejčastěji ti, kteří měli něco společného s bazény (návštěvníci a zaměstnanci bazénů, plavečtí instruktoři, pracovníci laboratoří atd.). Každý rok ve Velké Británii diagnostikovali přibližně 6000 případů onemocnění, ale předpoklá-

dá se, že reálných případů bylo až 8x více. V jedné ze studií (Hunter et al. 2004), která sledovala 427 případů u lidí, bylo popsáno, že průměrná doba trvání nemoci dosáhla 13 dní, k opětovnému propuknutí onemocnění došlo u 1/3 sledovaných pacientů a 14 % z nich muselo být hospitalizováno po dobu 1–9 dní. Zajímavá čísla, že? A jak je to se sledováním onemocnění u lidí v České republice? U koho z vás hledali lékaři v případě průjmů kryptosporidie? Jaké jsou možnosti snižovat pravděpodobnost nakažení a chránit sebe i zvířata?

Teď už víme, že pro kryptosporidie je typické to, že na rozdíl od jiných patogenů dokážou infikovat široké spektrum hostitelů. Vraťme ale nyní zpět k telatům.

Úhyny telat způsobené kryptosporidie jsou minimální. Na první pohled můžeme u postiže-

Přežití průjmových patogenů v prostředí

	Escherichia coli	Rotaviry, Koronaviry	Salmonella spp.	Kokcidie, Kryptosporidie
Trvání vylučování patogenů nemocnými telaty	1–2 dny	2–6 dní	10–40 dní	10 dní
Přežití ve výkalech	2–3 měsíce	5–6 měsíců	6 měs. – 2 roky	1–2 roky
Přežití ve slámě	2–3 týdny	5 měsíců	4 měsíce	1–2 roky
Přežití na betonové podlaze		6–12 měsíců		1–2 roky

* Údaje o přežití patogenů *E. coli* a *Salmonella* spp. na betonové podlaze nejsou k dispozici

□ Výkaly telete s potvrzenou infekcí patogenem *Cryptosporidium parvum*

ných jedinců pozorovat apatii a znečištění kolem konečníku a na končetinách, protože telata mají průjem. Kašovitě až vodnaté výkaly mohou obsahovat viditelné kousky hlenu a krve. Zvířata trpí nechutenstvím, dehydratací, mohou mít kolikové bolesti a následně ulehnout. Pokud uhynou, tak při pitvě často nacházíme změny na sliznici střeva, zejména prokrvení, změnu střevního obsahu s případným nálezem hlenu a zbytků krve, a to v důsledku zánětlivého procesu a poškození střevní stěny.

I když telata neuhynou, kryptosporidie významně poškodí střevní sliznici (klky), čímž se výrazně sníží schopnost vstřebávat živiny ze střeva do těla zvířete. Důsledkem je snížení přírůstků, pomalejší růst telat a pozdější dosažení porážkové hmotnosti či chovatelské dospělosti. Oslabené tele je daleko více vnímavější k dalším onemocněním a proces rekonvalescence je velice zdoluhavý.

Důležité je i načasování infekce. Pokud se tele nakazí brzy po narození, parazit se musí v těle nejdříve rozmnožit, začít destruktovat střevní sliznici a vyvolat tak klinické příznaky. K tomu potřebuje nějaký čas. Proto diagnostikujeme *Cryptosporidium parvum* nejčastěji 7–10 dní po narození.

Nebezpečí představuje i **vysoká nakažlivost**. Ke vzniku onemocnění stačí jen jediná pozřená oocysta (kryptosporidie), přičemž infikované zvíře je schopné vylučovat velké množství oocyst po dlouhou dobu. A další věc, která problém kryptosporidiových infekcí ještě prohlubuje, je odolnost vůči běžným dezinfekčním prostředkům.

Z praxe víme, že kryptosporidie nejčastěji postihuje telata sezónně, tedy ve specifických obdobích v průběhu roku. Jak už jsme si popsali výše, kryptosporidie milují vodu a vlhko, jež jsou ideální živnou půdou pro jejich množení. Proto se s kryptosporidiovými průjmy často setkáváme v období, kdy vytrvale prší nebo taje sníh. Dalším problematickým místem může být chovné prostředí. Kaluže vody v ustájovacím prostoru, výběžích či na pastvinách v okolí napajedel a na níže položených místech, kde se voda a exkrementy mohou hromadit, jsou neustálým rizikem pro přenos onemocnění. Protože se telata zpravidla nakazí již krátce po porodu, je nutné dbát i na čistotu a pravidelnou dezinfekci porodních sekcí v případě, že se telata rodí ve stáji. Promočená a exkrementy znečištěná podestýlka je vynikajícím prostředím pro rozvoj kryptosporidií, proto je udržování čistoty v období ko-

lem porodu jednou z hlavních priorit. Chovatelé masného skotu může kryptosporidie potrápiti hlavně na konci sezóny telení, kdy už je infekční tlak ve stájích velmi vysoký. Jednou z důležitých zásad je vyhnout se přeplnění ustájovacích prostorů, kotců či nedostačité revitalizaci pastvin a kontaminaci okolí napajedel.

Mnohé z vás určitě bude zajímat, jak dlouho přezívají patogeny průjmového onemocnění v prostředí. Kryptosporidie jsou extrémně odolné a dokážou v něm přežít 1 až 2 roky. Z údajů uvedených v tabulce vidíme, že riziková je i sláma. Je žádoucí vybrat správné místo na skladování slámy, sena či senáží a dalších krmných komponentů, a to nejlépe na pevném odkanalizovaném podloží a pod střechou. Při návštěvách farem se často setkáváme s tím, že balíky slámy či senáže jsou celoročně umístěné na pastvině nebo na jiném otevřeném prostranství a jejich spodní část leží v blátě či v kalužích vody a exkrementů. Když opomeneme plísně a mykotoxiny, které škodí zdraví a ovlivňují vývoj telete již v děloze (např. po opakovaném požití zaplísňené podestýlkové slámy gravidními matkami), stále jsou tu kryptosporidie a jiné infekční zárodky.

Jak se proti kryptosporidiím bránit? V chovu masného skotu

□ Zamokřená a kontaminovaná pastvina

□ Nevhodné skladování slámy

je situace výrazně komplikovanější než u skotu mléčného vzhledem k faktu, že většina zvířat je po velkou část roku na pastvě, kde v mnoha případech probíhá i telení. Z tohoto důvodu zde chybí každodenní kontrola zvířat, což se dotýká i novorozenců. Se zvířaty se manipuluje jen v nezbytných případech, a proto jsou daleko více ostražitější a hůře zvladatelná než ta, která jsou celoročně ustájena ve stájích a jsou zvyklá na každodenní přítomnost lidí. Rovněž mateřský pud u masného skotu je daleko silnější a mnohdy je nebezpečné vstupovat do skupiny matek bránících za každou cenu svá mláďata. Co tedy dělat?

1. Spolu s ošetřujícím veterinárním lékařem správně diagnostikovat onemocnění – zaslat vzorky do akreditované laboratoře nebo je vyšetřit pomocí rychlé stájové diagnostiky (ve spolupráci se zástupci firmy MSD Animal Health).
2. Zaměřit se na hygienu stájí (v době, kdy jsou zde zvířata ustájena) – čistit, dezinfikovat prostory a nastýlat čistou nekontaminovanou slámu. Neskladovat slámu a krmné komponenty na otevřené, podmáčené ploše.
3. Jako jednu z priorit klást důraz na hygienu před telením, v do-

bě porodu a v následujících dnech.

4. Udržovat v čistotě napájecí žlaby a v suchu jejich okolí. Nezapomínat na fakt, že rizikem může být i poškození odtokového systému z napájecích žlabů či jeho směřování do lehací plochy. Pečlivě zvážit nákup tzv. míčových napáječek, u nichž je možnost důkladného čištění silně limitovaná.
5. U napajedel na pastvách umístit cisterny s vodou na vybetonovanou, dobře vyspádovanou plochu, aby se zamezilo vytváření rezervoárů stojící kontaminované vody. V případech, kdy není k napájení používána voda z veřejného řádu, pravidelně kontrolovat její kvalitu a nezávadnost.
6. Při kontaminaci pastvin pamatovat, že i zde patogen přežívá po dobu 1–2 let. Z praktického hlediska by proto kontaminovaná pastva neměla být 2 roky vůbec využívána, nebo by měla být zorána a znovu oseta, což je v praxi často nereálné a finančně nákladné. Proto je nutné se zaměřit na podmočená místa a udržitelným způsobem zabránit jejich dalšímu podmáčení.
7. Je potřeba vzít v úvahu, že běžné dezinfekce na kryptospori-

die nefungují. Z tohoto důvodu je dobré se poradit s dodavatelem dezinfekcí, jaké jsou pro vaši farmu ty nejlepší možnosti. V některých případech je možné zaútočit na slabé místo kryptosporidií. Milují vodu a nesnášejí sucho. Proto jako fyzikální dezinfekce působí velmi dobře slunce v teplých dnech, což dokazuje i sezónnost výskytu onemocnění. V případě, že farma zaměstnává spolehlivý a dobře proškolený personál, je možné využít fyzikální dezinfekci (např. betonových ploch) plamenem. Je však bezpodmínečně nutné zvážit riziko možnosti vzniku požáru a i při minimální hrozbě tento způsob dezinfekce zamítnout.

8. V případě, že se telata rodí ve stáji, je možné podávat preventivně nebo léčebně po dohodě s ošetřujícím veterinárním lékařem veterinární léčiva. Léčiva vyžadují delší dobu aplikace (až po dobu 7 dní po narození), proto je tento způsob ochrany použitelný jen na farmách, kde může personál celou dobu mít k telatům přístup a pravidelně je kontrolovat.
9. A co se týče lidí, velmi účinnou metodou je dodržování zásad hygieny (pravidelné mytí rukou, nekouřit a nejíst v době manipulace s telaty atd.)

Co říci závěrem? Medicína hospodářských zvířat kráčí mílovými kroky vpřed a stále se vyvíjejí nová léčiva a vakcíny, jež úspěšně pomáhají chránit stáda. Jsme si jisti, že již v blízké budoucnosti budou k dispozici nová průlomová řešení v oblasti kryptosporidiózy, která ulehčí práci chovatelům masného skotu a zabezpečí zdraví jejich zvířat a prosperitu chovů. Do té doby vám nabízíme naši pomoc a podporu nejen při řešení kryptosporidiózy. Můžete se obrátit na tým naší firmy MSD Animal Health a my se s vámi rádi podělíme o naše znalosti a zkušenosti získané v průběhu desítek let, abychom společně dosáhli úspěchu.

Vývoj a predikce produkce, spotřeby a soběstačnosti hovězího masa ve světě, v EU a v ČR

Ing. Jan Syrůček, Ph.D.; Ing. Luděk Bartoň, Ph.D.
Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Historicky nejvyšší spotřeba (30,7 kg) hovězího masa na obyvatele byla v ČR zaznamenána v roce 1987. Od té doby se domácí spotřeba snížila téměř na třetinu, a naopak ke zvýšení spotřeby došlo zejména u masa drůbežního. Rovněž došlo k výraznému snížení stavů chovaného skotu a tím i ke snížení počtu porážek jatečného skotu na tuzemských jatkách. U hovězího masa jako jediného z hlavních druhů mas však platí, že soběstačnost v produkci převyšuje dlouhodobě 100 %, tj. že ČR je v produkci hovězího soběstačná. Dostatečná potravinová soběstačnost umožňuje snížit závislost státu na dovozech a českým spotřebitelům nabízet kvalitní potraviny z českých chovů. Důležitost soběstačnosti v klíčových komoditách, kterým hovězí maso zajisté je, se naplno projevuje zejména v posledním období globálně se zhoršující ekonomické a bezpečnostní situace.

Rozsah produkce hovězího masa je závislý na početních stavech skotu a podmínkách chovu v dané zemi. Vedle přírodních a klimatických podmínek hraje podstatnou roli i ekonomická efektivita produkce a s tím související případná státní i nadnárodní podpora. Ekonomická nevýhodnost chovu obvykle vede k omezení početních stavů a tím i produkce, což může mít za následek ztrátu soběstačnosti. Intenzita chovu skotu je v jednotlivých zemích EU velmi rozdílná a členské země se navzájem liší v počtech chovaných kusů skotu, v produkci a spotřebě hovězího masa a tím i v národní soběstačnosti.

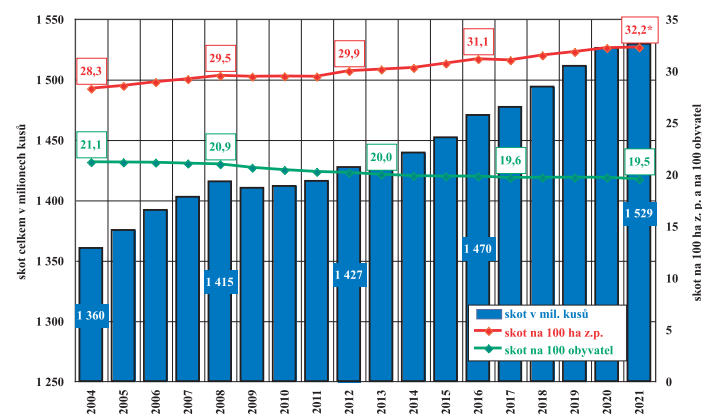
Soběstačnost byla pro účely této analýzy počítána podílem produkce jatečného skotu a spotřeby hovězího (vč. telecího) masa bez zohlednění změny stavu zásob a je vyjádřena v procentech. Produkce je uvažována jako celková výroba na území daného státu bez ohledu na stát zpracování, tj. bez ohledu na zahraniční obchod (porážka na zahraničních jatkách). Takto definovaná produkce bývá často ve statistikách označována jako „hrubá“ produkce. Naproti tomu „čistá“ produkce je produkce hovězího masa na tuzemských jatkách. Z čisté produkce je kalkulována domácí spotřeba, tj. produkce na území daného státu plus dovozy mínus vývozy hovězího masa. Při kalkulaci zahraničního obchodu se vychází z harmonizovaného systému 4, kde živý skot je označen kódem 0102 a za hovězí maso se považuje maso čerstvé i zmrazené, tj. kódy 0201 a 0202. Pro přepočítání mezi jatečnou a živou hmotností Evropská komise využívá u skotu koeficient 0,54. Při převodu z jatečné hmotnosti (hmotnosti jatečného těla) na hmotnost masa (retail weight) byly dle doporučení Evropské komise využity koeficienty 0,7 (hovězí a telecí), 0,78 (vepřové) a 0,88 (drůbeží, ovčí a kozí).

Vývoj a budoucnost počtu chovaného skotu, výroby a soběstačnosti hovězího ve světě

Rozsah produkce hovězího masa souvisí s početními stavy skotu. Na celém světě bylo chováno v roce 2021 zhruba 1,5 mld. kusů skotu (Faostat 2023), z čehož téměř třetina připadala na Asii. Celosvětové stavy v minulých letech rostly, zvyšovala se i celosvětová intenzita chovu (ks na 100 ha zemědělské půdy), ale naopak patrné bylo mírné snížení stavů skotu na 100 obyvatel (graf 1). Do budoucna se předpokládá další navyšování stavů skotu, které má souviset i s pravděpodobným růstem obyvatel, a tedy i poptávkou po mléce a hovězím masu. Odhad OECD-FAO (2022) uvádí předpokládaný globální růst stavů skotu do roku 2031 na 1,8 mld. kusů skotu a následně do roku 2050 podle různých scénářů mezi 2,0 až 2,1 mld. skotu (FAO 2023).

V roce 2021 činila světová produkce masa 357 mil. tun v hmotnosti JUT. Největší byla produkce masa vepřového (34 %) a drůbežního (34 %). Až na pomyslné třetí pozici s podílem 20 % je pak maso hovězí

Graf č. 1: Vývoj světových stavů skotu

* odhad

Pramen: Faostat (2023)

Tab. č. 1: Produkce masa celkem a hovězího masa v hmotnosti JUT, v mil. tun, na obyvatele a na hektar zemědělské půdy ve světě a v jeho regionech

položka		2004		2015		2021		rozdíl ²⁾	
		celkem ³⁾	hovězí ⁴⁾	celkem ³⁾	hovězí ⁴⁾	celkem ³⁾	hovězí ⁴⁾	celkem ³⁾	hovězí ⁴⁾
svět	mil. tun	255,1	60,3	328,5	66,9	357,4	72,4	+102,3	+12,2
	kg/obyv.	39,4	9,3	44,2	9,0	45,2	9,2	+5,8	-0,2
	kg/ha z.p. ¹⁾	53,0	12,5	69,4	14,1	75,3	15,3	+22,3	+2,7
Asie	mil. tun	101,6	12,3	141,7	16,8	152,0	19,5	+50,4	+7,2
	kg/obyv.	25,8	3,1	31,8	3,8	32,4	4,1	+6,5	+1,0
	kg/ha z.p. ¹⁾	60,9	7,3	85,1	10,1	91,1	11,7	+30,2	+4,3
Evropa	mil. tun	51,8	11,5	61,0	10,4	65,1	10,5	+13,3	-1,1
	kg/obyv.	71,1	15,8	82,2	14,0	87,4	14,0	+16,3	-1,8
	kg/ha z.p. ¹⁾	108,9	24,2	131,7	22,5	141,2	22,7	+32,3	-1,6
Severní Amerika	mil. tun	44,4	13,4	47,8	11,8	54,2	14,1	+9,8	+0,7
	kg/obyv.	136,2	41,3	132,5	32,8	144,5	37,6	+8,2	-3,6
	kg/ha z.p. ¹⁾	93,5	28,3	103,2	25,6	116,9	30,4	+23,4	+2,1
Jižní Amerika	mil. tun	30,9	13,3	42,5	15,3	46,6	15,9	+15,7	+2,5
	kg/obyv.	84,1	36,2	103,0	37,0	107,4	36,6	+23,3	+0,3
	kg/ha z.p. ¹⁾	57,4	24,8	79,3	28,5	87,7	29,9	+30,3	+5,1

¹⁾ zemědělské půdy; ²⁾ rozdíl mezi roky 2021 a 2004; ³⁾ maso celkem;

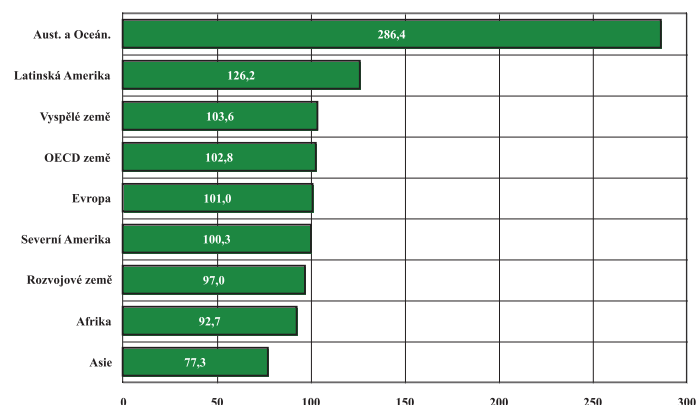
⁴⁾ vč. telecího. Pramen: Faostat (2023).

Tab. č. 2: Predikce vývoje produkce a spotřeby hovězího ve světě a jeho regionech v hmotnosti JUT v roce 2031

	maso celkem				soběšt. ² (%)	hovězí maso				soběšt. ² (%)
	produkce		spotřeba			produkce		spotřeba		
	mil. t.	růst ¹⁾	mil. t.	růst ¹⁾		mil. t.	růst ¹⁾	mil. t.	růst ¹⁾	
svět	377,2	1,0	377,2	1,0	100	76,4	0,6	76,4	0,6	100
Severní Amerika	55,6	0,7	48,4	0,7	115	14,1	0,3	13,9	0,2	101
Latinská Amerika	61,6	0,9	55,4	0,9	111	20,0	0,6	15,2	0,4	131
Evropa	63,7	-0,2	59,9	0,0	106	10,2	-0,5	10,0	-0,6	102
Afrika	22,7	2,3	27,4	2,6	83	7,7	1,9	8,6	2,2	89
Asie	166,3	1,4	181,7	1,2	92	21,0	0,9	27,6	1,0	76
Austrálie a Oceánie	7,3	1,1	4,4	0,9	165	3,5	1,2	1,0	0,0	336
Vyspělé země	138,8	0,3	129,0	0,4	108	32,0	0,3	30,2	0,0	106
Rozvojové země	238,4	1,4	248,2	1,3	96	44,4	0,9	46,2	1,0	96
OECD země	135,4	0,3	127,6	0,4	106	30,5	0,2	29,3	0,1	104

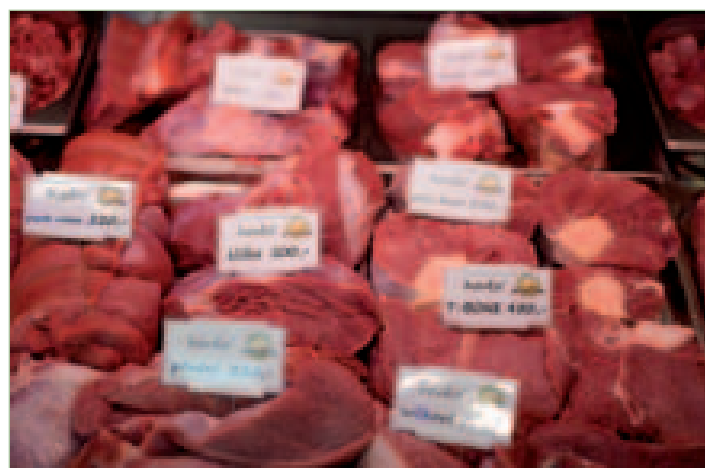
¹⁾ roční tempo růstu v % mezi roky 2022 až 2031; ²⁾ soběstačnost v produkci počítána podílem produkce a spotřeby v %.
Pramen: OECD-FAO (2022).

Graf č. 2: Soběstačnost (%) v produkci hovězího masa ve světě v roce 2021

Pozn.: včetně telecího masa. Soběstačnost počítána podílem mezi produkcí a spotřebou.
Pramen: OECD-FAO (2022)

(vč. telecího). Podobně jako světová produkce masa se v minulosti zvyšovala i produkce hovězího a telecího a v roce 2021 činila 72 mil. tun, tj. cca 9,2 kg na obyvatele a 15,3 kg na hektar zemědělské půdy (tab. 1). Největší absolutní produkce hovězího masa byla v roce 2021 zaznamenána v Asii, zatímco v přepočtu na obyvatele i na hektar zemědělské půdy byla nejvyšší v Jižní a Severní Americe. V Evropě však za poslední roky produkce klesla a další pokles je odhadován i v dalších letech. Podle odhadu OECD-FAO (2022) by mohla světová produkce hovězího

dále růst až na úroveň 76 mil. tun v roce 2031, ale v Evropě jako v jediném světovém regionu je odhadováno tempo růstu záporné (tab. 2). Z jednotlivých regionů světa byla v průměru v letech 2019 až 2021 největší soběstačnost dosahována v Austrálii a Oceánii a v Latinské Americe, naopak nejmenší v Asii (graf 2). Podobně by jednotlivé regiony měly být soběstačné i v roce 2031 (tab. 2). Ačkoliv má celková spotřeba hovězího (vč. telecího) v dalších letech růst, vzhledem k předpokládanému navýšení počtu obyvatel bude spotřeba na člověka spíše klesat (o 2 % do roku 2031). Nejvyšší pokles spotřeby na obyvatele je odhadován v zemích, kde byla doposud vysoká (J. Amerika a USA).

Soběstačnost produkce hovězího masa v ČR a v EU

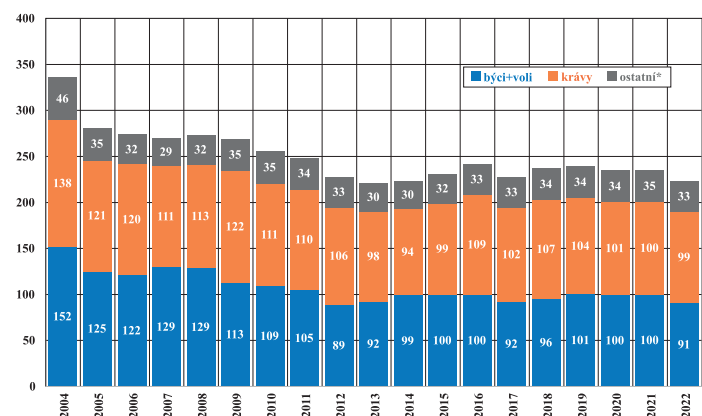
V produkci hovězího masa je ČR dlouhodobě soběstačná. Chováno je u nás zhruba 1,4 mil. kusů skotu (tabulka 3). Od roku 2004 se stavy nepatrně snížily, ale kvůli poklesu výměry zemědělské půdy se zvýšila intenzita chovu (počet skotu na ha zemědělské půdy). Výrazněji se snížil celkový počet porážek jatečného skotu (graf 3) a tím i tuzemská produkce

Tab. č. 3: Stavy skotu, produkce, spotřeba a soběstačnost produkce hovězího a telecího masa v ČR a v EU

ukazatel		jedn.	2004	2010	2015	2020	2021	% ⁸
ČR	stavy skotu ¹⁾	tis. ks	1 368	1 319	1 366	1 340	1 359	-1
		ks/ha ²⁾	377	374	391	380	385	+2
	produkce jatečného skotu ³⁾ v hmotnosti JUT	tis. tun	96	92	94	89	89	-7
	spotřeba hovězího a telecího masa v hmotnosti JUT	tis. tun	82	81	64	72	73	-10
		tis. tun/ha ²⁾	22	23	18	20	21	-8
	soběstačnost ⁴⁾	%	117	114	148	124	122	+4
EU-27	stavy skotu ¹⁾	tis. ks	79 986	77 935	79 303	76 499	75 648	-5
		ks/ha ²⁾	474	478	490	472	469	-1
	produkce jatečného skotu ³⁾ v hmotnosti JUT	tis. tun	7 706	7 296	6 963	7 136	7 096	-8
	spotřeba hovězího a telecího masa v hmotnosti JUT	tis. tun	7 445	7 028	6 598	6 617	6 599	-11
		tis. tun/ha ²⁾	44	43	41	41	41	-7
	soběstačnost ⁴⁾	%	104	104	106	108	108	+4

¹⁾ stavy k prosinci daného roku (Evropská komise); ²⁾ na hektar využívané zemědělské půdy (Eurostat); ³⁾ celková produkce jatečného skotu v hmotnosti JUT (tzv. hrubá produkce) na území daného státu bez ohledu na stát zpracování (tj. bez ohledu na zahraniční obchod); ⁴⁾ soběstačnost v produkci hovězího masa počítána podílem mezi produkcí jatečného skotu a spotřebou (bez zohlednění změny zásob); ⁵⁾ rozdíl mezi roky 2021 a 2004 v procentech.
Pramen: Evropská komise (2022a), MZe (2022), Eurostat (2022).

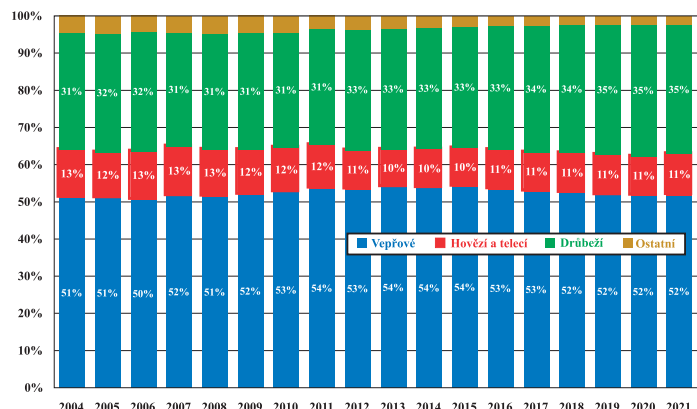
Graf č. 3: Porážky jatečného skotu na jatkách v ČR v tis. kusech

* jalovice, telata a mladý skot

Pramen: ČSÚ (2023)

Graf č. 4: Podíl spotřeby jednotlivých druhů mas na spotřebě masa celkem na obyvatele v ČR

Pramen: ČSÚ (2023)

Tab. č. 4: Ceny zemědělských výrobců jatečného skotu a spotřebitelské ceny hovězího masa v ČR

cena v Kč za kg		2010	2015	2020	2022	rozdíly ¹⁾	1-3/2023	
CZV ²⁾ jatečného skotu, tř. SEU v JUT	mladý býk	76,3	85,8	85,6	104,4	28,1	+37 %	108,5
	jalovice	59,7	70,7	71,8	90,7	31,0	+52 %	94,4
	kráva	52,0	61,7	63,9	82,2	30,2	+58 %	83,8
SC hovězího masa ³⁾	zadní bez kostí	175,3	202,9	223,7	262,5	87,2	+50 %	276,5
	přední bez kostí	136,2	160,2	175,2	193,1	56,9	+42 %	209,8
	přední s kostí	85,7	109,3	128,0	151,5	65,8	+77 %	166,4

¹⁾ rozdíly mezi roky 2022 a 2010; ²⁾ cena zemědělských výrobců; ³⁾ spotřebitelská cena včetně DPH (zahrnutý tuzemské i dovozní ceny). Průměr z měsíčních cen. Pramen: ČSÚ (2023).

hovězího masa v hmotnosti JUT (v letech 2004 až 2021 o 7 %). Zároveň se však snižovala i domácí spotřeba, takže celková úroveň soběstačnosti se v hodnoceném období příliš nezměnila. Spotřeba na obyvatele mezi roky 2004 a 2021 klesla z 10,4 na 9,5 kg a na spotřebě masa celkem se tak podílela pouze 11 % (graf 4). Snížení konzumace hovězího masa lze vysvětlit zejména vyšším nárůstem jeho ceny, než tomu bylo u ostatních druhů mas. Např. spotřebitelská cena hovězího masa zadního bez kostí se dle údajů ČSÚ (2023) v letech 2010 až 2022 zvýšila o 50 % (tabulka 4). Oproti tomu cena za kilogram masa vepřového (kýta bez kostí) a celého kuřete kuchařského se zvýšila ve stejném období pouze o 18 a 30 %. V prvních třech měsících roku 2023 se zvýšily v ČR jak ceny jatečného skotu, tak i spotřebitelské ceny hovězího masa.

Situace na trhu vede k tomu, že značná část živého skotu se z ČR vyváží, a to za účelem dalšího chovu i porážky. ČR má tak dlouhodobě kladné saldo zahraničního obchodu s živým skotem. Dle údajů ČSÚ (2023) bylo za rok 2021 do 14 zemí vyvezeno 71 599 kusů skotu určeného k porážce (46 tis. tun v živé hmotnosti) v celkové hodnotě 2,2 mld. Kč (57 % do Rakouska a 32 % do Německa). Za účelem dalšího chovu a jako plemenný skot bylo v roce 2021 vyvezeno 157 992 kusů skotu (32 tis. tun v živé hmotnosti) v hodnotě 2,2 mld. Kč, a to zejména do Španělska, Slovinska, Turecka a Chorvatska. Oproti tomu dovoz živého skotu do ČR byl zanedbatelný (5 972 ks v hodnotě 148 mil. Kč).

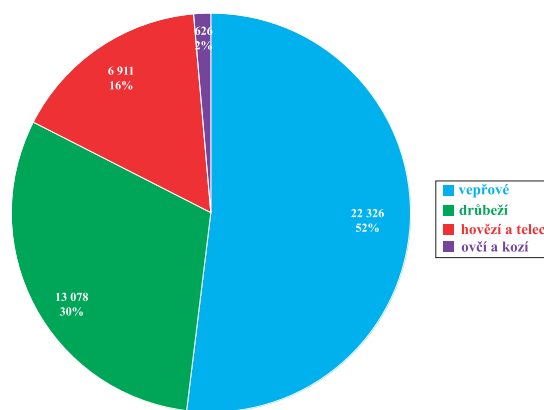
Opačná situace je v zahraničním obchodu ČR s hovězím masem, kde dovozy značně převyšují

vývozy a saldo bylo v minulosti záporné. V roce 2021 bylo do ČR dovezeno z 34 zemí světa celkem 41 tis. tun v hodnotě 4,6 mld. Kč (v průměru 113 Kč za kg), nejvíce pak z Polska, Německa a Nizozemí (28, 21 a 19 % veškerých dovozů). Exportováno naproti tomu bylo „pouhých“ 12 tis. tun v hodnotě 1,3 mld. Kč a ve finančním vyjádření se necelá polovina vyvezla na Slovensko.

Ve státech EU-27 byl trend vývoje počtu kusů skotu a produkce hovězího oproti zbytku světa opačný. V roce 2021 zde bylo chováno celkem 75,7 mil. kusů skotu, tj. od roku 2004 pokles o 4,3 mil. kusů a 5 %. Hrubá produkce hovězího masa (v hmotnosti jatečného těla) činila 7 mil. tun, což představuje oproti roku 2004 pokles o 8 %. Z celkového objemu masa vyprodukovaného ve státech EU-27 zaujímal v roce 2022 nejvyšší podíl maso vepřové (52 %), zatímco podíl hovězího (vč. telecího) činil cca 16 % (graf 5; Evropská komise 2023). Mezi největší chovatele skotu patří Francie, Německo, Itálie, Španělsko, Irsko a Polsko. Tyto státy se rovněž řadí i mezi největší producenty hovězího masa. V přepočtu na obyvatele mělo nejvyšší produkci hovězího jednoznačně Irsko (122 kg/obyv.) a nejnižší naopak Bulharsko (2 kg/obyv.), přičemž průměr unie činil necelých 16 kg.

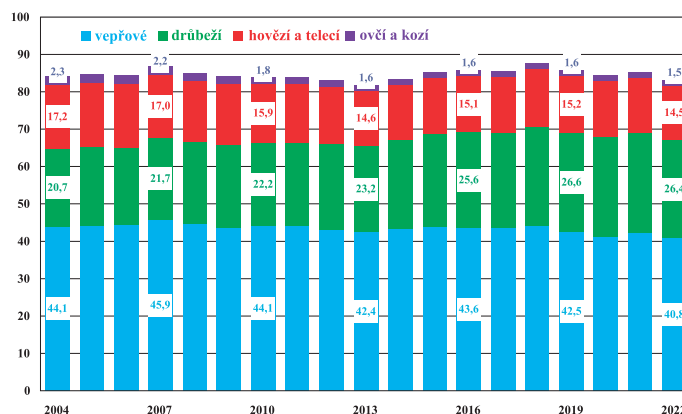
Až o 11 % v období 2004 až 2021 poklesla celková spotřeba hovězího a telecího masa, což v daném

Graf č. 5: Produkce masa v EU-27 v roce 2022 v tis. tun jatečné hmotnosti

Pramen: Evropská komise (2023)

Graf č. 6: Spotřeba masa v EU-27 v kg na obyvatele

Pozn.: převedeno z hmotnosti masa (retail weight) na jatečnou hmotnost dle doporučení Evropské komise koeficienty 0,7 (hovězí a telecí), 0,78 (vepřové) a 0,88 (drůbeží a ovčí a kozí). Pramen: Evropská komise (2023)

období přispělo ke zvýšení průměrné soběstačnosti EU ze 104 na 108 %. V přepočtu na obyvatele to znamená pokles z 17,2 na 14,8 kg jatečné hmotnosti (graf 6), který byl částečně kompenzován růstem spotřeby masa drůbežního (o 5,9 kg na obyvatele). Dle vlastních výpočtů byla v roce 2021 podobně jako produkce i spotřeba hovězího a telecího na obyvatele nejvyšší v Irsku a nejnižší v Bulharsku. Vyšší produkce i spotřeba hovězího (vč. telecího) na obyvatele byla v roce 2021 v původních státech unie (17,5, resp. 17,2 kg EU-15 bez Velké Británie), zatímco u států se vstupem do EU po r. 2004 (bez Malty a Kypru) to bylo pouze 9,9, resp. 5,3 kg.

Podobně jako ČR je i v průměru celá EU v produkci hovězího masa (stejně jako u ostatních druhů mas s výjimkou masa ovčím a kozím) soběstačná (graf 7). Export živého skotu mimo EU výrazně převyšuje import (215 vs. 1 tis. tun) a vyšší oproti dovozu je i vývoz masa do třetích zemí (567 vs. 284 tis. tun). Živý skot se z EU-27 v roce 2021 vyvážel zejména do Izraele, Alžírsko, Libanonu a Libye (21, 10, 9 a 9 % vývozu živého skotu z EU-27 v hmotnostním vyjádření). Na celkovém vývozu hovězího z EU-27 do třetí zemí se v hmotnostním vyjádření v roce 2021 nejvíce podílel export do Velké Británie (47 %).

Z databází Eurostatu (2023) a Evropské komise (2023) vyplývá, že za rok 2021 mělo 14 států EU soběstačnost vyšší než 100 % (nejvyšší byla v Litvě,

v Polsku a v Irsku) a pouze 10 států mělo vyšší spotřebu oproti produkci (graf 8). Nejnižší soběstačnost byla ve státech jižní Evropy – v Portugalsku, v Itálii a v Řecku, kde za rok 2021 činila pouhých 65, 52 a 20 %. Např. do Řecka bylo proto dovezeno v roce 2021 celkem 114 tis. tun hovězího masa, zejména z Francie a Španělska.

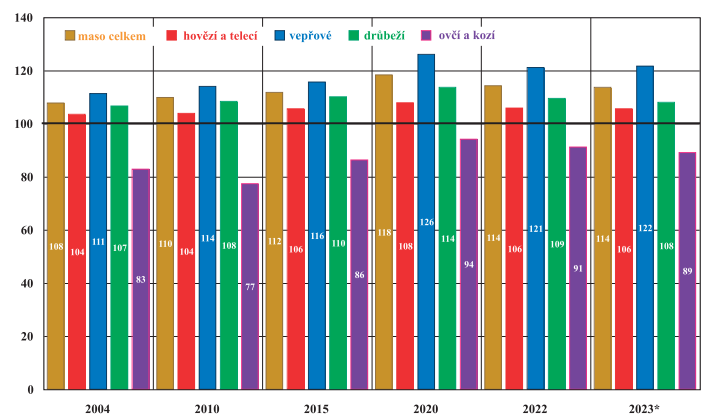
Do roku 2032 se mají podle odhadů Evropské komise (2022) v EU snížit stavy skotu a tím i klesnout produkce jatečného skotu, resp. hovězího masa. Podobně se však očekává i pokles spotřeby hovězího, takže úroveň soběstačnosti EU by se neměla výrazně měnit (tabulka 5).

Tab. č. 5: Odhad produkce, spotřeby a soběstačnosti v produkci hovězího a telecího masa v EU-27

ukazatel	jednotka	2023	2026	2029	2032	změna		
						2032-23	%	
počty krav celkem	mil. kusů	30,0	29,3	28,5	27,8	-2,2	-7	
produkce jatečného skotu v hmotnosti JUT	tis. tun jat.hm.	7 045	6 826	6 621	6 469	-576	-8	
spotřeba hovězího a telecího masa v hmotnosti JUT	tis. tun jat.hm.	6 662	6 405	6 192	6 043	-619	-9	
	kg na obyv. ⁴	14,7	14,3	13,9	13,6	-1,1	-8	
soběstačnost ¹⁾	%	106	107	107	107	+1	+1	
čistý export ²⁾	živý skot	tis. tun jat.hm.	189	188	174	156	-33	-18
	hovězí maso ³⁾	tis. tun jat.hm.	198	234	255	270	+72	+36

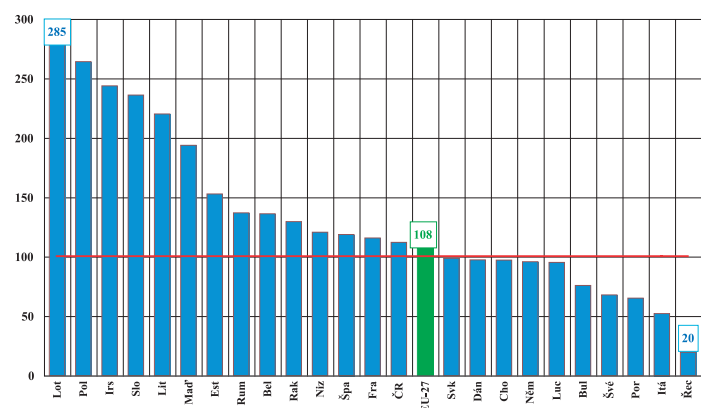
¹⁾ soběstačnost počítána podílem mezi produkcí a spotřebou (bez zohlednění změny zásob); ²⁾ čistý export je export minus import; ³⁾ včetně telecího masa; ⁴⁾ původně vykazováno v hmotnosti masa (retail weight) a převedeno dle doporučení Evropské komise koeficientem 0,7 na hmotnost JUT. Pramen: Evropská komise (2022b).

Graf č. 7: Soběstačnost (%) států EU-27 v mase

Pramen: ČSÚ (2023)

Graf č. 8: Soběstačnost v produkci hovězího masa ve státech EU v roce 2021 v %

Údaje Malty, Kypru a Finska nejsou k dispozici. Vlastní výpočty na základě Eurostatu (2023) a Evropské komise (2023).

Závěr

V hovězím mase je ČR více než soběstačná a část produkce je tedy možné exportovat. Vyváží se živá zvířata, za které jsou zahraniční odběratelé zejména z Německa a Rakouska schopni zaplatit vyšší cenu, a zpět do ČR se pak pro uspokojení domácí poptávky dováží hovězí maso. Pro udržení stávajících stavů skotu, produkce masa a zajištění i budoucí soběstačnosti je předpokladem dlouhodobé dosahování přiměřeného ekonomického zisku. Toho však bývá dosaženo často až po započtení veškerých podpor.

Budoucnost tohoto významného agrárního sektoru ovlivní i budoucí poptávka po hovězím a telecím mase a z toho plynoucí celková spotřeba. Ta ale za poslední roky v celé EU klesá a zdá se, že tento trend bude pokračovat. Evropská unie jako celek je proto i přes mírně klesající stavy skotu v současnosti v produkci hovězího soběstačná a podle predikce Evropské komise by se to v nadcházejících deseti letech příliš měnit nemělo. Otázkou však zůstává, zda se do těchto odhadů výrazným způsobem nepromítnou iniciativy Zelené dohody pro Evropu jako např. strategie Farm to Fork a snahy o snižování emisí skleníkových plynů či další ekologizaci produkce.

Seznam použité literatury je k dispozici u autorů příspěvku.

Příspěvek byl zpracován v rámci řešení projektu MZE-RO0723.

Základní výběry plemenných býků – rok 2023

Třetí květnový týden skončil druhý turnus výběrů plemenných býků. Začátek výběrů se kvůli národní výstavě o zhruba dva týdny posunul, což bylo bohužel částečně znát při prodejkách na aukcích. Rekordní zájem kupců z prvního turnusu, který producenty plemenných býčků navadil, v druhém kroku mírně opadl. I tak ale průměrné prodejní ceny zůstaly nad 100 tisíc korun, což jde ruku v ruce s kvalitou býků, která má podle dosahovaných výsledků stoupající tendenci.

Z 1543 naskladněných býků bylo do plemenitby letos celkově vybráno už 1350 plemeníků. Za oba turnusy společně bylo nejpočetnějším plemenem limousine, kterých z 372 naskladněných bylo vybráno 337. Budeme-li posuzovat pouze druhý turnus, nejvíce býků vybraných do plemenitby bylo angusských – 225. V samotném druhém kole výběrů se představilo chovatelům a výběrovým komisím 1038 býčků (loni 1073), z nichž 902 bylo vybráno (vloni 903) a dalších 33 býků zůstává k datu uzávěrky zpravodaje z nejrůznějších důvodů odročeno.

V dražbách své nové majitele v druhém turnusu našlo cca 40 % býků. Když k tomu připočteme i první turnus, tak se v aukcích prodala téměř půlka nabízených býků. V samotném prvním turnusu se ale v dražbách prodalo skoro 74 % býků.

Počet fotek býků je z důvodu nedostatku místa v tomto čísle omezený. Publikované snímky vnímejte, prosím, jako průřezovou obrazovou přílohu k výběrům plemenných býků s tím, že fotky nemají za cíl vyzdvihovat konkrétní plemeníky. Ani na jejich základě nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zevnějšek je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality. Kompletní údaje o býcích proto hledejte vždy na www.bd.cschms.cz, popisované vady zevnějšku jsou potom součástí výběrových protokolů.

Výsledky základních výběrů býků masných plemen za II. turnus 2023 – dle plemen

Plemeno	II. turnus 2023					% vyb.
	V testu	Do plem.	Vyřazeno		Odročeno	
			Před	Při		
Aberdeen angus – OPB	60	56	40	2	1	94,9 %
Aberdeen angus – u chovatele	221	169	1	4	8	79,3 %
ABERDEEN ANGUS	281	225	41	6	9	82,7 %
Blonde d'Aquit. – OPB	20	17	0	0	3	100,0 %
Blonde d'Aquit. – u chovatele	13	10	2	1	0	0,0 %
BLONDE d'AQUITAINE	33	27	2	1	3	90,0 %
Bazadaise – u chovatele	2	2	0	0	0	100,0 %
BAZADAISE	2	2	0	0	0	100,0 %
Belgické modrobílé – OPB	3	3	0	0	0	100,0 %
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	3	3	0	0	0	100,0 %
Gasconne – u chovatele	3	2	1	0	0	66,7 %
GASCONNE	3	2	1	0	0	66,7 %
Hereford – OPB	23	22	1	0	0	95,7 %
Hereford – u chovatele	8	7	1	0	0	87,5 %
HEREFORD	31	29	2	0	0	93,5 %
Charolais – OPB	137	126	3	4	4	94,7 %
Charolais – u chovatele	76	62	13	1	0	81,6 %
CHAROLAIS	213	188	16	5	4	90,0 %
Limousine – OPB	77	69	3	2	3	93,2 %
Limousine – u chovatele	145	131	10	2	2	91,6 %
LIMOUSINE	222	191	13	4	5	88,0 %
Masný simentál – OPB	108	101	1	0	6	99,0 %
Masný simentál – u chovatele	100	90	6	0	4	93,8 %
MASNÝ SIMENTÁL	208	191	7	0	10	96,5 %
Pinzgavský skot – u chovatele	1	1	0	0	0	100,0 %
PINZGAVSKÝ SKOT	1	1	0	0	0	100,0 %
Piemontese – OPB	7	7	0	0	0	100,0 %
Piemontese – u chovatele	2	1	1	0	0	50,0 %
PIEMONTESE	9	8	1	0	0	88,9 %
Parthenaise – OPB	9	9	0	0	0	100,0 %
Parthenaise – u chovatele	7	4	2	0	1	66,7 %
PARTHENAISE	16	13	2	0	1	86,7 %
Salers – u chovatele	3	2	1	0	0	66,7 %
SALERS	3	2	1	0	0	66,7 %
Shorthorn – u chovatele	5	5	0	0	0	0,0 %
SHORTHORN	5	5	0	0	0	100,0 %
Aubrac – OPB	8	6	1	0	1	0,0 %
AUBRAC	8	6	1	0	1	85,7 %
CELKEM	1038	902	87	16	33	89,8 %

Stav k 28. 5. 2023

Výsledky základních výběrů býků masných plemen – nápočet 2023 – dle plemen

Plemeno	rok 2023					Odročeno	% vyb.
	V testu	Do plem.	Vyřazeno				
			Před	Při			
Aberdeen angus – OPB	105	95	6	3		1	91,3 %
Aberdeen angus – u chovatele	239	180	47	4		8	77,9 %
ABERDEEN ANGUS	344	275	53	7		9	82,1 %
Blonde d'Aquit. – OPB	31	28	0	0		0	90,3 %
Blonde d'Aquit. – u chovatele	15	12	2	1		3	100,0 %
BLONDE d'AQUITAINE	46	40	2	1		3	93,0 %
BAZADAISE – na OCH	2	2	0	0		0	100,0 %
Belg. modrobílé – OPB	4	4	0	0		0	100,0 %
Belg. modrobílé – u chovatele	1	1	0	0		0	100,0 %
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	5	5	0	0		0	100,0 %
Gasconne – u chovatele	4	3	1	0		0	75,0 %
GASCONNE	4	3	1	0		0	75,0 %
Hereford – OPB	33	30	2	1		0	90,9 %
Hereford – u chovatele	12	10	2	0		0	83,3 %
HEREFORD	45	40	4	1		0	88,9 %
Charolais – OPB	226	205	9	8		4	92,3 %
Charolais – u chovatele	128	107	17	3		1	84,3 %
CHAROLAIS	354	312	26	11		5	89,4 %
Limousine – OPB	156	140	8	4		4	92,1 %
Limousine – u chovatele	216	197	13	3		3	92,5 %
LIMOUSINE	372	337	21	7		7	92,3 %
Masný simentál – OPB	150	142	2	0		6	98,6 %
Masný simentál – u chovatele	148	133	11	0		4	92,4 %
MASNÝ SIMENTÁL	298	275	13	0		10	95,5 %
Pinzgavský skot – u chovatele	1	1	0	0		0	0,0 %
PINZGAVSKÝ SKOT	1	1	0	0		0	100,0 %
Piemontese – OPB	8	8	0	0		0	100,0 %
Piemontese – u chovatele	3	2	1			0	66,7 %
PIEMONTESE	11	10	1	0		0	90,9 %
Parthenaise – OPB	16	13	2	1		0	81,3 %
Parthenaise – u chovatele	10	7	2	0		1	77,8 %
PARTHENAISE	26	20	4	1		1	80,0 %
Salers – OPB	1	1	0	0		0	100,0 %
Salers – u chovatele	10	8	2	0		0	80,0 %
SALERS	11	9	2	0		1	90,0 %
SHORTHORN – OCH	5	5	0	0		0	100,0 %
Aubrac – OPB	17	15	1	0		1	93,8 %
Aubrac – u chovatele	1	0	1	0		0	0,0 %
AUBRAC	18	15	2	0		1	88,2 %
WAGYU – OPB	1	1	0	0		1	0,0 %
CELKEM	1543	1350	129	28		36	89,6 %

Stav k 28. 5. 2023

Růstová schopnost býků v odchovu v roce 2023 dle plemen za II. turnus

Plemeno	ks	Býci v odchovu II. turnus 2023							ks	Býci vybraní do plemenitby II. turnus 2023						
		Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži			Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži	
		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV
Aberdeen angus – OPB	60	216	346	579	1812	1516	135	138	56	217	347	579	1825	1519	135	138
Aberdeen angus – u chovatele	221	201	330	548	0	1399	114	134	169	202	330	554	0	1423	115	134
ABERDEEN ANGUS	281	205	333	554	387	1424	119	135	225	206	334	561	454	1447	120	135
Blonde d'Aquit. – OPB	20	218	340	561	1750	1449	140	144	17	215	339	562	1804	1457	140	144
Blonde d'Aquit. – u chovatele	13	213	332	520	0	1327	116	139	10	215	335	534	0	1376	123	140
BLONDE d'AQUITAINE	33	216	337	545	1060	1401	130	142	27	215	337	551	1136	1427	134	142
Bazadaise – u chovatele	2	185	312	523,5	0	1329	65,5	133	2	185	311,5	523,5	0	1329	65,5	133
BAZADAISE	2	185	312	523,5	0	1329	65,5	133	2	185	311,5	523,5	0	1329	65,5	133
Belgické modrobílé – OPB	3	185	307	534	1597	1374	129	134	3	185	307	534	1597	1374	129	134
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	3	185	307	534	1597	1374	129	134	3	185	307	534	1597	1374	129	134
Gasconne – u chovatele	3	181	299	503	0	1236	90	137	2	189,5	308	530	0	1321	135	136
GASCONNE	3	181	299	503	0	1236	90	137	2	189,5	308	530	0	1321	135	136
Hereford – OPB	23	190	310	549	1610	1398	133	137	22	190	310	549	1623	1404	133	137
Hereford – u chovatele	8	223	325	487	0	1209	99	132	7	218	332	500	0	1246	113	132
HEREFORD	31	199	314	533	1194	1349	124	136	29	197	315	537	1231	1366	128	136
Charolais – OPB	137	222	355	589	1848	1536	137	141	126	222	356	588	1851	1536	137	141
Charolais – u chovatele	76	218	352	575	0	1452	81	139	62	218	352	581	0	1471	84	139
CHAROLAIS	213	221	354	584	1189	1506	117	140	188	221	355	586	1240	1515	120	140
Limousine – OPB	79	206	330	537	1429	1342	136	141	69	206	332	531	1618	1378	136	140
Limousine – u chovatele	71	200	325	540	0	1340	135	140	131	200	321	528	0	1338	94	138
LIMOUSINE	222	202	321	526	559	1342	108	138	200	202	322	529	558	1352	109	138
Masný simentál – OPB	108	226	363	608	1868	1574	139	144	101	226	363	609	1865	1578	139	144
Masný simentál – u chovatele	100	226	367	595	0	1493	96	140	90	227	369	597	0	1502	96	140
MASNÝ SIMENTÁL	208	226	365	602	970	1535	118	142	191	226	366	603	986	1542	119	142
Pinzgavský skot – u chovatele	1	228	364	578	0	1466	0	139	1	228	364	578	0	1466	0	139
PINZGAVSKÝ SKOT	1	228	364	578	0	1466	0	139	1	228	364	578	0	1466	0	139
Piemontese – OPB	7	189	284	477	1487	1213	132	136	7	189	284	477	1487	1213	132	136
Piemontese – u chovatele	2	190	297	456	0	1071	62	128	1	205	305	486	0	1080	0	133
PIEMONTESE	9	189	287	472	1156	1182	116	134	8	191	287	478	1301	1197	115	136
Parthenaise – OPB	9	189	304	514	1681	1365	133	138	9	189	304	514	1681	1365	133	138
Parthenaise – u chovatele	7	198	311	470	0	1164	115	134	4	199	320	480	0	1200	133	133
PARTHENAISE	16	193	307	495	946	1277	125	136	13	192	309	504	1164	1314	133	137
Salers – u chovatele	3	0	309	499	0	1256	92	140	2	0	311	530	0	1330	70	143
SALERS	3	0	309	499	0	1256	92	140	2	0	311	530	0	1330	70	143
Shorthorn – u chovatele	3	0	309	499	0	1256	92	140	5	193	314	515	0	1338	103	136
SHORTHORN	3	0	309	499	0	1256	92	140	5	193	314	515	0	1338	103	136
Aubrac – OPB	8	208	324	533	1636	1404	131	134	6	212	328	545	1700	1441	131	134
AUBRAC	8	208	324	533	1636	1404	131	134	6	212	328	545	1700	1441	131	134

Stav k 28. 5. 2023

Průměrné ceny dle plemen II. turnus 2023

Kompletní výsledky výběrů plemenných býků jsou k dispozici na webových stránkách svazu v sekci „Odchovny/statistika“

Plemeno	Dražba a ceny				
	Do dražby	Vyv. cena	Prodáno	Prodejní	%
	ks	Kč	ks	Kč	prodaných
Aberdeen angus	35	92 730	15	113 500	42,9 %
Blonde d'Aquitaine	13	104 260	5	105 080	38,5 %
Belgické modrobílé	3	84 833	3	128 250	100,0 %
Hereford	10	94 866	1	89 000	10,0 %
Charolais	99	92 409	27	116 100	27,3 %
Limousine	52	92 983	38	106 800	73,1 %
Masný simentál	73	88 240	31	99 562	42,5 %
Piemontese	5	87 375	2	104 500	40,0 %
Parthenaise	5	87 500	0	0	0,0 %
Aubrac	5	89 000	0	0	0,0 %
Průměr II.turnus 2023	300	91 420	122	107 849	40,7 %

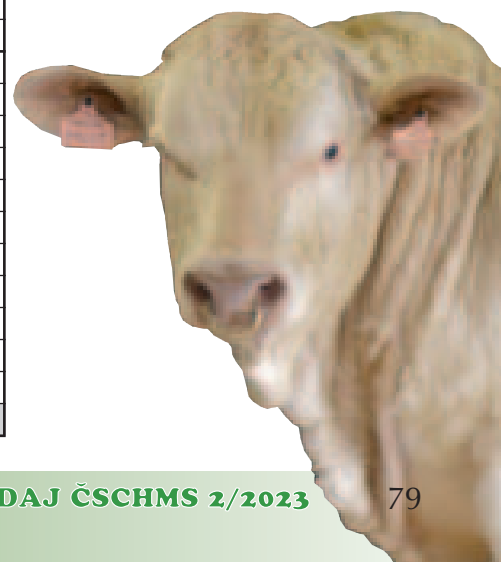
Růstová schopnost býků v odchovu v roce 2023 dle plemen – nápočet 2023

Plemeno	ks	Býci v odchovu – nápočet 2023							ks	Býci vybraní do plemnitby – nápočet 2023						
		Hmotnost			Přirůstek		Výška v kříži			Hmotnost			Přirůstek		Výška v kříži	
		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV
Aberdeen angus – OPB	105	207	341	579	1662	1480	133	137	95	214	346	581	1823	1521	135	138
Aberdeen angus – u chovatele	239	201	328	545	0	1392	114	134	180	202	330	554	0	1424	115	134
ABERDEEN ANGUS	344	203	332	555	523	1422	120	135	275	205	335	564	600	1452	121	135
Blonde d'Aquit. – OPB	31	211	332	559	1669	1419	140	144	28	208	331	559	1695	1421	140	144
Blonde d'Aquit. – u chovatele	15	215	333	526	0	1342	100	140	12	217	336	540	0	1386	103	141
BLONDE d'AQUITAINE	46	212	334	548	1099	1391	127	143	40	210	333	553	1156	1407	129	143
BAZADAISE – OCH	2	185	312	524	0	1329	66	133	2	185	312	524	0	1329	66	133
Belg. modrobílé – OPB	4	187	307	528	1562	1336	130	135	4	187	307	528	1562	1336	130	135
Belg. modrobílé – u chovatele	1	203	305	483	0	1188	126	132	1	203	305	483	0	1188	126	132
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	5	190	307	519	1250	1307	129	134	5	190	307	519	1250	1307	129	134
GASCONNE – OCH	4	193	304	517	0	1255	68	136	3	202	312	540	0	1317	90	135
Hereford – OPB	33	192	307	548	1633	1390	133	137	30	192	308	550	1634	1397	133	137
Hereford – u chovatele	12	207	311	478	0	1181	109	132	10	206	318	490	0	1212	118	132
HEREFORD	45	196	308	529	1198	1334	127	136	40	195	311	535	1226	1351	129	135
Charolais – OPB	216	224	355	589	1777	1523	137	141	205	224	356	589	1784	1525	137	141
Charolais – u chovatele	128	219	352	572	0	1442	84	139	107	219	352	576	0	1452	84	140
CHAROLAIS	354	222	354	582	1125	1492	118	140	312	223	354	584	1161	1498	119	141
Limousine – OPB	156	205	327	532	1559	1368	136	140	140	205	327	535	1571	1375	136	140
Limousine – u chovatele	216	202	321	530	0	1337	86	138	197	203	323	533	0	1348	88	139
LIMOUSINE	372	206	327	531	637	1347	107	139	337	206	327	534	636	1357	108	139
Masný simentál – OPB	150	224	362	610	1841	1571	139	143	142	224	362	611	1842	1575	139	143
Masný simentál – u chovatele	148	226	369	599	0	1505	95	141	133	226	371	601	0	1512	93	141
MASNÝ SIMENTÁL	298	225	366	604	917	1537	117	142	275	225	367	606	941	1543	117	142
Pinzgavský skot – u chovatele	1	228	364	578	0	1466	0	139	1	228	364	578	0	1466	0	139
PINZGAVSKÝ SKOT	1	213	342	563	1758	1428	134	134	1	213	342	563	1758	1428	134	134
Piemontese – OPB	8	192	287	483	1484	1225	132	137	8	192	287	483	1484	1225	132	137
Piemontese – u chovatele	3	196	304	451	0	1081	41	130	2	206	311	464	0	1090	0	134
PIEMONTESE	11	193	291	474	1079	1186	107	135	10	194	292	479	1187	1198	106	136
Parthenaise – OPB	16	187	296	504	1593	1319	133	138	13	188	299	510	1635	1339	133	138
Parthenaise – u chovatele	10	199	309	469	0	1152	93	134	7	199	312	475	0	1168	94	134
PARTHENAISE	26	192	302	491	946	1250	118	136	20	193	304	500	1049	1281	120	137
Salers – OPB	1	205	333	531	1183	1295	139	144	1	205	333	531	1183	1295	139	144
Salers – u chovatele	10		311	531	0	1336	96	142	8		311	540	0	1359	86	143
SALERS	11	205	313	531	108	1332	100	142	9	205	314	539	131	1352	92	143
SHORTHORN – OCH	5	193	314	515	0	1338	103	136	5	193	314	515	0	1338	103	136
Aubrac – OPB	17	206	324	534	1571	1393	130	134	15	208	327	542	1596	1413	130	134
Aubrac – u chovatele	1	182	282	491	0	1245	0	132	0	0	0	0	0	0	0	0
AUBRAC	18	200	319	526	1410	1353	122	133	15	192	316	520	1584	1328	129	132
WAGYU – OPB	1	162	246	409	1200	1038	126	133	1	162	246	409	1200	1038	126	133

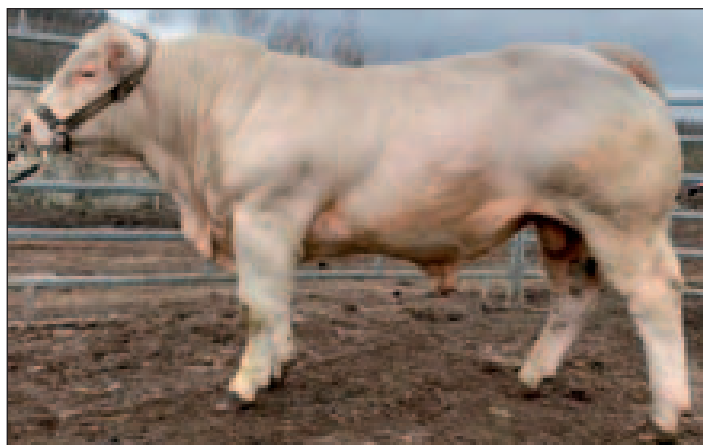
Stav k 28. 5. 2023

Průměrné ceny dle plemen – nápočet 2023

Plemeno	Dražba a ceny				
	Do dražby	Vyv. cena	Prodáno	Prodejní	%
	ks	Kč	ks	Kč	prodaných
Aberdeen angus	72	99 897	40	110 563	55,6 %
Blonde d'Aquitaine	23	98 321	14	100 600	60,9 %
Belgické modrobílé	4	91 125	3	128 250	75,0 %
Hereford	15	90 444	2	86 000	13,3 %
Charolais	172	91 264	79	109 047	45,9 %
Limousine	94	95 140	76	116 361	80,9 %
Masný simentál	112	88 915	61	99 991	54,5 %
Piemontese	6	88 813	3	102 000	50,0 %
Parthenaise	7	85 214	0	0	0,0 %
Aubrac	10	93 000	2	108 000	20,0 %
Wagyu	301	91 611	123	108 192	40,9 %
Průměr 2023	816	83 546	403	95 443	49,4 %

Galerie plemenných býků – II. turnus 2023

CHARAKTER ZE LHENIC PP (IIT 332), OCH Karban Kamil, 3.5.2023, 92 b.

CHAMPION Z KROMĚŠÍNA V (ISM 471), OPB Osík, 23.5.2023, 91 b.

CHÁRON ZE STRANÍKA (IIT 390), OPB Horní Dubňany, 4.5.2023, 90 b.

MOVIS HARALD P (ISM 379), OPB Benešov, 9.5.2023, 90 b.

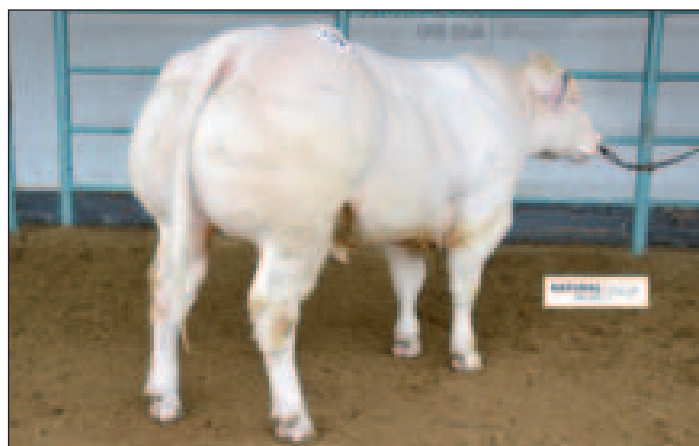
CHAN Z TÝNIŠTĚ (IIT 363), OPB Horní Dubňany, 4.5.2023, 89 b.

CHIPS ZE SUCHÉ PP (IIT 432), OPB Osík, 10.5.2023, 89 b.

CHOBAR REDU (IIT 374), OPB Horní Dubňany, 4.5.2023, 89 b.

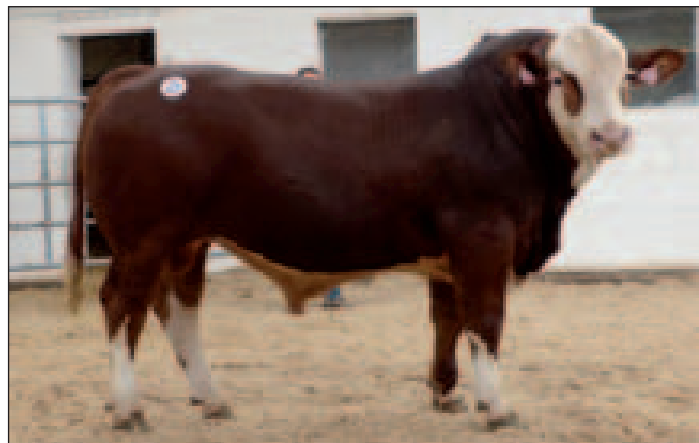
CHAMUEL Z CHÝŠTĚ ET (ZBM 518), OPB Osík, 15.5.2023, 87 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zvěřejšek je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

Galerie plemenných býků – II. turnus 2023

CHANGO Z LEŽNICE P (ISM 365), OPB Benešov, 9.5.2023, 87 b.

CHARON Z KRUMVÍŘE PP (ISM 325), OPB Cunkov, 2.5.2023, 87 b.

CHELI OD BÍLÉHO DOMU P (ISM 431), OPB Kumdratice, 11.5.2023, 87 b.

CHLAPÁK ZE LHOTKY (IIL 036), OCH Filip Fišar, 16.5.2023, 87 b.

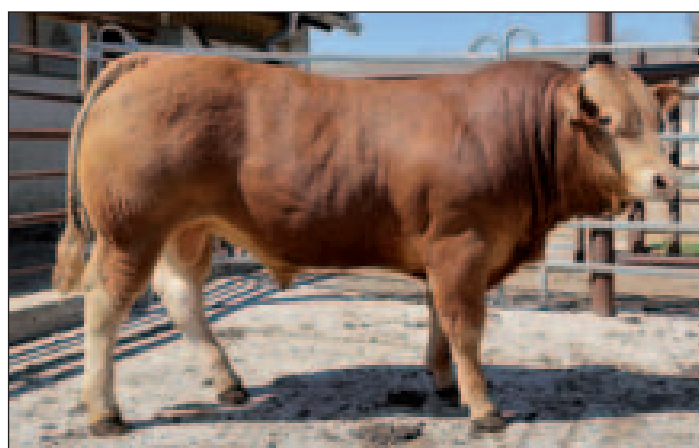
CHOMELESS ZE SKAL (IIT 475), OPB Benešov, 12.5.2023, 87 b.

CHOTANY Z DROUHAVČE PP (HRF 602), OPB Benešov, 12.5.2023, 87 b.

CHAMPION Z CHÝŠTĚ ET (ZMB 517), OPB Osík, 15.5.2023, 86 b.

CHAPERS NEČTINSKÝ (ILI 958), OCH Nečtinská zemědělská a.s., 9.5.2023, 86 b.

Tato fotogalerie je průřezovou obrazovou přílohou k výběrům plemenných býků a nemá za cíl vyzdvihnout konkrétní plemenníky. Na základě publikovaných fotek nelze usuzovat za celkovou kvalitu býka, neboť zenižšek je pouze jedním z mnoha parametrů pro posuzování celkové kvality býka. Kompletní údaje o býcích hledejte vždy na www.db.cschms.cz • Foto: ČSCHMS a provozovatelé OPB

Termíny základních výběrů a dražeb v roce 2023

III. turnus – Býci narození 1. 4. 2022 – 30. 6. 2022

Den	Datum	Začátek*	OPB, chovatel	ks	Plemena	Dražba		
Pondělí	19.6.2023	9:00	OPB Todně – Březí	9	LI,AU	hodinu po skončení ZV		
		9:00	OCH Hrtús Miroslav, Mírovka	1	BA	x		
		9:00	OCH Minaříková Hana, Hluk – Kunovice	1	LI	x		
		10:00	OCH Družstvo vlastníků Libeň – Vtelno	6	CH	x		
		10:30	ZV Bírovash Pavlo, Horní Cerekev	2	AA	x		
		11:00	OCH Opekar Jan, Chodeč	2	AA	x		
		12:30	OCH Konzalová Marta, Rychtářov u Brloha	3	LI	x		
		13:00	OCH Šilhanová Marie, Nová Ves	2	MS	x		
		13:00	OCH Chalupský Kamil, Řásná	2	LI	x		
		8:00	OCH Kubík Dušan, Třebčice	1	HE	x		
		8:00	OCH Černěveský Háj s.r.o.	8	LI	x		
		9:00	OPB Horní Dubňany	22	CH	hodinu po skončení ZV		
		Úterý	20.6.2023	9:00	OCH Týmová Kateřina, Dolní Němčice	2	AA	x
9:00	OCH Polyfarmos			2	MS	x		
9:30	OCH Kadlecová Olga, Zlív			1	LI	x		
10:00	OCH Sochor Radovan, Ing., Železný Újezd			2	AA	x		
10:30	OCH Sochor Ondřej, Železný Újezd			3	AA	x		
11:00	OCH K+K Stará Hlína			4	CH, LI	x		
12:30	OCH Klusáček, Suchdol nad Lužnicí			4	LI	x		
14:00	OCH Tájek Jaroslav, Zvíkov			5	LI, PA	x		
14:00	OCH Mendelova univerzita Brno-ŠZP			2	CH, PP	x		
8:00	OCH Heráň Jan, Radíč			2	CH	x		
8:30	OCH Farma Kozák s.r.o.			3	AA, BA	x		
9:00	OPB Cunkov			45	AA,LI,CH,MS,BA,BB,PP,SA,UU	hodinu po skončení ZV		
9:00	OCH Bystrianská Jana, Melč			5	LI			
9:00	OCH Poláková Zdenka, Dolní Libochová			1	MS	x		
9:30	OCH Polák Jiří, Dolní Libochová	2	MS	x				
9:30	OCH Bystrianský Jan, Melč	6	LI	x				
12:30	OCH Veterinární univerzita Brno	2	LI	x				
13:00	OCH Bursík Lubor, Křenovičky	1	CH	x				
15:00	OCH Bouda Petr, Ing., Voděrádky	3	CH	x				
18:00	OCH Převrátíl Jiří, Ing., Vacíkov	1	CH	x				
Středa	21.6.2023	8:00	OCH Nováková, Sírá	1	MS	x		
		9:00	OPB Osík	34	CH, LI, BA, AA, MS	hodinu po skončení ZV		
		9:00	OCH Duchoň Jakub, Kožlí	1	PA	x		
		10:00	ZD Selibov	2	LI	x		
		10:00	OCH Nečtinská zemědělská a.s.	8	LI	x		
		11:00	OCH Talafous Jaroslav, Jalovčí	3	MS	x		
		12:30	OCH Daňhel Miroslav s.r.o.	2	MS	x		
		14:30	OCH Zigáček Ladislav, Ing., Ústrašice	1	BM	x		
		8:00	OCH Kubal Petr, Podmokly	1	MS	x		
		8:30	OCH Kubal Radek, Albrechtice	4	LI	x		
		8:30	OCH Sokol František, Poběžovice	1	LI	x		
Čtvrtek	22.6.2023	9:00	OPB Horní Dubňany	31	AA, LI, MS, PI	hodinu po skončení ZV		
		9:00	OCH Šeda Jaromír, Helvíkovice	4	LI	x		
		10:00	OCH Denk Jaroslav, Hodousice	10	AA,LI	x		
		10:00	OCH Kořoň Jan, Ing., Radhostice	3	AA	x		
		10:00	OCH BREZE a.s., Výsluní	11	AA	x		
		10:30	OCH Farma Kaliště, Č. Libchavy	1	LI	x		
		11:00	OCH Hodina František, Ing., Záblatí	2	MS, LI	x		
		11:30	OCH Hodina Jakub, Kratušín	1	MS	x		
		12:00	OCH Prima Energo s.r.o.	9	CH, MS, LI	x		
		13:30	OCH Káňa Petr, Mlynářovice	3	MS	x		
		13:30	OCH Agrochyt s.r.o., Mohelno	1	CH	x		
		Sobota	24.6.2023	9:00	x	0	x	x
		Neděle	25.6.2023	9:00	x	0	x	x
		Pondělí	26.6.2023	9:00	OPB Janovice	3	AA, BA, MS	po skončení ZV
9:00	OCH Pecka Vladimír, Liběčice			2	MS	x		
9:00	OCH Statek Lipka, Horní Bradlo			3	PP	x		
9:30	OCH AGRO Jinín a.s.			4	LI	x		
10:30	OCH Nátr Jiří, Černá Voda			1	CH	x		
10:30	OCH Slavík Leoš, Mokřýšov			1	CH	x		
11:00	OCH Nátr Daniel, Černá Voda			3	MS	x		
12:00	OCH ZD Agrohholding Bernartice			4	PI	x		
12:00	OCH Měcholupská zemědělská a.s.			12	AA, CH, MS	x		
14:00	OCH Ouředník Karel, Kolínek			6	LI	x		
Úterý	27.6.2023			9:00	OCH Marosz Josef, Vendryně	3	LI	x
		10:00	OCH Jalowiczorz Roman, Český Těšín	2	MS	x		
		10:30	OCH Niemiec Czesław, Dolní Žukov	8	LI	x		
		12:00	OCH Stebelský Michal, Rynoltice	1	AA	x		
		12:30	OCH Ulčák Petr, Kunčice pod Ondřejníkem	1	LI	x		
		15:00	OCH Kopsa Milan, Ludvíkovice	1	LI	x		
Středa	28.6.2023	9:00	OCH Pěnkavová Jana, Hranice u Aše	5	BA	x		
		9:00	OCH Habr František ml., SZ, Bářovice	16	MS	x		
		9:00	OCH Karban Kamil, Lhenice	3	CH	x		
		9:00	OCH Hodbod' Gustav, Libštát	1	GS	x		
		11:00	OCH Procházka Jiří, Dubí	1	AA	x		
Čtvrtek	29.6.2023	10:00	OCH Farma Limousin s.r.o., Třeboc	4	LI	x		
		12:00	OCH Lukáš Miloslav, Toužetín	1	AU	x		

SOMMET DE L'ÉLEVAGE

JEDNIČKA V PŘEHLÍDCE CHOVU HOSPODÁŘSKÝCH
ZVÍŘAT V EVROPĚ

2.000 ZVÍŘAT | 1.550 VYSTAVOVATELŮ | 105.000 NÁVŠTĚVNÍKŮ

NÁRODNÍ SOUTĚŽ PLEMENE LIMOUSIN
(400 ZVÍŘAT)

3-6
říjen
2023

Clermont-Ferrand
Francie

ZAHRA NIČNÍ NÁVŠTĚVNÍCI

> Vstupné na veletrh je pro zahraniční návštěvníky zdarma.

> Rezervace vstupenek a přinášování na návštěvy specializovaných chovů na www.sommet-elevage.fr

Váš kontakt pro ČR a SR:

Alena Pechová
ALTIOS ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
Tel. (+420) 774 457 930
a.pechova@altios.com

info@sommet-elevage.fr
+33 (0) 4 73 28 95 10

sommet-elevage.fr

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ MASNÉHO SKOTU
TĚŠNOV 17, 110 00 PRAHA 1
TEL.: 221 812 865 • E-MAIL: INFO@CSCHMS.CZ
WWW.CSCHMS.CZ